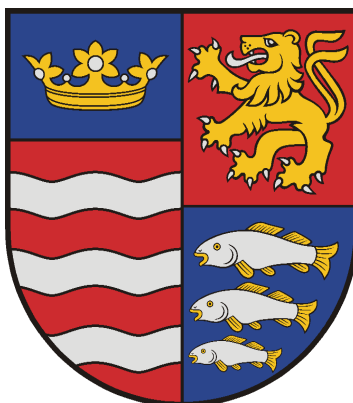

Realizácia projektu: „Generel dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja“
je financovaná z prostriedkov Regionálneho operačného programu,
prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel,
kód výzvy: "ROP-4.1 d-2012/01"
a z vlastných zdrojov obstarávateľa

KONCEPCIA DOPRAVY VO VEREJNOM ZÁUJME PRE PREŠOVSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

Správa o hodnotení strategického dokumentu

podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie
a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

August 2015

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov
Regionálneho operačného programu,
prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel,
kód výzvy: "ROP-4.1-2012/01"
a z vlastných zdrojov obstarávateľa

Obsah:

I.	Základné údaje o obstarávateľovi	3
1.	Označenie	3
2.	Sídlo	3
3.	Kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa a miesto na konzultácie	3
II.	Základné údaje o strategickom dokumente	3
1.	Názov	3
2.	Územie	3
3.	Dotknuté obce	3
4.	Dotknuté orgány	3
5.	Schvaľujúci orgán	4
6.	Obsah a hlavné ciele strategického dokumentu a jeho vzťah k iným strategickým dokumentom	4
6.1.	Hlavné ciele územnej prognózy	4
6.2.	Špecifické ciele	5
6.3.	Vzťah k iným strategickým dokumentom	5
III.	Základné údaje o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia	6
1.	Informácie o súčasnom stave životného prostredia vrátane zdravia a jeho pravdepodobný vývoj, ak sa strategický dokument nebude realizovať	6
1.1.	Horninové prostredie	6
1.2.	Klimatické pomery	7
1.3.	Ovzdušie	8
1.4.	Vodné pomery	9
1.5.	Pôdne pomery	12
1.6.	Flóra, fauna, charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy	14
1.7.	Krajina	19
1.8.	Predpokladaný vývoj životného prostredia vrátane zdravia, ak sa strategický dokument nebude realizovať	22
2.	Informácia vo vzťahu k environmentálne obzvlášť dôležitým oblastiam	23
2.1.	Chránené územia a chránené objekty	23
3.	Charakteristika životného prostredia vrátane zdravia v oblastiach, ktoré budú významne ovplyvnené	41
3.1.	Dopravné zaťaženie - environmentálna regionalizácia	41
3.2.	Oblasti riadenia kvality ovzdušia	42
4.	Environmentálne problémy vrátane zdravotných problémov, ktoré sú relevantné z hľadiska strategického dokumentu	42
4.1.	Všeobecné environmentálne problémy a zdravie	42
5.	Environmentálne ciele vrátane zdravotných cieľov zistených na medzinárodnej, národnej a inej úrovni, ktoré sú relevantné z hľadiska strategického dokumentu, ako aj to, ako sa zohľadnili počas prípravy strategického dokumentu	44
5.1.	Strategické dokumenty Európskej únie	44
5.2.	Strategické dokumenty a legislatíva na národnej úrovni	45
IV.	Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu vrátane zdravia	46
1.	Pravdepodobné významné environmentálne vplyvy na životné prostredie a vplyvy na zdravie	46
1.1.	Vplyvy na rozhodujúce problémové okruhy zložiek a prvkov životného prostredia	46
1.2.	Vplyvy na rozhodujúce problémové okruhy chránených území národnej siete a siete NATURA 2000	47
2.	Vplyvy strategického dokumentu v okresoch ako východisko opatrení na odvrátenie, zníženie alebo zmiernenie negatívnych vplyvov	47
V.	Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie	49
1.	Opatrenia na odvrátenie, zníženie alebo zmiernenie prípadných významných negatívnych vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia, ktoré by mohli vyplývať z realizácie strategického dokumentu	49
1.1.	Opatrenia na prevenciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie	49
VI.	Dôvody pre výber zvažovaných alternatív a popis toho, ako bolo vykonané vyhodnotenie vrátane ťažkosti z poskytovaním potrebných informácií	50

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov
Regionálneho operačného programu,
prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel,
kód výzvy: "ROP-4.1-2012/01"
a z vlastných zdrojov obstarávateľa

VII.	Návrh monitorovania enviromentálnych vplyvov vrátane vplyvov na zdravie	52
VIII.	Pravdepodobné významné cezhraničné vplyvy vrátane vplyvov na zdravie	52
IX.	Netechnické zhrnutie poskytnutých informácií	53
1.	Zhrnutie poskytnutých informácií	53
2.	Plnenie podmienok vydaného rozsahu hodnotenia	53
X.	Informácia o ekonomickej náročnosti	53

Tabuľky:

1.	Druhy pozemkov v štruktúre krajiny Prešovského kraja	19
2.	Veľkoplošné chránené územia a ich ochranné pásma v Prešovskom kraji	24
3.	Maloplošné chránené územia národnej sústavy v Prešovskom kraji	24
4.	Zoznam území európskeho významu (ÚEV) v Prešovskom kraji (etapy A a B)	34
5.	Zoznam návrhov území európskeho významu (v tzv. etape C) v Prešovskom kraji pripravovaných na ich zaradenie do Národného zoznamu území európskeho významu	37
6.	Zoznam vyhlásených chránených vtáčích území (CHVÚ) v Prešovskom kraji	57
7.	Národne významné mokrade (N) a regionálne významné mokrade (R) na území Prešovského kraja (rok 2000)	38
8.	Podiel jednotlivých stupňov environmentálnej kvality krajiny v Prešovskom kraji v roku 2005	41

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov
Regionálneho operačného programu,
prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel,
kód výzvy: "ROP-4.1-201201"
a z vlastných zdrojov obstarávateľa

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie:

Úrad Prešovského samosprávneho kraja

2. Sídlo:

Prešov, Námestie mieru 2, 080 01 Prešov

3. Kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa a miesto na konzultácie

MUDr. Peter Chudík, predseda PSK

Úrad Prešovského samosprávneho kraja, Námestie mieru č.2, 080 01 Prešov

Ing. Jaroslav Lizák, vedúci oddelenia územného plánu a životného prostredia

Úrad Prešovského samosprávneho kraja, Námestie mieru č.2, 080 01 Prešov

Tel.: 051/7081551, e-mail: jaroslav.lizak@vucpo.sk

II. Základné údaje o strategickom dokumente

1. Názov:

Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj – územná prognóza (ISPO spol. s r.o., Inžinierske stavby, Slovenská 86, Prešov, hlavný riešiteľ Ing.arch. Jozef Kužma – 1203 AA)

2. Územie:

Kraj: Prešovský samosprávny kraj

Okresy: 13 okresov Prešovského kraja

Obce: 664 obcí Prešovského kraja

3. Dotknuté obce:

Všetky obce a mestá Prešovského samosprávneho kraja,

Dotknuté orgány:

Dotknuté samosprávne orgány a vojenské obvody

1. okres Bardejov – 86 miest a obcí
2. okres Humenné – 61 miest a obcí
3. okres Kežmarok – 42 miest a obcí
4. okres Levoča – 33 miest a obcí
5. okres Medzilaborce – 23 miest a obcí
6. okres Poprad – 29 miest a obcí
7. okres Prešov – 91 miest a obcí
8. okres Sabinov – 43 miest a obcí
9. okres Snina – 34 miest a obcí
10. okres Stará Ľubovňa – 44 miest a obcí
11. okres Stropkov – 43 miest a obcí
12. okres Svidník – 68 miest a obcí
13. okres Vranov nad Topľou – 68 miest a obcí

Dotknuté orgány štátnej správy

Ústredné orgány štátnej správy

14. Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
 - odbor územného plánovania
 - oddelenie dopravného modelovania a infraštruktúry
 - sekcia železničnej dopravy a dráh
 - sekcia civilného letectva a vodnej dopravy
15. Dopravný úrad Slovenskej republiky
 - divízia dráh a dopravy na dráhach
 - divízia civilného letectva
 - divízia vnútrozemskej plavby
16. Štátny dráhový úrad, Bratislava

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov
Regionálneho operačného programu,
prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel,
kód výzvy: "ROP-4.1-0-2012/01"
a z vlastných zdrojov obstarávateľa

Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj - Správa o hodnotení strategického dokumentu

Regionálne orgány štátnej správy

17. Okresný úrad Bardejov
 - odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
18. Okresný úrad Humenné
 - odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
19. Okresný úrad Kežmarok
 - odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
20. Okresný úrad Prešov
 - odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
21. Okresný úrad Poprad
 - odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
22. Okresný úrad Svidník
 - odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
23. Okresný úrad Stará Ľubovňa
 - odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
24. Okresný úrad Stropkov
 - odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
25. Okresný úrad Vranov nad Topľou
 - odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
26. Krajský pamiatkový úrad Prešov
27. Krajské riaditeľstvo policajného zboru Prešov
28. Okresné riaditeľstvo PZ v Bardejove
 - dopravný inšpektorát
29. Okresné riaditeľstvo PZ v Humennom.
 - dopravný inšpektorát
30. Okresné riaditeľstvo PZ v Kežmarku
 - dopravný inšpektorát
31. Okresné riaditeľstvo PZ v Poprade
 - dopravný inšpektorát
32. Okresné riaditeľstvo PZ v Prešove
 - dopravný inšpektorát
33. Okresné riaditeľstvo PZ v Starej Ľubovni
 - dopravný inšpektorát
34. Okresné riaditeľstvo PZ vo Svidníku
 - dopravný inšpektorát
35. Okresné riaditeľstvo PZ vo Vranove nad Topľou
 - dopravný inšpektorát

Vlastníci sietí a zariadení technického a dopravného vybavenia územia

36. Národná diaľničná spoločnosť a.s. Bratislava,
37. Národná diaľničná spoločnosť a.s., investičný odbor, Prešov
38. Slovenská správa ciest, Bratislava
39. Slovenská správa ciest, investičná výstavba a správa ciest Košice
40. Správa a údržba ciest PSK, Prešov
41. Železnice Slovenskej republiky, Bratislava

Dotknuté právnické osoby

42. Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.
43. Krajská organizácia cestovného ruchu Severovýchod Slovenska
44. Ing. Peter Klučka, národný cyklokoordinátor SR

Na vedomie

45. ISPO spol. s r.o., Inžinierske stavby, Slovenská 86, 080 01 Prešov, spracovateľ ÚPP
46. Ing. Jaroslav Lizák, Slnčná ulica č. 20, 059 71 Ľubica, poverený obstarávateľ

5. Schvaľujúci orgán:

Predseda a Zastupiteľstvo Prešovského samosprávneho kraja.

Druh schvaľovaného dokumentu: Uznesenie zastupiteľstva PSK k územnej prognóze Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj.

6. Obsah a hlavné ciele strategického dokumentu a jeho vzťah k iným strategickým dokumentom

6.1. Hlavné ciele územnej prognózy:

- Stanoviť hlavné zásady rozvoja VOD, zásady jej optimalizácie a priority pre postup skvalitňovania verejnej dopravy v Prešovskom samosprávnom kraji, so zameraním najmä na optimalizáciu cestnej

a železničnej dopravy, vrátane ostatných druhov dopravy (leteckej, vodnej a cyklistickej), pri primeranom zohľadnení samosprávnych rozvojových zámerov definovaných v územnoplánovacích dokumentáciách,

- Riešiť možnosti podpory dlhodobého funkčného využívania územia samosprávneho kraja verejnou cestnou, železničnou a cyklistickou dopravou, pri zohľadnení mestských aglomerácií a území vykazujúcich vysokú návštevnosť,
- zohľadniť a rozpracovať vybrané časti aktuálnych dopravných dokumentov na úrovni Slovenskej republiky, súvisiacich s Prešovským samosprávnym krajom, napr. so Strategickým plánom rozvoja a údržby ciest II. a III. triedy na roky 2014 - 2020,
- vytvoriť územnoplánovací podklad, ktorý bude slúžiť pre spracovanie Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja.

6.2. Špecifické ciele:

- Optimalizácia cestnej hromadnej dopravy z hľadiska prepojenia MHD s prímestskou a diaľkovou verejnou dopravou;
- Optimalizácia železničnej hromadnej dopravy s možnosťou integrácie s cestnou dopravou pre verejnosť;
- Optimalizácia cyklistickej dopravy s možnosťou integrácie s ostatnými typmi dopravy.
- Obstaranie posúdenia dokumentu z hľadiska životného prostredia - SEA, v súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z.
- definovať zásady verejného dopravného vybavenia a štruktúry súvisiacej s osídlením, priestorovým usporiadaním a funkčným vyžívaním územia, technickým vybavením, s požiadavkami ochrany prírodných zdrojov, významných krajinných prvkov, starostlivosti o ŽP a chránené územia,
- definovať relevantné zmeny v demografii, identifikovať rozhodujúce požiadavky urbanistického rozvoja a pomenovať dôvody zvyšovania negatívnych vplyvov dopravy na životné prostredie,
- vytvoriť podmienky pre systém integrovanej dopravy so znižovaním podielu individuálnej motorovej dopravy a zvyšovania cyklistickej dopravy, predovšetkým v ťažiskách osídlenia a v územiach preukazujúcich aglomeračné súvislosti a vnútro aglomeračné vzťahy,

6.3. Vzťah k iným strategickým dokumentom:

Navrhovaný strategický dokument sa opiera o legislatívu a strategické dokumenty na úrovni Európskej únie a republikovej úrovni, týkajúce sa
verejnej dopravy
územného plánovania a urbanizmu
regionálneho rozvoja
turizmu a cestovného ruchu
životného prostredia, ochrany prírody

opiera sa však predovšetkým o strategické dokumenty, najmä:

- Biela kniha: Plán jednotného európskeho dopravného priestoru – vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému účinne využívajúceho zdroja, KOM(2011) 144 v konečnom znení,
- Zelená kniha: Za novú kultúru mestskej mobility“,
- Dopravná politika SR do roku 2015,
- Stratégia rozvoja dopravy Slovenskej republiky do roku 2020,
- Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020,
- Strategický plán rozvoja a údržby ciest II. a III. triedy, 2014
- Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020 chválený vládou SR uznesením č. 25. júna 2014,
- Konceptia rozvoja ciest I. triedy“, schválená vládou SR (v súlade s databázou cestnej siete SR),
- Dohovor o medzinárodnej železničnej preprave (COTIF),
- Program revitalizácie železničných spoločností, uznesenie vlády SR č.188/2011,
- Uznesenie EU parlamentu zo dňa 27. 09. 2010 o európskej bezpečnosti cestnej dopravy v rokoch 2011 – 2020,
- Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike,
- Stratégia zvýšenia bezpečnosti cestnej dopravy v SR pre roky 2011 – 2020,

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov
Regionálneho operačného programu,
prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel,
kod výzvy: "ROP-4.1-2012/2011"
a z vlastných zdrojov obstarávateľa

- Koncepcia dopravy vo verejnom záujme, ideový návrh pre PSK „ (sú ťažný návrh), ISPO spol. s r.o. 2015
- Koncepcia dopravy vo verejnom záujme, prieskumy a rozbor
- Koncepcia dopravy vo verejnom záujme, zadanie, upravený návrh
- Koncepcia dopravy vo verejnom záujme, koncept riešenia
- Generel dopravnej infraštruktúry, koncept riešenia, ENVIO s.r.o. – 2015,
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 461/2011 Z. z. zo dňa 16.11.2011, ktorým sa vyhlasujú zmeny a doplnky záväznej časti Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001, príloha k nariadeniu vlády č.528/2002Z.z. Slovenskej republiky zo dňa 14. augusta 2002, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2011 - Zmeny a doplnky č.1 záväznej časti Koncepcie územného rozvoja Slovenskej republiky 2001),
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 679 Z. z. z 27. novembra 2002, ktorým sa mení a dopĺňa Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 216/1998 Z. z., ktorým sa vyhlasuje záväzná časť územného plánu veľkého územného celku Prešovský kraj,

III. Základné údaje o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia

1. Informácie o súčasnom stave životného prostredia vrátane zdravia a jeho pravdepodobný vývoj, ak sa strategický dokument nebude realizovať

Táto kapitola obsahuje analýzu súčasného stavu životného prostredia vrátane prírodného prostredia v oblastiach, ktoré nadväzujú na hľadisko posudzovania rozvoja dopravnej infraštruktúry, trend ich vývoja a pravdepodobný vývoj, ak by sa ciele KDVZ PSK a ním súvisiace konkrétne zámery realizovali či nere realizovali.

Informácie boli získané predovšetkým z celoštátnych databáz rezortov a regionálnych databáz zložiek rezortov a súvisiacich strategických dokumentov, plánov a programov.

Riešené územie je podľa záväznej časti KURS 2011 začlenené do základného regiónu: východné Slovensko a dopravnovo-gravitačné centrum Košice - Prešov, zahrňujúce priestory Prešovského a Košického kraja.

1.1. Horninové prostredie

Geologická stavba.

Geologická stavba územia Prešovského kraja je pomerne zložitá, ale oproti stavbe susediaceho stredného Slovenska a susediacich južných častí stredného a východného Slovenska je jednoduchšia a priestorovo jednotvárnejšia, predovšetkým vďaka horninovému prostrediu, reprezentovanému vonkajším i vnútrokarpatským paleogénom. Výnimku z tejto relatívnej „jednotvárnosti“ geologickej stavby tvorí geologická stavba Tatier, severných častí Nízkych Tatier, Pienin, Braniska, Slanských vrchov, Spišskošarišského medzihoria, Beskydského predhoria a severných častí Vihorlatu.

Zjednodušene geologickú stavbu jednotlivých segmentov krajiny Prešovského kraja rerezentujú základné geochemické typy hornín; Tatry budujú predovšetkým granitoidy, menej vápence a dolomity, severné časti Nízkych Tatier vápence, dolomity a metamorfované horniny, Pieniny vápence, Branisko vápence, dolomity a metamorfované horniny, Spišskošarišské medzihorie vápence (v Šarišskom podolí a v Strážách vulkanity), Beskydské predhorie vápence, Slanské vrchy a Vihorlatské vrchy predovšetkým vulkanity. Prevažnú časť územia Prešovského kraja (Podtatranskú kotlinu, Spišskú Maguru, Levočské vrchy, Hornádsku kotlinu, Bachureň, Šarišskú vrchovinu, Ľubovniansku vrchovinu, Čergov, Busov, Ondavskú vrchovinu, Laboreckú vrchovinu a Bukovské vrchy) budujú ílovce a pieskovce.

V Spišskej Magure a Hornádskej kotline v prostredí ílovcov a pieskovcov vystupujú miestami exoty, predovšetkým reprezentované travertínmi (sprievodný prejav neotektonickej aktivity).

Inžiniersko-geologické podmienky.

Vzhľadom k inžiniersko-geologickým podmienkam dotknutého územia má podstatný význam neotektonická stavba podsústavy Západných Karpát a podsústavy Panónskej panvy v severnej časti Košickej kotliny (predstavovaná zlomovými líniami, po ktorých sa dvíhajú alebo naopak klesajú geomorfologické jednotky alebo kryhy) a sprievodné javy neotektonickej aktivity.

Pomerne veľká hustota zlomov zistených i predpokladaných na území Prešovského kraja je zaznamenaná v Podtatranskej kotline od západnej hranice kraja po Poprad, resp. Spišskú Belú a Podolinc

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov
Regionálneho operačného programu,
prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel,
kód výzvy: "ROP-4.1-2012/01"
a z vlastných zdrojov obstarávateľa

v pokračovaní do okolia Starej Ľubovne, v Hornádskej kotline po Branisko, v Košickej kotline v jej severnej časti a v úseku od Hanušoviec nad Topľou k Vranovu nad Topľou a k Snine (po štátnu hranicu s Ukrajinou).

Geodynamické javy.

Medzi geodynamické javy, ktoré o.i. ohrozujú reálne dopravné komunikácie a potenciálne aj plánované a novorealizované, patria predovšetkým **zosuvy a erózne rýhy**. Na zosuvy sú v riešenom území náchylné predovšetkým kvartérne deluviálne sedimenty historicky ukladané na svahoch na okrajoch geomorfologických celkov pahorkatinového alebo horského charakteru alebo solitérnych vrchov. Sú to obyčajne nespevnené alebo málo spevnené sedimenty s chaotickým usporiadaním usadzovaného materiálu (sú to hlinité, hlinito-pies číté, hlinito-kamenité, piesčito-kamenité až balvanovité svahoviny a sutiny), ktoré za určitých okolností na kĺzavom spevnenom geologickom podklade, za prispenia vsakovanej vody sa dajú vplyvom gravitácie do pohybu, pri čom v pôvodnej mase delúvia vznikajú lokálne odtrhy, materiál sa po pevnejšom podloží kľže nadol, pričom vytvára čelo zosuvu. Ak na určitom mieste vzniká viacej zosuvov, podporujú vznik tzv. zosuvných polí. Na relatívne miernejších svahoch na miestach zosuvov sa môže za čelom zosuvu kumulovať voda a vzniká mokrad' alebo až jazierko. Na vznik zosuvov, resp. zosuvných polí majú razantný vplyv vody vodných tokov, ktoré plochy pomaly sa posúvajúci deluviálne sedimenty do koryta vodného toku eróznymi procesmi „podrezávajú“.

V riešenom území reálne i potenciálne zosuvy vznikajú aj v polohách vnútrokarpatského, ale najmä vonkajšieho flyšu, kde vo flyšových súvrstviach striedajúcich sa pieskovcov a ílovcov prevládajú mäkkšie a málo stabilné ílovité bridlice. Prítomnosť mocných ílovitých bridlíc v podloží ciest vyvoláva deformácie podložia a tým aj deformácie cestného telesa. V riešenom území takéto geodynamické javy sú známe predovšetkým vo flyši Ondavskej vrchoviny, Laboreckej vrchoviny, ale i ďalších geomorfologických jednotiek, budovaných flyšovými horninami na miestach s vyšším podielom ílovitých bridlíc.

K menej známym geodynamickým javom patrí aj prirodzené uvoľňovanie skál z extrémne šikmých alebo vertikálnych skalných stien vplyvom mrazového zvetrávania (najmä v jarnom období), pri čom dochádza k vzniku prekážok na cestných alebo železničných komunikáciách.

Geomorfologické pomery.

Na území Prešovského kraja sa stretávame s rôznymi základnými morfoštruktúrami, rôznymi typmi erózo-denudačného reliéfu (od veľhorského reliéfu cez hornatinové a vrchovinové reliéfy po reliéfy kotlinových pahorkatín, nížinných pahorkatín a zvlnených rovín) a s rôznymi vybranými tvarmi reliéfu.

Tatry, severovýchodné časti Nízkyh Tatier v riešenom území a Branisko sú produktom tzv. vrasovo-blokovej fatransko-tatranskej morfoštruktúry s pozitívnymi štruktúrami – hrasťami a klinovými hrasťami jadrových pohorí.

Spišská Magura, Levočské vrchy, Bachureň sú tiež produktom vrasovo-blokovej fatransko-tatranskej morfoštruktúry, vyznačujú sa hrasťami a klinovými hrasťami vnútrokarpatských flyšových pohorí.

Spišskošarišské medzihorie a Šarišská vrchovina vo vrasovo-blokovej fatransko-tatranskej morfoštruktúre sa vyznačujú prechodnými štruktúrami vnútrokarpatských vrchovín.

Ľubovnianska vrchovina je produktom zlomovo-vrásových štruktúr flyšových Karpát s prechodnými mierne vyzdvihnutými morfoštruktúrami vrchovín a pahorkatín.

Čergov a Bukovské vrchy sú produktom zlomovo-vrásových štruktúr flyšových Karpát s vysoko vyzdvihnutými blokovými štruktúrami.

Ondavská vrchovina a Laborecká vrchovina sú produktom zlomovo-vrásových štruktúr flyšových Karpát v morfoštruktúrnej transversálnej depresii Nízkyh Beskyd.

Vihorlat a Slanské vrchy sú produktom blokovej slansko-matranskej a vihorlatskej morfoštruktúry s hrasťami a diferencovanými blokmi.

Pod Vranovom nad Topľou severné časti Východoslovenskej pahorkatiny patria pod tzv. negatívne morfoštruktúry Panónskej panvy (poklesávajúce morfoštruktúry s agradáciou).

Z kotlín Podtatranská kotlina, Popradská kotlina a Hornádska kotlina sú produktom vrasovo-blokovej fatransko-tatranskej negatívnej morfoštruktúry s morfoštruktúrnou depresiou, resp. priekopovými prepadlinami, Košickú kotlinu predstavuje morfoštruktúra lučensko-košickej znížiny.

1.2. Klimatické pomery

Klimatické oblasti – zastúpenie.

Vo všeobecnosti zhruba západná polovica Prešovského kraja patrí do chladnej oblasti, ktorá je charakterizovaná júlovou priemernou teplotou vzduchu menšou ako 16 °C, pričom všetky tri okrsky chladnej oblasti sú veľmi vlhké.

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov
Regionálneho operačného programu,
prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel,
kód výzvy: ROP-4.1-2012/011
a z vlastných zdrojov obstarávateľa

V západnej polovici Prešovského kraja prevláda okrsok C1, ktorý je mierne chladný, s priemernými júlovými dennými teplotami 12°C - 16°C. Výnimku tvoria Tatry, ktoré patria do okrskov C3 – studený horský (priemerné denné júlové teploty pod 10°C) a C2 - chladný horský (priemerné denné júlové teploty dosahujú 10°C - 12°C). Podhradská kotlina (v Hornádskej kotline) s okrskom M2 (mierne teplý, mierne vlhký, so studenou zimou, kotlinový, v januári priemerná denná teplota dosahuje $\leq -5^{\circ}\text{C}$, v júli $\geq 16^{\circ}\text{C}$, priemerný počet letných dní menej ako 50) a úzky pás medzi Podolincom, Starou Ľubovňou a Plavčom s okrskom M5 (mierne teplý, vlhký, s chladnou až studenou zimou, dolinový a kotlinový, priemerná denná teplota $\leq -3^{\circ}\text{C}$, v júli $\geq 16^{\circ}\text{C}$, priemerný počet letných dní menej ako 50) patria k mierne teplej oblasti.

Východná časť Prešovského kraja zhruba od čiar Branisko – Čergov je teplejšia, s výnimkou pohoria Čergov, severné okrajové časti pri hranici s Poľskom a klimatický ostrovček s vyššou polohou v Slanských vrchoch (masív Šimonka), ktoré patria do okrsku C1 (charakteristiku pozri vyššie).

Východná časť Prešovského kraja patrí do mierne teplej oblasti, ktorá sa vyznačuje priemerným počtom letných dní v hodnote menej ako 50 dní za rok s denným maximom teploty vzduchu $\geq 25^{\circ}\text{C}$, s júlovým priemerom teploty vzduchu $\geq 16^{\circ}\text{C}$.

Šarišská vrchovina, Bachureň a stredná časť Spišskošarišského medzihoria, ďalej severný lem Ondavskej vrchoviny a Laboreckej vrchoviny po Sninu patria do okrsku M6 (mierne teplý, vlhký, vrchovinový, s priemernými júlovými teplotami do 16°C, priemerným počtom letných dní menej ako 50, prevažne nad 500 m n.m.).

Severné okrajové časti Vihorlatských vrchov a prevažná časť Bukovských vrchov patria do okrsku M7 (mierne teplý, veľmi vlhký, vrchovinový, s priemernými júlovými teplotami do 16°C, priemerným počtom letných dní pod 50, prevažne nad 500 m n.m.).

Prevažná časť Ondavskej vrchoviny, Laboreckej vrchoviny a JV časť Spišskošarišského medzihoria patria do okrsku M3 (mierne teplý, mierne vlhký, pahorkatinový až vrchovinový, s priemernou júlovou dennou teplotou do 16°C, s priemerným počtom letných dní do 50, okolo 500 m n.m.).

Údolia väčších vodných tokov – Torysy, Tople, Ondavy a široký údolný pás od Sabinova cez Prešov, Čaklov, Humenné po Sninu patria do teplej oblasti, ktorá sa vyznačuje priemerným počtom letných dní 50 a viac s denným maximom teploty vzduchu $\geq 25^{\circ}\text{C}$. Celý tento priestor patrí do okrsku T7 (teplý, mierne vlhký, s chladnou zimou, s priemernou dennou januárovou teplotou $\leq -3^{\circ}\text{C}$).

1.3. Ovzdušie

Ochrana ovzdušia a ozónovej vrstvy Zeme je zabezpečovaná podľa zákona č. 478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (zákon o ovzduší) a podľa zákona č. 76/1998 Z.z. o ochrane ozónovej vrstvy zeme a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

Ochranu ovzdušia upravuje zákon č. 478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia a ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (zákon o ovzduší) v znení neskorších predpisov.

Od roku 2003 je v platnosti vyhláška MŽP SR č. 705/2002 Z.z. o kvalite ovzdušia, ktorou sa vykonáva zákon o ochrane ovzdušia. Táto vyhláška okrem iného stanovuje limitné hodnoty, termíny ich dosiahnutia, medze tolerancie, priemerované obdobia a cieľové hodnoty vybraných znečisťujúcich látok. Taktiež uvádza zoznam aglomerácií a zón, na ktoré sa člení územie Slovenskej republiky z hľadiska sledovania, hodnotenia a riadenia kvality ovzdušia.

V § 9 ods. 1 o ovzduší sa stanovujú oblasti vyžadujúce osobitnú ochranu ovzdušia, všeobecne sú to oblasti riadenia kvality ovzdušia, vymedzené časti zón alebo aglomerácií o rozlohe najmenej 50 km², ak sa v nich vyskytujú pachové znečisťujúce látky v koncentráciách, ktoré zneprijemňujú život obyvateľstvu, národné parky, chránené krajinné oblasti, kúpeľné miesta.

Na území Prešovského kraja sa nachádzajú, resp. do územia kraja plošne zasahujú oblasti vyžadujúce osobitnú ochranu ovzdušia:

- oblasť riadenia kvality ovzdušia pre znečisťujúcu látku PM₁₀ Územie mesta Prešov a obce Ľubotice,
- oblasť riadenia kvality ovzdušia pre znečisťujúcu látku PM₁₀ Územie mesta Vranov nad Topľou a obcí Hencovce, Kučín, Majerovce a Nižný Hrabovec,
- Tatranský národný park,
- Národný park Nízke Tatry,
- Pieninský národný park,
- Národný park Slovenský raj,

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov
Regionálneho operačného programu,
prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel,
kód výzvy: "ROP-4.1-2012/01"
a z vlastných zdrojov obstarávateľa

- Národný park Poloniny,
- Chránená krajinná oblasť Vihorlat,
- Chránená krajinná oblasť Východné Karpaty,
- Kúpeľné miesto Vysoké Tatry,
- Kúpeľné miesto Vyšné Ružbachy,
- Kúpeľné miesto Bardejovské kúpele.

Negatívne vplyvy dopravy úzko súvisia s realizovanými prepravnými výkonmi a z toho vyplývajúcou spotrebou pohonných látok. Doprava využívajúca pohonné hmoty pôsobí negatívne na ovzdušie spaľovaním uhľovodíkových palív v spaľovacích motoroch, pričom sa produkujú znečisťujúce látky (CO , NO_x , VOC , SO_2 , PM), vrátane tzv. skleníkových plynov (CO_2 , CH_4 , N_2O).

V rámci dopravy sa cestná doprava podieľa na znečisťovaní ovzdušia v najväčšej miere. Najvýraznejšie sa to prejavuje v produkcii emisií CO (celoslovenský podiel cestnej dopravy až 97,38 %) a pri emisiách CO_2 (96,32 %). Ostatné druhy dopravy (železničná, vodná, letecká doprava) tvoria len malý podiel na produkcii celkového objemu znečisťujúcich látok. Na rozsahu produkcie emisií znečisťujúcich látok v cestnej doprave sa podieľa predovšetkým individuálna automobilová doprava a cestná nákladná doprava. Aj z tohto dôvodu sa do popredia, čoraz častejšie dostávajú otázky potreby zlepšenia verejnej osobnej dopravy (Zdroj: Strat.plán rozvoja a údržby ciest II. a III. triedy, VÚD 2014).

Pôsobenie skleníkových plynov súvisí s problémom globálneho otepľovania. Jedným z cieľov stratégie Európa 2020 je znížiť emisie skleníkových plynov do roku 2020 najmenej o 20 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990.

Podiel dopravy v SR na celkových emisiách skleníkových plynov sa v súčasnosti pohybuje okolo 14 % (Zdroj: Strat.plán rozvoja a údržby ciest II. a III. triedy, VÚD 2014). Trendy vývoja emisií skleníkových plynov z dopravy sú znepokojujúce, hlavne z hľadiska produkcie CO_2 , ktorý tvorí dominantnú zložku v zložení skleníkových plynov.

1.4. Vodné pomery

Povrchové vody – riečna sieť.

Povrchové vody Prešovského kraja, reprezentované odtokom prostredníctvom riečnej siete v prevažnej miere patria do úmoria Čierneho mora, len rieka Poprad a jej prítoky, ktoré ju dotujú, patria do úmoria Baltského mora.

V súvislosti s vyčlenením povodí hlavných tokov v riešenom území najzápadnejšia časť kraja patrí do povodia Váhu, severozápadná časť do povodia Popradu, juhozápadná časť a časť v trojuholníku Levoča – Sabinov – Prešov do povodia Hornádu, východná časť kraja zhruba v priestore Bardejov – Vranov nad Topľou – Medzilaborce – Humenné – Snina – východná hranica SR do povodia Bodrogu (resp. Uhu).

Okrem rieky Poprad územie kraja odvodňuje pomerne hustá riečna sieť, v ktorej dominujú rieky – hlavné toky, tečúce až na výnimky viacmenej generálnym južným smerom:

Hornád – v krátkom úseku južne od Kozích chrbtov Vikartovskou brázdou, za Šarišským Štiavnikom opúšťa územie Prešovského kraja.

Torysa – pramení v Levočských vrchoch, tečie Spišskošarišským medzihorím, územie kraja opúšťa pri Drienove v Košickej kotline. K rozhodujúcim prítokom Torysy patrí Sekčov (pramení v Čergove), Svinka (pramení v Šarišskej vrchovine) a Delňa (pramení v Slanských vrchoch).

Topľa – pramení v Čergove, tečie Ondavskou vrchovinou, Beskydským predhorím, JV od Sečovskej Polianky vteká do územia Košického kraja. K jej rozhodujúcim prítokom patrí Kamenec (pramení na rozhraní Busova a Ondavskej vrchoviny), Kurimka (pramení v Ondavskej vrchovine pri Kurime), Radomka (pramení v Ondavskej vrchovine).

Ondava – pramení v Ondavskej vrchovine na poľsko-slovenskej hranici, tečie cez Svidník a Stropkov Ondavskou vrchovinou a Beskydským predhorím, pod Dlhým Klčovom vo Východoslovenskej pahorkatine opúšťa územie Prešovského kraja. K rozhodujúcim prítokom Ondavy patrí Chotčianka (pramení v Laboreckej vrchovine), Kapišovka (pramení v Ondavskej vrchovine), Brusnička (pramení na rozhraní Ondavskej a Laboreckej vrchoviny).

Laborec – pramení v Laboreckej vrchovine pri hranici s Poľskom, tečie Laboreckou vrchovinou a Beskydským predhorím, pod Brekovom pod Humenskými vrchmi opúšťa územie kraja. K rozhodujúcim prítokom Laborca patria Výrava (pramení v Laboreckej vrchovine), Udava a Cirocha (pramenia obe v Bukovských vrchoch).

Najvýchodnejší cíp Bukovských vrchov odvodňujú Ulička so Zbojským potokom a Ubľanka, obe tečú na Ukrajinu.

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov
Regionálneho operačného programu,
prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel,
kód výzvy: "ROP-4.1-2012/01"
a z vlastných zdrojov obstarávateľa

Hydrogeologické a hydrologické pomery.

Na existujúcu riečnu sieť majú zásadný vplyv hydrogeologické pomery, ktoré vychádzajú z litologickej charakteristiky najvýznamnejších hydrogeologických kolektorov (pozri nižšie podzemné vody) a kvantitatívnej charakteristiky prietochnosti a hydrogeologickej produktivity.

Povrchové vody – vodné nádrže.

Z prirodzených vodných plôch špecifický význam má sústava vysokohorských jazier – plies vo Vysokých Tatrách. Z umelých vodných plôch má špecifický význam vodná nádrž Starina v Bukovských vrchoch na Ciroche (zásobovanie pitnou vodou) a vodná nádrž Domaša (viacú čelové využitie).

Účelové vodné nádrže na menších alebo malých výmerách sú „rozosiata“ na území celého Prešovského kraja, plnia rôzne funkcie, o.i. ako rybníky, rekreačné plochy, odkaliská, mnohé sú dôležitým prvkom z hľadiska environmentálneho (biotopy chránených a ohrozených živočíchov, udržiavanie vody v krajine, ovplyvňovanie mikroklimy a pod.). Viaceré vznikli po vyťažení pieskov a štrkov ako rozsiahlejšie, presakujúcou vodou zavodené materiálové jamy.

K podstatnejším (rozlohou, účelom, environmentálnym akcentom) patria napr. štrkoviská pri Mengusovciach v okrese Poprad, rybníky pri Vrbove a Huncovciach v okrese Kežmarok, štrkoviská pri Orlove na rieke Poprad v okrese Stará Ľubovňa, Sigorská vodná nádrž a štrkoviská pri Veľkom Šariši v okrese Prešov, Smilnianske rybníky v okrese Bardejov, rybník pri Nižnom Mirošove v okrese Svidník a iné.

Povrchové vody – mokrade, vlhké lúky.

Takéto a podobné typy prirodzených alebo poloprirodzených stojatých alebo pomaly odtekajúcich povrchových vôd majú jednoznačne veľký význam pri zadržiavaní vody v krajine a pri udržiavaní kvality biodiverzity (biotopy aquamilitných rastlín a chránených a ohrozených živočíchov). Väčšinou sa jedná o lokality s relatívne malou výmerou na lesných pozemkoch, v prostredí lúk a pasienkov, zostatky mŕtvych ramien riek, v depresiách pozdĺž ciest a železníc a pod.

Podzemné vody.

Hydrogeologické pomery.

V tatranskej oblasti najvýznamnejším kolektorom sú hlbinné vyvreliny, v Podtatranskej kotline, Popradskej kotline, Hornádskej kotline, Spišskej Magure, vo východnej časti Čergova pieskovce a ílovce, v Levočských vrchoch, Ľubovnianskej vrchovine, na severovýchodno okraji Levočských vrchov zlepenec, v západnej časti Čergova pieskovce, v Ondavskej vrchovine, Laboreckej vrchovine, Bukovských vrchoch a severne od Vihorlatských vrchov ílovce, v severnej časti Košickej kotliny íly, južne od Vranova nad Topľou štrky a piesky, v severných polohách Slanských vrchov a Vihorlatských vrchov vulkanosedimentárne pieskovce a konglomeráty.

Zložitejšie pomery, ktoré sa prejavujú mozaikou rôznych kolektorov menšieho plošného rozsahu sú tam, kde je pestršia geologická stavba:

Tie sú na rozhraní Tatier a Spišskej Magury, v úzkom bradlovom pásme zhruba od Pienin po Humenné, na Branisku, v Košickej kotline pod Prešovom.

Na území kraja sú vyčlenené hydrogeologické rajóny vo vzťahu k využiteľnému množstvu podzemných vôd (detailnejšie mapové podklady vyčlenených hydrogeologických rajónov s údajmi o využiteľnej kvantite podzemných vôd v l.s¹.km² obsahuje zdroj týchto informácií: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002, s.210).

Významné zdroje obyčajných podzemných vôd. Prirodzené pramene sú v Prešovskom kraji sústredené do oblasti úpätia Vysokých a Belianskych Tatier, juhozápadne od mesta Poprad a na severozápadnom okraji Braniska pri Vyšnom Slavkove.

Ako zdroje obyčajných podzemných vôd sú tiež využívané studne s výdatnosťou nad 10 l.s¹. Konkretizovaná skupina studní je vybudovaná v povodí Torysy v úseku Brezovica – Lipany – Sabinov – Veľký Šariš a jednotlivé studne sú využívané na severe východného Slovenska v povodí Popradu pri Starej Ľubovni, v povodí Tople a jej prítokov západne, severne a južne od Bardejova, v povodí Ondavy od Ondavky po Stropkov, tiež nižšie južne pod vodnou nádržou Domaša a solitérne pri Medzilaborciach v povodí Laborca, západne od Spišskej Belej na potoku Biela pri Lendaku a juhozápadne od mesta Poprad v povodí Popradu.

Minerálne a geotermálne vody. Územie Prešovského kraja je mimoriadne bohaté na minerálne pramene. Sústredenejšie (vo väčšej hustote) sa minerálne pramene – **zdroje minerálnych vôd** vyskytujú vo viacerých centrách:

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov
Regionálneho operačného programu,
prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel,
kod výzvy: "ROP-4.1-2012/01"
a z vlastných zdrojov obstarávateľa

Na úpätí Vysokých Tatier severovýchodne od Popradu, v okolí Gánoviec, v pruhu medzi Spišskou Belou a Podolíncom, pri Vyšných Ružbachoch (Ružbašský ostrov), pri Červenom Kláštore, v Ľubovnianskych kúpeľoch, v Levočských vrchoch medzi Starou Ľubovňou a Sabinovom, v okolí Spišského Podhradia (Sivá brada, Baldovce), v širšom okolí Bardejova vrátane Bardejovských kúpeľov, po obvode Braniska v jeho SZ časti a v okolí Lipoviec, juhozápadne od Prešova v Šarišskej vrchovine, pri Hanušovciach nad Topľou a i. Celkom na území Prešovského kraja sa vyskytuje viac ako 200 prirodzených zdrojov minerálnych vôd, väčšina týchto zdrojov je roztrúsená po celom území kraja.

„Funkčné“ vrtý geotermálnych vôd sú navrhnuté pri Poprade (vrt PP-1), Starej Lesnej (vrt FOP-1) a pri Vrbove (vrt 1.2). Kolektorom týchto geotermálnych vôd sú triasové karbonáty v podloží paleogénneho flyšu.

Vo vzťahu k možným výskytom, resp. exploatácii geotermálnych vôd sú vytypované perspektívne oblasti alebo štruktúry geotermálnych vôd. V Prešovskom kraji prichádzajú do úvahy bližšie nešpecifikované štruktúry medzi Levočou a Spišským Podhradím a v Levočských vrchoch (obe štruktúry v tzv. levočskej panve, ktorej kolektorom by mali byť triasové karbonáty uložené v hĺbke pod hrubým vnútrokarpatským paleogénnym flyšom), v Spišskošarišskom medzihorí pri Lipanoch.

Vodohospodársky chránené územia.

Chránené vodohospodárske oblasti.

V Prešovskom kraji k chráneným vodohospodárskym oblastiam patria Vodná nádrž Veľká Domaša, Vodarenská nádrž Starina a severné svahy Vihorlatských vrchov (k CHVO patria Vihorlatské vrchy ako celok).

Chránené povodia vodárenských tokov.

Na území Prešovského kraja sa nachádzajú nasledujúce chránené **povodia vodárenských tokov** (poradové číslo podľa prílohy MP SR č.56/2001 Z.z., povodie vodárenského toku, lokalizácia):

Skratka VVT = vodohospodársky významný tok.

- 1 – povodie Javorinky, VVT č.3, Tatry
- 2 – povodie Lipníka, VVT č.15, Spišská Magura
- 3, 4, 5 – povodie Ľadového potoka, VVT č.16, Popradu, VVT č.17 a Veľkého Šumu, VVT č.18, Tatry
- 6 – povodie Hromadnej vody, VVT č. 21, Tatry
- 7, 8, 9 – povodie Slavkovského, VVT č. 22 a Studeného potoka, VVT č. 25, Tatry
- 10 – povodie Kežmarskej Bielej vody, VVT č. 29, Tatry
- 11 – povodie Lomnického potoka, VVT č.34, JV od Podolínca
- 12 – povodie Jakubianky, VVT č. 37, Levočské vrchy
- 49 – povodie VVT Udava č. 494, Bukovské vrchy
- 50 – povodie VVT Cirocha č. 495 s VVT Stružnica č. 496, Dara č. 497, Berezovec č. 948, Bukovské vrchy s VN Starina
- 51 – povodie VVT Barnov č. 501, Beskydské predhorie – Humenské podolie, južne od Sniny
- 52 – povodie VVT Čierny potok č. 502, Beskydské predhorie – Humenské podolie, južne od Sniny
- 53 – povodie VVT Hybkaňa č. 503, sever Vihorlatských vrchov
- 56 – povodie VVT Zbojský potok č. 512, SV cíp Bukovských vrchov
- 57 – povodie VVT Ráztoka č. 513, SV cíp Bukovských vrchov
- 58 – povodie VVT Bystriansky potok č. 514, SV cíp Bukovských vrchov
- 62 – povodie Ondavy, VVT č. 528 s Rusinec č.529, Ladomírka č. 530, Zimný potok č. 531, Chotčianka č. 532, Vojtovec č. 533, Olka č. 534, Sitnička č. 535, Mutelka č. 536, Tovarniansky potok č. 537, Ondavka č. 538, Kazimírsky potok č. 539, Ondavská vrchovina
- 63 – povodie Tople VVT č. 542 s VVT Uhliisko č.541, Večný potok č. 543, Slatvinec č.545, Sveržovka č. 546, Šibská voda č.547, Tisovec č. 548, Kamenec č. 549, bezmenný prítok Tople č. 552, Koprivnička č. 553, Ondavská vrchovina a Čergov
- 64 – povodie VVT Lysá č.556, Slanské vrchy, južne od Hanušoviec nad Topľou
- 65 – povodie VVT Hermanovský potok č. 558, Slanské vrchy, južne od Hanušoviec nad Topľou
- 73 – povodie Hornádu, VVT č.611, Bystrej, VVT č.612, Tepličného potoka, VVT č. 613, Veľkej Bielej vody, VVT č. 614, Dubnice, VVT č. 615, južne od Svitú a Popradu
- 75 – Čierny potok, VVT č. 617, Hornádska kotlina, západne od Levoče
- 76 – povodie Peklisko, VVT 619, západne od Levočskej doliny
- 77 – povodie Smrdiace mláky, VVT č.621, západne od Levočskej doliny
- 90 – povodie Torysy (VVT č.652), Rovinného potoka (VVT č.653) a Olšavice (VVT č.654), Levočské Vrchy
- 91 – povodie VVT Ľutinka č. 657, Čergov
- 92 – povodie VVT Veľký potok č. 659, nad Veľkým Šarišom
- 93 – povodie VVT Pastevník č. 662, Čergov

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov
Regionálneho operačného programu,
prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel,
kod výzvy: "ROP-4.1-2012/01"
a z vlastných zdrojov obstarávateľa

94 – povodie VVT Fričovský potok č. 663, Čergov

96 – povodie VVT Šebastovík č. 666, Slanské vrchy, západne od Prešova

97 – povodie VVT Sigordský potok č. 670, Slanské vrchy, západne od Prešova

Pásma hygienickej ochrany 2.stupňa podzemných vôd.

- Belianske Tatry (nad Tatranskou kotlinou) v povodí Bielej, západne od Spišskej Belej
- povodie Rieky v Spišskej Magure, medzi Reľovom a Lysou nad Dunajcom
- pri Hniezdom, západne od Starej Ľubovne
- medzi Chmeľnicou, Hajtovkou a Matysovou, východne od Starej Ľubovne
- v povodí Torysy a Slavkovského potoka v Levočských vrchoch, v priestore Blažobskej doliny, Tichého potoka, Brezovice a Striebornej hory
- západne pri Lipanoch, po oboch stranách nivy Torysy
- JV pri Lipanoch, po oboch stranách Torysy, zasahuje do Bachurne
- SZ, Z a J pri Sabinove po oboch stranách Torysy, zasahuje do Bachurne
- SV pri Medzilaborciach

Ochranné pásma prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd.

- 1 – Baldovce – Sivá Brada
- 6 – Lipovce (Salvator)
- 10 – Nová Ľubovňa (Ľubovnianske kúpele)
- 12 – Starý Smokovec
- 29 – Sulín
- 33 – Vyšné Ružbachy (Ružbašské kúpele)
- 15 – Bardejov (Bardejovské kúpele)
- 18 – Čigeľka

Poznámka: Plošné vymedzenie ochranných pásiem stanovujú príslušné právne predpisy.

Kvalita a kvantita vôd, znečistenie, súvislosti s dopravou

Voda v krajine je médium prepojené s viacerými oblasťami životného prostredia a zdravia; s ochranou kvality a kvantity vodných zdrojov, so vzťahom k biodiverzite, ochrane krajiny, s problematikou využitia vody pre rekreáciu, využitia minerálnych vôd a pre kúpeľníctvo, s problematikou povodní. Všetky uvedené hľadiská (oblasti) je potrebné akceptovať pri posudzovaní zámerov a projektov.

V rámci hodnotenia dopadu strategického dokumentu je potrebné zamerať sa na zachovanie, prípadne zlešenie kvality a kvantity povrchových a podzemných vôd a na zabezpečenie ochrany vodárenských zdrojov.

Vodná politika uplatňovaná v súčasnosti v SR vychádza zo smernice 2000/60/ES Európskeho parlamentu a Rady z 23. Októbra 2000, ktorou sa ustanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločného v oblasti vodného hospodárstva (Rámcová smernica o vode). Smernica je transponovaná do zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách (vodného zákona).

Hodnotenie stavu povrchových vôd: V zmysle Rámcovej smernice o vodách sa hodnotí stav povrchových vôd, ten pozostáva z hodnotenia ekologického stavu (resp. potenciálu) a chemického stavu.

Hodnotenie ekologického stavu vodných útvarov povrchových vôd bolo realizované k roku 2010. Z celkového hodnotenia v rámci Slovenska vyplýva, že najlepšia situácia z pohľadu ekologického stavu je v čiastkových povodiach Bodrog, Hornád, Slaná, Hron a Váh.

V Prešovskom kraji (ale aj v celoslovenskom meradle) najväčší podiel vodných útvarov (VÚ) s dobrým chemickým stavom je v povodí Dunajca a Popradu; len 2,41 % vodných útvarov tohto čiastkového povodia nedosahovalo dobrý chemický stav. Čiastkové povodie Hornádu má chemický stav dobrý vo viac ako 80 % podielu počtu vodných útvarov, taktiež čiastkové povodie Bodrogu (Zdroj: VÚVH, v grafickom vyjadrení in: Strat.plán rozvoja a údržby ciest II. a III. triedy, VÚD 2014).

Doprava vo verejnom záujme nie je považovaná za zásadný problém z hľadiska vplyvov na kvalitu a kvantitu vôd, resp. ohrozenia ich dobrého stavu; vo všeobecnosti ten vytvárajú sídelné aglomerácie, priemysel a poľnohospodárstvo. Cestná doprava dobrý stav vôd negatívne ovplyvňuje aplikáciou chloridov z posypových solí.

Ochrana vodárenských zdrojov.

Jedným zo stanovených environmentálnych cieľov v rámci posudzovania strategického dokumentu je minimalizácia stretov s vodohospodársky významnými územiami a zabezpečenie ich ochrany.

1.5. Pôdne pomery

Charakteristika pôdných typov, subtypov a fáz.

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov
Regionálneho operačného programu,
prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel,
kod výzvy: "ROP-4.1-4-2012/01"
a z vlastných zdrojov obstarávateľa

Prevažná časť pôd Prešovského kraja sa viaže na flyšové horniny centrálneokarpatského i vbonkajšieho flyšu. Na flyšové horniny sa viaže genéza hnedých pôd (kambizeme); tento pôdny typ prevláda a tvorí 73 % z celkovej plochy poľnohospodárskych pôd. Tento typ je veľmi heterogénny, tvorí viaceré subtypy a fázy (fázy sú tzv. hlavné pôdne jednotky novej bonitácie, kde je zdôraznená hĺbka a svahovitosť pôd).

Kambizeme typické, nasýtené (hnedé pôdy typické, nasýtené) stredne hlboké na svahoch do 12°. Zaberajú 7 % výmery poľnohospodárskych pôd, pričom 97 % z toho sú orné pôdy. Sú to prevažne stredne ťažké pôdy, s priemerným obsahom prachových častíc (0,001-0,05 mm) v povrchovom horizonte 48,2 % a s obsahom hrubého prachu (0,1-0,05 mm) 26,8 %. Obsah ílu (0,001 mm) je priemerne 11,6 %. Takéto zrnitosťné zloženie je jedným z najdôležitejších činiteľov, ktoré podmieňujú vysokú potenciálnu eróziu. Obsah humusu je v povrchovom horizonte priemerne 2,1 %, čo je pre hnedé pôdy relatívne malé množstvo. Pomerne nízky obsah humusu a jeho kvalitatívne zloženie je jeden z činiteľov, ktoré podmieňujú málo stabilnú a menej priaznivú štruktúru týchto pôd.

Kambizeme typické, kyslé (hnedé pôdy kyslé) stredne hlboké až hlboké na svahoch do 12°, tvoria 5 % z poľnohospodárskych pôd, ale len 49 % z toho sú orné pôdy, ostatné sú trvalé trávne porasty. Obsah celkového prachu je 53,5 %, hrubého prachu 29,8 %, to znamená, že sú tiež veľmi ľahko erodovateľné. Obsah humusu je vyšší, priemerne 2,6 %, čo je podmienené najmä vyšším zastúpením trávnych porastov na týchto pôdach.

Kambizeme pseudoglejové (hnedé pôdy oglejené) stredne hlboké až hlboké, na svahoch do 12° sú najrozšírenejším subtypom tohto územia. Z poľnohospodárskych pôd tvoria až 24 %, z čoho je 61 % orných pôd. Obsah častíc celkového prachu je z hnedých pôd najvyšší – 60 % a hrubého prachu 36 % v povrchovom horizonte, čo ich spolu s výrazne zníženou priepustnosťou podorníčia pre vodu zaraďuje k najviac erodovateľným pôdam tohoto územia. U týchto pôd sa z dôvodov ich výskytu v depresných polohách a aj v dôsledku zníženej priepustnosti prejavujú sezónne výrazné znaky oxidačno-redukčných procesov v spodnej časti ornice a v podorníči. Obsah humusu je priemerne 2,1 %.

Subtypy kambizemí (hnedých pôd) s plytkým profilom (do 0,30 m) sú prevažne stredne ťažké pôdy, ktoré tvoria 15 % z celkovej výmery poľnohospodárskych pôd. Sú to pôdy využívané prevažne ako trávne porasty. Podiel orných pôd z ich celkovej plochy je len 17 %. Majú aj vyšší obsah humusu, priemerne 2,9 %. Sú prevažne slabo kyslé, väčšinou sú využívané menej intenzívne. Okrem malej hĺbky profilu majú často veľmi členitý mikroreléf povrchu (zosuvy, terasy, erózne strže).

Subtypy kambizemí (hnedých pôd) na svahoch od 12° do 25°. Podiel týchto pôd tvorí 15 % z poľnohospodárskeho pôdneho fondu, pričom temer 12 % z tohoto podielu tvoria orné pôdy. Táto časť pôd je prevažne stredne ťažká, s vysokým zastúpením prachových častíc v prvom horizonte. U orných pôd na svahoch nad 12° (cca 7200 ha) obhospodarovanie v úrovni súčasnej agrotechniky zapríčiňuje výrazné poškodzovanie plošnou vodnou eróziou.

Hnedozeme typické a luvizeme (hnedozeze typické a illimerizované). Tvoria len 3 % z plochy poľnohospodárskych pôd. Nie sú pre túto oblasť typické. Ich výskyt podmieňuje areál spraší pri Veľkom Šariši, resp. sprašových hĺn v okolí Malého Šariša Šariša, Nemcoviec a Záhradného. Tieto pôdy sú charakterizované vysokým obsahom prachových častíc (63 % celkového, 44 % hrubého prachu) a nízkym obsahom ílu (15 %), nízkym obsahom humusu -1,6 % s výrazným poklesom v podorníči, s priaznivejším kvalitatívnym zložením. Priaznivé fyzikálne a chemické vlastnosti zaraďujú tieto pôdy k najúrodnejším. Sú veľmi náchylné na eróziu, ale nevyskytujú sa na svahoch s veľkým sklonom.

Luvizeme a pseudogleje (illimerizované a oglejené pôdy). Ich celková plocha v objeme poľnohospodárskych pôd je okolo 7 %. Sú charakteristickými pôdami na terasách a v číších vodných tokoch, ktoré sú pokryté sprašovými hlinami, preto sa najväčšie plochy nachádzajú na terasách Tople, Torysy a Cirochy v južnej časti flyšovej oblasti. Sú stredne ťažké, s typickým veľmi vysokým obsahom prachových častíc (nad 70 %, so zastúpením hrubého prachu 50 %). Ďalšou typickou vlastnosťou je veľké zvýšenie obsahu ílu v podorníči, čo zapríčiňuje vyššiu objemovú hmotnosť, ale i náchylnosť na utlačenie najmä orbou pri väčšej vlhkosti. Illimerizované pôdy sú vlastnosťami najmenej odolné k pôsobeniu vodnej erózie, ale ich výskyt je viazaný na rovinatý reliéf, preto nie sú výraznejšie poškodené.

Rendziny a pararendziny. Z celkovej plochy poľnohospodárskych pôd sú zastúpené len 5 % v úzkom bradlovom pásme od Pienin cez Spišskošarišské medzihorie a Beskydské predhorie po Humenné. Je to pôdne veľmi zložitý územie, kde sú zastúpené plytké, silne štrkovité rendziny alebo zrnitosťne ťažké, stredne hlboké až plytké pararendziny na slienitých horninách. Pôdy majú relatívne vysoký obsah humusu (2,5-3,3 %) a neutrálnu pôdnu reakciu, nízky obsah prachových častíc a vysokým obsahom ílu, sú nízko erodovateľné. Len 44 % z týchto pôd sa využíva ako orné pôdy. Jedná sa o tú časť, ktorá vznikla zo slienitých hornín (pararendziny). Majú priaznivé chemické, ale nepriaznivé fyzikálne vlastnosti (ílovitohlinité až ílovité pôdy so skeletom v podorníči). Ostatná časť týchto pôd je pokrytá trávnyimi porastmi na nízko úrodných rendzinách.

Fluvizeme (nivné pôdy). Tvoria 9 % poľnohospodárskych pôd. Ich výskyt je viazaný na nivy vodných tokov. Prevládajú hlboké nivné pôdy, využívané prevažne ako orné pôdy (60 %), ale v nivách sú zastúpené aj

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov
Regionálneho operačného programu,
prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel,
kod výzvy: "ROP-4.1-2012/2011"
a z vlastných zdrojov obstarávateľa

plytké a glejové nívne pôdy, využívané ako trávne porasty. Nívne pôdy sú prevažne stredne ťažké, s dobrými fyzikálnymi vlastnosťami a vysokým obsahom prijateľných živín.

Čiernice (lužné pôdy). Sú to zaujímavé pôdy podobné „černozemiam“, vyskytujú sa na sprašových a polygénnych hlinách pri Nižnej Šebastovej, Šariši a Šarišských Sokolovciach, v Popradskej kotline a severne od Domaňoviec. Tvoria len 2 % z poľnohospodárskych pôd a sú spravidla viazane na polohy kde sú hlbšie v substráte uhličitany. Pôvodne boli výraznejšie zamokrené, dnes patria k najúrodnejším. Majú vysoký obsah humusu, neutrálnu až slabo kyslú reakciu a vysokú zásobu prijateľných živín.

1.6. Flóra, fauna, charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy

Fytogeografické členenie.

Podľa Futáka (Atlas SSR, 1980) flóra územia Prešovského kraja prevažne patrí do oblasti západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale), len severovýchodný cíp územia patrí do oblasti východokarpatskej flóry (Carpaticum orientale).

V rámci oblasti západokarpatskej flóry je vegetácia rozdelená do štyroch obvodov – obvodu flóry vysokých Karpát (Eucarpaticum), obvodu flóry vnútrokarpatských kotlín (Intercarpaticum), obvodu predkarpatskej flóry (Praecarpaticum) a obvodu východobeskydskej flóry (Beschidicum orientale).

Oblasť východokarpatskej flóry disponuje jediným obvodom – Bukovskými vrchmi.

Do obvodu flóry vysokých Karpát patria v Prešovskom kraji Tatry, Nízke Tatry zasahujúce do riešeného kraja severovýchodným cípom a Pieniny. Tatry sa členia na dva podokresy – Vysoké Tatry a Belianske Tatry.

Do obvodu vnútrokarpatských kotlín v kraji patrí podokres Spišské kotliny (časť podtatranskej kotliny, Popradská kotlina, Hornádska kotlina).

Do obvodu predkarpatskej flóry patria okresy Stredné Pohornadie (patrí tu Branisko) a Slanské vrchy (vrátane častí Spišskošarišského medzihoria – komplexu Stráže a Kapušianskeho chrbta).

Najrozsiahljší obvod predstavuje obvod východobeskydskej flóry. Člení sa na dva okresy – Spišské vrchy a Východné Beskydy. Do okresu Spišské vrchy patria Spišská Magura, Ľubovnianska vrchovina a Levočské vrchy. Okres Východné Beskydy sa člení na tri podokresy – Šarišská vrchovina (patrí tu aj Bachureň a južná časť Spišskošarišského medzihoria), Čergov (patrí tu aj stredná časť Spišskošarišského medzihoria), Nízke Beskydy (Ondavská vrchovina, Laborecká vrchovina, Beskydské predhorie).

Podľa Plesníka (Atlas krajiny SR, 2002, fytogeograficko-vegetačné členenie) územie Prešovského kraja zahŕňa všetky tri vegetačné zóny Slovenska – ihličnatú, bukovú a dubovú. Dubová zóna sa ešte člení na horskú podzónu a nížinnú podzónu. V zónach sú vyčlenené okresy, podokresy a obvody.

Priestor Tatier, SV výbežku Nízkych Tatier (v kraji), Kozie chrbty a Podtatranské kotliny vrátane Popradskej a Hornádskej patria do ihličnatej zóny.

Priestor, ktorá zahŕňa Spišskú Maguru, Pieniny, Ľubovnianskú vrchovinu, Levočské vrchy, severnú časť Spišskošarišského medzihoria, Čergov, Busov, severné časti Ondavskej vrchoviny s výbežkami na juh, Laboreckú vrchovinu, Bukovské vrchy patrí do bukovvej zóny, flyšovej oblasti. Branisko tiež patrí do bukovvej zóny, časť v Prešovskom kraji do kryštalicko-druhoornej oblasti severného podokresu.

Priestor, ktorý zahŕňa južnú časť Spišskošarišského medzihoria, Šarišskú vrchovinu, Bachureň, južné časti Ondavskej vrchoviny, Beskydské predhorie patrí do dubovej zóny, horskej podzóny flyšovej oblasti.

Severná časť Košickej kotliny patrí do dubovej zóny kryštalicko-druhoornej oblasti toryského podokresu.

Slanské vrchy v Prešovskom kraji sú zaradené do sopečnej oblasti dubovej zóny, okresu Slanské vrchy, severného podokresu. Podobne sú do dubovej zóny a sopečnej oblasti zaradené do kraja zasahujúce Vihorlatské vrchy podokresmi humenským a popriečno-vihorlatským.

Časť Východoslovenskej pahorkatiny zasahujúce do územia kraja v okolí Vranova nad Topľou patria do dubovej zóny a nížinnej podzóny, pahorkatinnej oblasti.

Zoogeografické členenie.

Podľa Čepeláka (Atlas SSR, 1980) do Prešovského kraja zasahujú oblasti Západné Karpaty a Východné Karpaty. Západné Karpaty sú členené na vonkajší obvod, vnútorný obvod a južný obvod.

Do vnútorného obvodu sa zaraďujú Vysoké a Belianske Tatry a časť Nízkych Tatier (zasahujúca do kraja) okrskami. Ostatná západná polovica kraja patrí do vonkajšieho obvodu beskydského a podtatranského okrsku. Južný obvod do územia Prešovského kraja zasahuje z juhu severnou časťou Košickej kotliny a severným výbežkom Východoslovenskej pahorkatiny v okolí Vranova nad Topľou.

Východná polovica kraja zhruba od čiar Prešov – západná hranica Čergova patrí do oblasti Východné Karpaty, prechodného obvodu (s východobeskydským a slanským okrskom) zhruba po čiaru Starina (VN) – Snina – Humenné. Od tejto čiar po hranicu s Ukrajinou územie patrí do východobeskydského obvodu s poloninským a vihorlatským okrskom.

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov
Regionálneho operačného programu,
prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel,
kód výzvy: "ROP-4.1-2012/01"
a z vlastných zdrojov obstarávateľa

Zoogeografické členenie v terestrickom biocykle, podľa Jedličku a Kalivodovej (Atlas krajiny SR, 2002) takmer celé územie Prešovského kraja patrí do provincie listnatých lesov podkarpatského úseku, s výnimkou častí Tatier a Nízkych Tater zasahujúcich do územia kraja, ktoré patria do provincie stredoeurópskych pohorí, podprovincie karpatských pohorí, západokarpatského úseku, s výnimkou severovýchodného cípu kraja, ktorý patrí do východokarpatského úseku. Tiež s výnimkou okolia Vranova nad Topľou, ktoré patrí do provincie stepí panónskeho úseku.

Zoogeografické členenie v limnickom biocykle, podľa Hensela a Krnu (Atlas krajiny SR, 2002) v území Prešovského kraja sú prezentované atlantická provincia a pontokaspická provincia.

Časť Vysokých tatier, Belianske Tatry, Spišská Magura, Pieniny, západná časť Lubovnianskej vrchoviny, časť Podtatranskej kotliny a SZ časti Levočských vrchov patria do atlantickej provincie a popradského okresu.

Ostatné územie patrí do pontokaspickej provincie. V západnej oblasti Vysokých Tatier a západnej oblasti Podtatranskej kotliny zasahuje do kraja hornovážsky okres,

Časť Popradskej kotliny, Hornádska kotlina, Levočské vrchy, Branisko, Šarišská vrchovina, Bachureň, Spišskošarišské medzihorie, Košická kotlina, Slanské vrchy patria do pontokaspickej provincie a potiského okresu, slanskej časti.

Ostatné časti Prešovského kraja ďalej na východ patria v rámci pontokaspickej provincie do potiského okresu, latorickej časti.

Flóra a fauna kraja, ochrana.

Z dôvodu, že pre prezentovanie flóry a fauny kraja je riešené územie obrovské a že sa tu nachádza veľa množstvo biotopov, ekotopov, ekosystémov a stanovišť s obrovským množstvom rastlinných i živočíšnych druhov, nie je možné flóru a faunu opísať vecne a do dôsledku v dokumente, akým je správa o hodnotení tak veľkého územia, akým je územie Prešovského kraja.

Vyzdvihnúť dôležitosť a význam relatívne dôležitých a „atraktívnych“ druhov z obrovej škály druhov chránených a ohrozených je nenáležité a zbytočné.

Chránené a ohrozené druhy rastlín a živočíchov, druhy národného významu a druhy európskeho významu sú taxatívne vymenované v príslušných prílohách vyhlášky MŽP SR č. 24/2003. Ich zoznam a lokalizáciu na základe cielených prieskumov a výskumov a náhodných pozorovaní v regiónoch vedú okrem iných odborné organizácie ochrany prírody.

Okrem toho výsledky pozorovaní, výskumov a prieskumov odborníkov (nielen z odborných organizácií štátnej ochrany prírody, ale i múzeí, vedeckých ústavov i „nezávislých“) sú často publikované vo viacerých odborných časopisoch, zborníkoch a publikáciách.

Okrem skutočnosti, že ohrozené a chránené druhy rastlín a živočíchov sú predmetom osobitnej ochrany druhov a ich biotopov, na ich ochranu vo väčšine prípadov priamo i nepriamo sú zamerané veľkoplošné i maloplošné chránené územia národnej siete, predovšetkým prírodné rezervácie, chránené areály, aj niektoré prírodné pamiatky, ale aj chránené vtáčie územia a územia európskeho významu v súvislej európskej sústave chránených území.

Na ochrane druhov sa priamo podieľa inštitút druhovej ochrany (§ 32 a násl. Zákona č. 543/2002 Z.z.), priamo i nepriamo inštitút ochrany biotopov (podľa § 6 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny).

Biotypy národného a európskeho významu

Obraz prirodzenej flóry prezentuje aj prehľad biotopov národného i európskeho významu. Tento prehľad zároveň poukazuje na kvalitatívnu stránku viacerých ekosystémov, nevynímajúc ani lesné ekosystémy.

Na území Prešovského kraja v závislosti od charakteru krajiny a prírodných daností krajinných segmentov sa vyskytujú nasledujúce biotypy:

Biotypy národného významu:

- Br1 Štrkové lavice bez vegetácie, výskyt: predovšetkým v korytách väčších riek na celom území kraja.
- Kr3 Sukcesné štádia s borievkou obyčajnou, výskyt: roztrúsene na celom Slovensku, až do výšky 1300m.
- Kr7 Trnkové a lieskové kroviny, výskyt: v pahorkatinnom stupni, Spišská Magura, Levočské vrchy.
- Kr8 Vŕbové kroviny stojatých vôd, výskyt: alúvium Popradu.
- Kr9 Vŕbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek, výskyt: Popradská kotlina.
- Al6 Vysokosteblové spoločenstvá horských nív na silikátovom podklade, výskyt: Belianske Tatry, Vysoké Tatry.
- Al7 Vysokosteblové spoločenstvá vlhkých skalnatých žľabov na karbonátovom podklade, výskyt: Belianske Tatry, Vysoké Tatry.
- Al8 Horské vysokosteblové spoločenstvá na suchších a teplejších svahoch, výskyt: Belianske Tatry, Bukovské vrchy, Vihorlatské vrchy.

Lk3 Mezofilné pasienky a spásané lúky, výskyt: pomerne hojne na Slovensku.

Lk6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí, výskyt: v pahorkatinovom až horskom stupni.

Lk7 Psiarkové aluviálne lúky, výskyt: Popradská kotlina.

Lk11 Trstinové spoločenstvá mokradí, výskyt: takmer na celom území Slovenska.

Ra7 Sukcesne zmenené slatiny, výskyt: Popradská kotlina

Pr1 Prameniská horského a subalpínskeho stupňa na nevápencových horninách, výskyt: Belianske Tatry, Vysoké Tatry.

Pr2 Prameniská nížin a pahorkatín na nevápencových horninách, výskyt: flyšové pásmo Východných Karpát.

Sk7 Sekundárne sutinové a skalné biotopy, výskyt: sekundárne stanovištia – lomy, násypy, výsypky.

Ls2.1 Dubovo-hrabové lesy karpatské, výskyt: Beskydské predhorie, Bukovské vrchy, Čierna hora, Hornádska kotlina, Košická kotlina, Laborecká vrchovina, Ondavská vrchovina, Slanské vrchy, Spišskošarišské medzihorie, Šarišská vrchovina, Vihorlatské vrchy.

Ls2.3.2 Dubovo-hrabové lesy lipové, výskyt: Hornádska kotlina, Popradská kotlina.

Ls3.5.1 Sucho a kyslomilné dubové lesy, výskyt: Slanské vrchy, Vihorlatské vrchy.

Ls6 Suchomilné borovicové a borovicové zmiešané lesy, výskyt: predpoklad Hornádska kotlina.

Ls6.3 Lesostepné borovicové lesy, výskyt: Hornádska kotlina.

Ls8 Jedľové a jedľovo-smrekové lesy, výskyt: Belianske Tatry, Branisko, Busov, Čergov, Kozie chrbty, Laborecká vrchovina, Levočské vrchy, Ľubovnianska vrchovina, Ondavská vrchovina, Pieniny, Popradská kotlina, Spišská Magura, Vysoké Tatry.

Ls9.1 Smrekové lesy čučoriedkové 9410, výskyt: Belianske Tatry, Branisko, Kozie chrbty, Levočské vrchy, Spišská Magura, Vysoké Tatry.

Ls9.2 Smrekové lesy vysokobylinné 9410, výskyt: Belianske Tatry, Vysoké Tatry.

Ls9.3 Podmáčané smrekové lesy 9410, výskyt: Popradská kotlina, Spišská Magura, Vysoké Tatry.

Ls9.4 Smrekovcový – limbový lesy 9420, výskyt: Belianske Tatry, Vysoké Tatry.

Na území Prešovského kraja sa vyskytuje najmenej 26 biotopov národného významu, z toho 4 sú lúčne (Lk) a 10 je lesných (Ls).

Biotopy európskeho významu:

Karpatské travertínové slanská 1340*, prioritný biotop, výskyt: Na flyši v Spišskej kotline Sívá Brada, Baldovce, Jánovce, Švábovce.

- Vo2 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s plávajúcimi alebo ponorenými cievnatými rastlinami typu Magnopotamion alebo Hydrocharition 3150, výskyt napr. v mŕtvych ramenách pri Dlhom Klčove.
- Vo3 Prirodzené distrofné stojaté vody 3160, výskyt: veľmi vzácne porasty, napr. Podtatranská brázda, Spišská Magura.
- Vo5 Oligotrofné až mezotrofné vody s benthickou vegetáciou chár 3140, výskyt možný, roztrúsene.
- Br2 Horské vodné toky a bylinné porasty pozdĺž ich brehov 3220, výskyt: horské toky, z riek Poprad.
- Br3 Horské vodné toky a ich drevinová vegetácia s myrikovkou nemeckou 3230, výskyt: potoky Belá, Jakubianka, Šambronka, Poprad od Plavnice, Torysa, Mútny potok, Chotčianka.
- Br4 Horské vodné toky a ich drevinová vegetácia s vrbou sivou 3240, výskyt: v celej oblasti Tatier a na obvode vnútrokarpatských kotlín.
- Br5 Rieky s bahňitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov Chenopodion rubri p.p. a Bidention p.p. 3270, výskyt: v dolných a stredných tokoch väčších riek.
- Br6 Brehové porasty deväťsilov 6430, výskyt: na brehoch horských potokov a riek.
- Kr1 Vresoviská 4030, výskyt: vo vyšších polohách, napr. na severnom okraji Šarišskej vrchoviny.
- Kr2 Porasty borievky obyčajnej 5130, výskyt: roztrúsene prakticky na celom Slovensku.
- Kr5 Nízke subalpínske kroviny 4080, výskyt: v subalpínskom stupni Vysokých Tatier.
- Kr10 Kosodrevina 4070*, prioritný biotop, výskyt: vysoké pohoria Západných Karpát (Tatry).
- Al1 Alpínske travinnobylinné porasty na silikátovom podklade 6150, Vysoké Tatry.
- Al2 Alpínske snehové výležišká na silikátovom podklade 6150, Vysoké Tatry.
- Al3 Alpínske a subalpínske vápnomilné travinnobylinné porasty 6170, výskyt: Belianske Tatry.
- Al4 Alpínske snehové výležišká na vápnom podklade 6170, výskyt: Belianske Tatry.
- Al5 Vysokobylinné spoločenstvá alpínskeho stupňa 6430, výskyt: Vysoké Tatry.
- Al9 Vresoviská a spoločenstvá kríčov v subalpínskom a alpínskom stupni 4060, výskyt: Tatry.
- Tr1 Suchomilné travinnobylinné a krovinné porasty na vápnom substráte 6210, výskyt: v pohoriach s vápencovým a dolomitovým podložením a na kryštaliniku (Tatry, Pieniny, Nízke Tatry, severné Branisko, bradlá Spišskošarišského medzihoria).

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov
Regionálneho operačného programu,
prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel,
kod výzvy: "ROP-4.1-2012/01"
a z vlastných zdrojov obstarávateľa

- Tr5 Suché a dealpínske travinnobylinné porasty 6190, výskyt: vo vápencových a dolomitových oblastiach centrálnych Karpát.
- Tr8 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte 6230*, prioritný biotop, výskyt: subalpínsky stupeň Tatier.
- Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky 6510, výskyt: hojne rozšírené od nížinného po montánny stupeň.
- Lk2 Horské kosné lúky 6520, výskyt: vzácné, Belianske Tatry, Spišská Magura, Bukovské vrchy.
- Lk4 Bezkolencové lúky 6410, výskyt: vzácny biotop, Slanské vrchy.
- Lk5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach 6430, výskyt: roztrúsene na celom Slovensku mimo teplých a suchých oblastí.
- Ra1 Aktívne vrchoviská 7110*, prioritný biotop, výskyt: Vysoké Tatry, Popradská kotlina, Vihorlatské vrchy.
- Ra2 Degradované vrchoviská schopné prirodzenej obnovy 7120, výskyt: Tatry, Vihorlatské vrchy.
- Ra3 Prechodné rašeliniská a trasoviská 7140, výskyt: Bukovské vrchy, Popradská kotlina, kotliny na úpätí Tatier, Vysoké Tatry, Spišská Magura.
- Ra6 Slatiny s vysokým obsahom báz 7230, výskyt: v karpatských kotlinách, vápencových a flyšových pohoriach.
- Pr3 Penovcové prameniská 7220*, prioritný biotop, výskyt: úpätie Tatier, Pieniny, Branisko, Šarišská vrchovina.
- Sk2 Silikátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou 8220, výskyt: Slanské vrchy, Vihorlatské Vrchy, Branisko, Vysoké Tatry a i.
- Sk3 Silikátové sutiny v montánnom až alpínskom stupni 8110, výskyt: v žulovej časti Tatier.
- Sk5 Nespevnené silikátové sutiny v kolínnom stupni 8150, výskyt: Slanské vrchy.
- Sk6 Nespevnené karbonátové skalné sutiny v montánnom až kolínnom stupni 8160*, prioritný biotop, výskyt: Pieniny.
- Sk8 Nesprístupnené jaskynné útvary 8310, výskyt: vo všetkých vápencových oblastiach.
- Ls1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy 91E0*, prioritný biotop, výskyt: lemujú brehy riek a potokov v podhorských polohách takmer na celom území Prešovského kraja.
- Ls1.4 Horské jelšové lužné lesy 91E0*, prioritný biotop, výskyt: Belianske Tatry, Bukovské vrchy, Levočské vrchy, Kráľovohorské Tatry, Pieniny, Podtatranská brázda, Popradská kotlina, Spišská Magura, Vysoké Tatry.
- Ls3.1 Teplomilné submediteránne dubové lesy 91H0*, prioritný biotop, výskyt: Branisko, Čierna hora, Hornádska kotlina, Košická kotlina, Kozie chrbty, Slanské vrchy, Spišskošarišské medzihorie, Šarišská vrchovina, Vihorlatské vrchy.
- Ls3.3 Dubové nátržnikové lesy, 91I0*, prioritný biotop, výskyt: Hornádska kotlina, Košická kotlina, Popradská kotlina, Spišskošarišské medzihorie.
- Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy 9180*, prioritný biotop, výskyt: Bachureň, Branisko, Bukovské vrchy, Busov, Čergov, Čierna hora, Laborecká vrchovina, Ľubovnianska vrchovina, Ondavská vrchovina, Pieniny, Slanské vrchy, Spišskošarišské medzihorie, Šarišská vrchovina, Vihorlatské vrchy.
- Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy 9130, výskyt: veľkoplôšne a hojne rozšírené v podhorskom a horskom stupni takmer na celom území kraja.
- Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy 9110, výskyt: veľkoplôšne, niekde ostrovčekovito v podhorskom a horskom stupni takmer na celom území kraja.
- Ls5.3 Javorovo-bukové horské lesy 9140, výskyt: Belianske Tatry, Bukovské vrchy, Laborecká vrchovina, Slanské vrchy, Spišská Magura, Vihorlatské vrchy.
- Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy 9150, výskyt: Bachureň, Belianske Tatry, Branisko, Čergov, Čierna hora, Ľubovnianska vrchovina, Pieniny, Spišská Magura, Spišskošarišské medzihorie, Vihorlatské vrchy.
- Ls6.2 Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy 91Q0, výskyt: vápencové obvody pohorí Bachureň, Belianske Tatry, Branisko, Čierna hora, Hornádska kotlina, Pieniny, Popradská kotlina.
- Ls7 Rašeliniskové brezové lesíky 91D0*, prioritný biotop, výskyt: Košická kotlina, Popradská kotlina, Vihorlatské vrchy.
- Ls7.3 Rašeliniskové smrekové lesy 91D0*, prioritný biotop, výskyt: Popradská kotlina, Podtatranská brázda, Vysoké Tatry.

Na území Prešovského kraja sa vyskytuje najmenej 48 biotopov európskeho významu, z toho zvlášť 3 sú vodné (Vo), 5 je brehových porastov tokov (Br), 4 lúčne (Lk), 12 lesné (Ls). Z celkového počtu tu prezentovaných biotopov európskeho významu je 11 biotopov prioritných (najvyššieho významu).

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov
Regionálneho operačného programu,
prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel,
kód výzvy: "ROP-4.1-2012/01"
a z vlastných zdrojov obstarávateľa

Ochrana biodiverzity a doprava vo verejnom záujme.

V Slovenskej republike (a túto charakteristiku vo všeobecnosti je potrebné vzťahovať aj na územie Prešovského kraja) sa viac ako jedna tretina pôvodných druhov rastlín nachádza v rôznom stupni ohrozenosti. Najviac kriticky ohrozených druhov flóry SR pochádza z biotopov, ktoré sú globálne ohrozené v celej strednej Európe v rašeliniskách, mokradiach, zaplavovaných lúkach, slaniskách, pieskoch, na xerothermných stanovištiach (pozri vyššie odsek Biotopy národného a európskeho významu). Ubúdajú aj druhy vodných tokov a nádrží citlivé na eutrofizáciu. Základnou príčinou ohrozenia rastlín je práve deštrukcia týchto stanovišť – či už priama (napr. premena ekosystémov, výstavba, ťažba nerastných surovín), alebo nepriama (napr. znečisťovanie, zmeny vodného režimu).

Stav ohrozenosti živočíšnych druhov a celých populácií je čoraz významnejší. Alarmujúci stav je najmä pri stavovcoch, ktoré sú v rôznom stupni ohrozenosti. U všetkých druhov živočíchov spočíva prioritná požiadavka v zabezpečení ochrany ich biotopov, teda dostatočne veľkých a zachovalých území, v ktorých môžu prirodzene prežívať, rozmnožovať sa a migrovať.

Najohrozenejšími biotopmi na Slovensku a súčasne aj v Prešovskom kraji sú karpatské travertínové slaniská, alpské a subalpské travinnobylinné porasty, alpské snehové výležíská, suchomilné travinnobylinné a krovinové porasty na vápencoch s výskytom druhov z čeľade Orchidaceae, aktívne vrchoviská, prechodné rašeliniská a trasoviská, penovcové prameniská.

Fragmentáciu krajiny spôsobujú najmä líniové stavby, ktoré vytvárajú bariéry migrácii predovšetkým živočíchov. Svojou konštrukciou sú často príčinou ich usmrtenia (cestná a železničná doprava, elektrické nadzemné vedenie). S fragmentáciou krajiny je spojená aj degradácia genofondu izolovaných populácií a zvyšovanie zraniteľnosti ekosystémov, čo veľmi negatívne pôsobí na celkovú biodiverzitu.

Pre biodiverzitu predstavujú aj na území Prešovského kraja hrozbu invázne druhy, predovšetkým rastlín, ale aj živočíchov. Rozširovanie inváznych rastlín je markantné pozdĺž riek na hranici brehových porastov a poľnohospodárskej pôdy, na spustnutých alebo obnažených pôdach, ale vo veľkej miere aj v dopravných koridoroch.

Súčasťou vplyvu na kvalitu biodiverzity vo vzťahu k doprave je narušovanie migračných trás živočíchov fragmentáciou krajiny, presekávaním migračných trás dopravnými komunikáciami, z ktorých mnohé sa stávajú bariérami s obťažnou prekonateľnosťou alebo bariérami neprekonateľnými (v závislosti od schopností živočíšnej skupiny a druhu).

Migračné trasy živočíchov sú poväčšine v krajine identifikované v územnom systéme ekologickej stability ako biokoridory nadregionálnej, regionálnej a miestnej úrovne. Táto skutočnosť však nie je určujúca, pretože migračné cesty vznikajú alebo sú evidované aj v priestoroch alebo v líniiach mimo koridorov, identifikovaných v ÚSES; týka sa to cicavcov a vtákov, ale aj plazov, obojživelníkov a bezstavovcov.

Poznáme rôzne formy migrácie: potravnú, reprodukčnú, sezónnu a pod. Rôzne druhy živočíchov, ktoré migrujú na krátke alebo až mimoriadne veľké vzdialenosti sa často neprispôbujú prvkom územného systému ekologickej stability a pri migrácii využívajú línie a priestory, vyhovujúce ich biologickej povahe, potravinovej ponuke a ponuke reprodukčných stanovišť. Pre mnohé druhy sú migračnými trasami, resp. biokoridormi napr. systémy viac alebo menej poprepájanými ekohabitátmi (lúky, pasienky, mozaiky poľnohospodárskych kultúr s rozvoľnenou drevinovou vegetáciou a pod., teda viacmenej relatívne voľné priestory, bez navonok viditeľných a výrazných krajinných prvkov).

Z toho hľadiska biokoridory sú teda len jednou z viacerých možností vytvárania migračných trás živočíchov v krajine.

Biokoridory, resp. migračné trasy môžu byť terestrické alebo vodné, resp. kombinované, a tiež vzdušné. Vo vzťahu k doprave nie sú problematické vzdušné koridory (migračné trasy) transmigrantov, migrujúcich vo vysokých letových hladinách – žeriavy, divé husi, labute, bociany, migrujúce dravce a i. (výnimku tvorí letecká doprava). Najmä vo vzťahu k cestnej doprave je problematická skupinová migrácia (v kľádloch) menších a nízko letiacich druhov vtákov – často dochádza ku kolíziám.

Pre železničnú, ale najmä cestnú dopravu je dôležitá znalosť terestrických migračných trás, ale aj terestricko-hydrických (rieky, potoky, sústavy mokradí a extrémne vlhkých lúk), prípadne trás spájajúcich „suchú zem“ s vodami (reprodukčná migrácia obojživelníkov).

Z hľadiska hodnoteného strategického dokumentu sú dôležité migračné cesty – biokoridory nadregionálneho a regionálneho významu (miestne biokoridory sa posudzujú v lokálnych meradlách). Vo všetkých troch typoch biokoridorov – vrátane miestnych – sú však podstatné zmierňujúce opatrenia (aj technického charakteru), ktoré eliminujú negatívne bariérové vplyvy, často nielen v záujme ochrany živočíchov, ale aj v záujme bezpečnosti dopravy a teda zdravia účastníkov dopravy.

1.7. Krajina

Na území Prešovského samosprávneho kraja štruktúra krajiny je prirodzene budovaná geologickou stavbou, geomorfológiou a geomorfologickým členením. Charakter vegetácie a fauny je sekundárny, ale tiež určujúci. Štruktúru krajiny diktujú možnosti osídlenia a využívania. Výsledkom pôsobenia všetkých týchto faktorov je mozaikovitý zoskupenie prvkov – druhov pozemkov, ktoré tvoria sú časnú krajinnú štruktúru:

Tab. 1: Druhy pozemkov v štruktúre krajiny Prešovského kraja

Druh kultúry	Plocha	
	ha	%
Orná pôda	148 876,43	16,57
Chmelnice	0,39	0,00
Vinice	23,31	0,00
Lúky a pasienky	218 121,81	24,27
Záhrady	10 803,70	1,20
Ovocné sady	1 901,13	0,21
Lesy	442 516,05	49,34
Vodné plochy	13 954,84	1,55
Zastavané plochy	31 974,46	3,57
Ostatné	29 163,06	3,28
Celkom:	897 335,18	100,00

Zdroj: Katasterportál SR

Orná pôda.

Súčasná výmera ornej pôdy je podľa stavu KN 148 876, 49 ha, pričom výmera predstavuje 16,59 % z celkovej výmery kraja. Veľkosť a tvar honov ornej pôdy predstavuje určité environmentálne riziko z dôvodu erózie spôsobenej nesprávnou orbou.

Z hľadiska ekologickej stability sú orné pôdy považované za nestabilný prvok.

Trvalé trávne porasty.

Celková výmera trvalých trávnych porastov je podľa stavu KN 218 121, 81 ha. Táto výmera predstavuje 24, 31 % podiel z celkovej výmery kraja. Extenzívny spôsob hospodárenia má za následok, že sa na týchto pozemkoch rozšírila buď kompaktná alebo rozptýlená náletová stromová a krovinná vegetácia..

Z hľadiska ekologickej stability lúky a pasienky predstavujú stabilizujúci prvok v poľnohospodárskej krajine, vzhľadom na ich protieróznú a retenčnú funkciu a sú považované za stabilný prvok z hľadiska výpočtu koeficientu ekologickej stability.

Nelesná stromová a krovitá vegetácia (NSKV).

Je zastúpená rôznymi formáciami v závislosti od abiotických pomerov lokality a spôsobu i intenzity antropogénnych aktivít. Súčasnú výmeru NSKV nie je možné presne definovať z dôvodu, že nie je dostupné aktuálne zameranie stavu. Výmera evidovanej NSKV je 29 163, 06 ha, čo predstavuje 3,25 % z celkovej výmery k. ú. Vyskytuje sa v komplexoch extenzívnych trvalých trávnych porastov. Tieto pásové formácie TTP s rozptýlenými krovitými porastmi sú významným krajinným prvkom a vegetačnou štruktúrou nielen z estetického hľadiska. V poľnohospodárskej krajine plnia dôležitú funkciu protieróznej ochrany pôdy, podporujú retenčnú funkciu a predstavujú nenahraditeľný biotop pre malé cicavce, avifaunu a hmyz.

V zmysle výpočtu koeficientu ekologickej stability sa NSKV považuje za stabilný a pozitívny prvok.

Líniová zeleň – sprievodná vegetácia vodných tokov.

Brehové porasty rôznej kvality až po štádium zostatkov pôvodných lužných lesov v riešenom území sa nachádzajú v alúviu miestnych tokov i riek. Tvoria ich viacetážové porasty reprezentujúce lužné lesy a jelšové lesy na nivách podhorských a horských vodných tokov. Sú stabilizujúcim prvkom v územnom systéme ekologickej stability a dôležitými biokoridormi.

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov
Regionálneho operačného programu,
prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel,
kód výzvy: "ROP-4.1-2012/01"
a z vlastných zdrojov obstarávateľa

Záhrady a sady.

Výmera záhrad a sadov podľa stavu EN v riešenom území je 12 048, 82 ha, čo je 1,42 % z celkovej výmery k.ú. Záhrady a sady sa považujú za stabilný a pozitívny prvok pri výpočte koeficientu ekologickej stability.

Lesy.

Lesné pôdy sú na území Prešovského kraja zastúpené v rozsahu 442 516,05 ha, čo predstavuje 49,31 % z celkovej výmery kraja. Lesy sú považované za základný stabilný a pozitívny prvok pri výpočte koeficientu ekologickej stability.

Vody.

Vodné plochy majú podľa stavu KN výmeru 13 954,84 ha, čo predstavuje cca 1,56 % z celkovej výmery kraja (vodné toky, jazerá a plesá, účelové vodné nádrže, mokrade so stálou otvorenou vodnou hladinou a pod.). Sú jedným z najdôležitejších stabilizujúcich a pozitívnych prvkov pri výpočte koeficientu ekologickej stability.

Zastavané plochy.

Výmera zastavaných plôch v kraji je 31 974,46 ha, čo je 3,56 % z celkovej výmery kraja. Sú považované za nestabilný prvok z hľadiska výpočtu koeficientu ekologickej stability.

Územný systém ekologickej stability

V území Prešovského kraja k nadregionálnym biokoridorom (NRBk) terestrického typu patria:

- NRBk Kozích vrchov a Popradskej kotliny spájajúci Nízke Tatry s Levočskými vrchmi, Bachurňou, Šarišskou vrchovinou a Košickou kotlinou pod Prešovom, s bočnými vetvami (Levočské vrchy – Podhradská kotlina, Bachureň – Branisko, Bachureň – údolie Torysy),
 - NRBk Veľká Pálenica – Brezová v Podtatranskej kotline,
 - Spálený vrch – Čierna v Podtatranskej kotline,
 - NRBk Spišsko-šarišského medzihoria,
 - NRBk Levočské vrchy – Spišská Magura (cez Veľkú Kýčeru),
 - NRBk Spišská Magura – Pieniny – Ľubovnianska vrchovina – Čergov – Ondavská vrchovina (NRBk Nízke Beskydy) – Laborecká vrchovina (NRBk Nízke Beskydy) – Bukovské vrchy v pohraničnom pásme s Poľskou republikou,
 - sústava NRBk Ondavskej a Laboreckej vrchoviny spájajúca predchádzajúci NRBk na severe s NRBk Čergov – NRBk Beskydské predhorie a NRBk Vihorlatské vrchy na juhu,
 - NRBk Vihorlat – Poloniny (spája Vihorlatské vrchy a Bukovské vrchy),
 - NRBk Čierna hora (JZ od Prešova na hranici s Košickým krajom),
 - NRBk Smrekovica – Strieborná hora (Branisko, Levočské vrchy),
 - NRBk Sľubica – Dreveník (Branisko, Hornádska kotlina).
- K nadregionálnym biokoridorom hydrickým (správnejšie hydricko-terestrickým) patria:
- NRBk Hornád (horný úsek pod Popradom),
 - NRBk rieky Poprad (po celej dĺžke až po hranicu s PR),
 - NRBk Torysa,
 - NRBk Topľa (od obce Lukov po celej dĺžke toku),
 - NRBk Ladomirka – Ondava (Ondava od Svidníka) po celej dĺžke toku vrátane VN Domaša,
 - NRBk Laborec (po celej dĺžke toku).

Prakticky takmer všetky terestrické i hydricko-terestrické biokoridory (zároveň migračné trasy) sú plánovanou dopravnou infraštruktúrou priamo, alebo nepriamo dotknuté.

- K regionálnym biokoridorom terestrického typu patria:
- RBk Raslavice – Kružlov – Frička (ťahová cesta vtáctva), RBk Zborov – Nižná Polianka (ťahová cesta vtáctva) v okrese Bardejov,
- RBk Gazdoraň – Stavenec – Závozy, RBk Brekov – pahorok Turie, v okresoch Humenné, Snina,
- RBk Rakytovec – Slamenná a Veľký Šum – Čierna, obe v Podtatranskej kotline, v okrese Poprad,
- RBk Hradisko (kombinovaný aj s hydrickými biokoridorom), v okrese Stropkov.

K regionálnym biokoridorom hydricko-terestrickým patria:

- RBk Svinka v Šar. vrchovine, RBk Delňa v Košickej kotline a Sekčov v okrese Prešov,

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov
Regionálneho operačného programu,
prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel,
kód výzvy: "ROP-4.1-2012/01"
a z vlastných zdrojov obstarávateľa

- RBk Kamenec, RBk Cernina, RBk Kurima, RBk Koprivnička, RBk Radomka, RBk Ondava (horný tok), všetko v Ondavskej vrchovine, v okrese Bardejov,
- RBk Oľka, RBk Uđava, RBk Cirocha, RBk Výrava, RBk Ondavka, RBk Ptava, v okrese Humenné,
- RBk Biela v Podtatranskej kotline, v okrese Kežmarok,
- RBk Laborec (horný tok), RBk Oľka, RBk Výrava, v okrese Medzilaborce,
- RBk Svinka v okresoch Sabinov a Prešov,
- RBk Cirocha, v okresoch Humenné a Snina,
- RBk Ubl'anka a RBk Ulička v okrese Snina,
- RBk potok Ľubotinka a RBk potok Veľký Lipník, obe v Spišsko-šarišskom medzihorí, v okrese Stará Ľubovňa
- RBk Vojtovec, RBk Brusnička, RBk Kožuchovský potok v Ondavskej vrchovine, RBk Bystrá v Laboreckej vrchovine, všetko v okrese Stropkov.

Na Slovensku (ako celku) nie je v súčasnej dobe relevantne zmapovaný systém migračných trás – ten je nesmierne zložitý vo vzťahu k druhom a to nie len k výrazným druhom stavovcov, ale aj k menej nápadným stavovcom a tiež k bezstavovcom. Preto je dôležité pri budúcom schvaľovaní procese každej jednej čiastkovej stavby dopravnej infraštruktúry identifikovať akékoľvek migračné trasy a prijať ešte v predprojektovej a projektovej etape opatrenia na elimináciu negatívnych vplyvov stavby na existenciu a kvalitu týchto trás, alebo tiež tzv. zmierňujúce opatrenia.

Migračné trasy živočíchov na regionálnej úrovni sú predmetom evidovania napr. na úrovni príslušných odborných organizácií ochrany prírody, sú uvedené v dokumentoch územného systému ekologickej stability (napr. RÚSES alebo v ÚSES veľkoplošných chránených území) a i.

V štruktúre krajiny – jej prírodného fenoménu územný systém ekologickej stability (ÚSES) je celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ktoré zabezpečujú rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú provinciálne biocentrá na biokoridory a biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu.

Nadregionálny ÚSES (spracovaný pod názvom Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability, schválený uznesením vlády č. 312/1992), ukladá dotknutým rezortom uplatňovať ho pri koncepcnej, plánovacej a rozhodovacej činnosti, ktorá sa dotýka priestorovej organizácie, využívania územia a prírodných zdrojov. Vymedzuje ekologicky najhodnotnejšie priestory v rozsahu územia SR v mierke 1:200 000 a 1:500 000.

Regionálny ÚSES rozpracováva a upresňuje Generel NÚSES v administratívnych hraniciach okresov v mierke 1 : 50 000 a vymedzuje regionálne významné prírodné prvky a navrhuje ekostabilizačné opatrenia v štruktúre krajiny.

Podľa zákona č.543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a jeho vykonávacej vyhlášky č.24/2003 Z. z. sú dokumenty územného systému ekologickej stability súčasťou dokumentácie ochrany prírody a krajiny (§54 ods.2 zákona), dokumenty regionálneho územného systému ekologickej stability okresov v územnom obvode kraja tvoria dokument regionálneho územného systému ekologickej stability tohto kraja“. (§ 22 ods.6 vyhlášky).

Prvky regionálnych ÚSES doteraz uplatňované odbornými organizáciami ochrany prírody a príslušnými zložkami štátnej správy (regionálne ÚSES v kraji boli vypracované v rokoch 1993 - 1996) boli prevzaté do ÚPN VÚC Prešovského kraja 2004 a v generalizovanej a tiež modifikovanej podobe spolu s aktualizovaným Generelom N-ÚSES premietnutým v KURS 2001 v znení jej doplnkov, tvoria regionálny ÚSES Prešovského kraja, vyjadrený v ÚPN VÚC Prešovského kraja 2004 v znení jeho zmien a doplnkov z roku 2009.

Miestne ÚSESy (nie sú predmetom tohto dokumentu) nie sú aktuálne vytvorené pre každú obec (resp.katastrálne územie), identifikácia prvkov ÚSES miestneho významu je obyčajne súčasťou ich zapracovania do územných plánov obcí alebo samostatnej iniciatívy (pre účely územného plánu, pozemkových úprav a pod.).

Vzťahy ÚSES k doprave vo verejnom záujme.

Protikladom k prvkom územného systému ekologickej stability, predovšetkým k biokoridorom akejkoľvek hierarchie a k biocentrám, ktoré zároveň plnia zo širšieho geografického hľadiska aj funkcie biokoridorov sú líniové bariéry, ktoré zabraňujú migrácii bioty v krajine, výmene genetických informácií a narušujú jej ekologickú stabilitu. Dopravné koridory ako vyslovene antropogénne prvky v krajine vyvolávajú bariérový efekt a drobenie krajiny na segmenty so sťaženým prístupom k výmene genetických informácií. Na nadregionálnej i regionálnej úrovni k nim patria najťažšie cesty a železnice. .

Kultúrne a historické hodnoty.

Neoddeliteľnou súčasťou krajiny a jej sociosféry sú jej kultúrne a historické hodnoty, ktoré v nej mnohokrát dominantne vystupujú a vo viacerých prípadoch sa podieľajú na historickej štruktúre krajiny (jej segmentu), častokrát v spojení s prírodnými hodnotami.

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov
Regionálneho operačného programu,
prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel,
kód výzvy: "ROP-4.1-2012/01"
a z vlastných zdrojov obstarávateľa

Prešovský kraj v zásade pokrýva historické územie stredného a horného Spiša, Šariša a horného Zemplína, je mimoriadne bohatý na kultúrno-historické pamiatky. Na území kraja sa stretávajú z európskeho hľadiska dve významné oblasti charakterizované určitými kultúrnymi prvkami a to nížinná kultúra, ktorá v ľudovej architektúre predstavuje stavbu hlinenú, príp. kamennú a horská kultúra, ktorá v ľudovej architektúre predstavuje stavbu zrubovú a drevenú.

V krajine Prešovského kraja vo vzťahu k pozitívam i negatívam dopravnej infraštruktúry vystupujú predovšetkým pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny, ochranné pásma pamiatkového územia, ochranné pásma národných kultúrnych pamiatok.

Pamiatkové rezervácie:

- Mestské pamiatkové rezervácie Bardejov, Kežmarok, Levoča, Poprad – Spišská Sobota, Prešov, Spišské
- Podhradie – Spišská Kapitula, Podolíne.
- Pamiatkové rezervácie ľudovej architektúry Ždiar a Osturňa.

Pamiatkové zóny:

- Hanušovce nad Topľou, Hniezdne, Stará Ľubovňa, Vysoké Tatry - Tatranská Lomnica, Spišské Podhradie,
- Sabinov, Nižné Repaše, Torysky, Lipovce – Lačnov, Ľubica, Spišská Belá.

Ochranné pásma pamiatkového územia:

- Ochranné pásmo Mestských pamiatkových rezervácií Bardejov, Podolíne, Prešov, Levoča.
- Ochranné pásmo Pamiatkových zón Lipovce – Lačnov, Stará Ľubovňa, Torysky, Nižné Repaše.
- Ochranné pásmo Spišského hradu s areálom.
- Ochranné pásma Pamiatkovej rezervácie Spišská Kapitula, Pamiatkovej zóny Spišské Podhradie, Národnej kultúrnej pamiatky Kostol rím.- kat. Žehra a ďalších národných kultúrnych pamiatok v ich okolí.

V súčasnosti sú spracované návrhy a prebiehajú konania:

- Ochranné pásmo Mestskej pamiatkovej rezervácie Poprad – Spišská Sobota.
- Ochranné pásmo Pamiatkovej rezervácie ľudovej architektúry Osturňa.
- Ochranné pásmo Mestskej pamiatkovej rezervácie Kežmarok.

Svetové dedičstvo UNESCO:

V rámci Prešovského kraja sú do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO zapísané

- Spišský hrad a pamiatky jeho okolia (MPR Spišská Kapitula a Levoča, PZ Spišské Podhradie).
- Historické jadro mesta Bardejov.
- Výber najhodnotnejších drevených kostolíkov severovýchodného Slovenska (Hervartov, Kežmarok, Bodružal, Ladomírová).
- NKP - Stredoveké nástenné maľby.

Skanzeny:

- Múzeum ľudovej architektúry v Bardejovských Kúpeľoch.
- Múzeum ľudovej architektúry v Humennom.
- Múzeum ľudovej architektúry v Starej Ľubovni.
- Múzeum ľudovej architektúry vo Svidníku.

Archeologické lokality:

Najväčšia koncentrácia archeologických nálezísk sa nachádza v okresoch Kežmarok, Poprad, Levoča, Sabinov, Prešov a Vranov nad Topľou.

Pamiatky vojnových udalostí:

Samostatnou a špecificky významnou skupinou stavieb kultúrneho dedičstva Prešovského kraja sú stavby a pamätné miesta viažuce sa na udalosti prvej a predovšetkým druhej svetovej vojny. Sú to predovšetkým miesta Karpatsko-duklianskej operácie v Údolí smrti so svojim prírodným múzeom v kat. území Kapišová, pamätníky 1. čs armádneho zboru na Dukle a sovietskej armády vo Svidníku. V tejto súvislosti je treba spomenúť aj cintorín nemeckých vojakov v Prešove, Hunkovciach a v Zborove.

1.8. Predpokladaný vývoj životného prostredia vrátane zdravia, ak sa strategický dokument nebude realizovať

Horninové prostredie.

- nebudú realizované nové zásahy do horninového prostredia,
- nebudú eliminované poškodzovania ciest II. a III. triedy v súvislosti s dopravou z dobývacích priestorov,
- ktoré nie sú na extrémnu záťaž dimenzované,

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov Regionálneho operačného programu, prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel, kód výzvy: "ROP-4.1-2012/01" a z vlastných zdrojov obstarávateľa

- súčasťou výstavby novej dopravnej infraštruktúry a jej modernizácie je realizácia opatrení na predchádzanie
- rizikám zosuvov a iných geodynamických javov, event. ich sanácia. Nerealizovanie projektov a opatrení
- zaradených do strategického dokumentu bude znamenať nevyužitie potenciálu na čiastočné zlepšenie
- súčasného nepriaznivého stavu.

Klimatické pomery.

- Vzhľadom na súčasné trendy je možné predpokladať zvyšovanie emisií z dopravy, súvisiace s rastom prepravných výkonov v doterajších dopravných koridoroch, nebudú vytvorené priaznivé podmienky pre zmenu trendu del'by prepravnej práce v prospech environmentálne priaznivejších druhov dopravy.

Vodné pomery.

- nerealizácia strategického dokumentu by znamenala z hľadiska zásahu do existujúcich vodohospodárskych území zachovanie súčasného stavu,
- z hľadiska kvalitatívnej ochrany existuje riziko havarijného znečistenia vôd v dôsledku nezabezpečených úsekov ciest prechádzajúcich týmito územiami. Výstavba modernej dopravnej infraštruktúry by toto riziko mala zmenšiť.

Pôdne pomery.

- nebude dochádzať k trvalým a dočasným záberom pôdy pre jednotlivé stavby

Flóra, fauna, charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy.

- súčasné ovplyvňovanie niektorých druhov rastlín, živočíchov a biotopov ostane na súčasnej úrovni,
- pri znížení dostupnosti regiónov spôsobenej nekvalitnými cestami je riziko vysídľovania krajiny vyššie
- (súčasný trend), čím dochádza k obmedzovaniu extenzívneho hospodárenia a hrozí zarastanie krajiny, čo
- priamo ohrozuje druhy, viazané na tieto biotopy,
- ovplyvňovanie chránených lokalít rastlín, živočíchov a biotopov ostane na súčasnej úrovni,
- ovplyvňovanie migračných trás živočíchov ostane na súčasnej úrovni.

Územný systém ekologickej stability.

- ovplyvnenie krajiny a jej ekologickej stability ostane na súčasnej úrovni.

Kultúrne a historické hodnoty.

- v meste Sabinov cesta I/68, ktorá prechádza pamiatkovou zónou nebude preložená mimo centra mesta.

2. Informácia vo vzťahu k environmentálne obzvlášť dôležitým oblastiam

2.1. Chránené územia a chránené objekty

Územie Prešovského kraja sa vyznačuje pomerne veľkou variabilitou prírodných podmienok. Výskyt prírodných fenoménov a zachovalých a hodnotných ekosystémov i celých území bol dôvodom, pre ktorý boli v priebehu času postupne štátom vyhlasované za chránené v rôznom stupni ochrany.

Ochranu prírody a krajiny upravuje zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Podľa § 1 zákona č. 543/2002 Z. z. „Ochranou prírody a krajiny sa podľa tohto zákona rozumie starostlivosť štátu, právnických osôb a fyzických osôb o voľne rastúce rastliny, voľne žijúce živočíchy a ich spoločenstvá, prírodné biotopy, ekosystémy, nerasty, skameneliny, geologické a geomorfologické útvary, ako aj starostlivosť o vzhľad a využívanie krajiny. Ochrana prírody a krajiny sa realizuje najmä obmedzovaním a usmerňovaním zásahov do prírody a krajiny, podporou a spoluprácou s vlastníkmi a užívateľmi pozemkov, ako aj spoluprácou s orgánmi verejnej správy.“

Vstupom do Európskej únie Slovensko prijalo európsky systém ochrany prírody, čím dochádza k zmene oproti doterajšej koncepcii ochrany prírody, kde sa zdôrazňovala najmä ochrana území a zameriava sa na účinnú ochranu biotopov a biotopov druhov, pre ktoré sa vyhlasujú chránené územia. Rovnako i Koncepcia ochrany prírody a krajiny, schválená vládou SR uznesením č. 471/2006 reaguje na záväzky Slovenskej republiky, vyplývajúce zo vstupu Slovenska do Európskej únie. Jedným zo strategických cieľov ochrany prírody je i cieľ – prehodnotiť súčasnú sústavu chránených území a vytvoriť reprezentatívnu národnú sústavu chránených území zabezpečujúcu ochranu biotopov národného významu a biotopov druhov národného významu, významných krajinných prvkov a území medzinárodného významu pri rešpektovaní ďalšieho navýšenia plochy národnej sústavy chránených území.

Územná ochrana.

Chránené územia vyhlásené podľa zákona č.543/2002 Z.z. sú členené na chránené územia národnej sústavy chránených území a chránené územia európskej sústavy chránených území (NATURA 2000).

Národná sústava chránených území.

V Prešovskom kraji bolo vyhlásených, resp. sem plošne zasahuje 5 národných parkov a 2 chránené krajinné oblasti. Celková výmera národných parkov v kraji je 74 997 ha, čo predstavuje 8,3 % z výmery kraja. Ďalších 5,9 % tvoria ich ochranné pásma. Chránené krajinné oblasti zaberajú v kraji 31 594 ha, čo znamená 3,5 % z celkovej plochy kraja.

Tab.2: Veľkoplošné chránené územia a ich ochranné pásma v Prešovskom kraji.

Názov chráneného územia	Rok vyhlásenia /zmeny	Výmera v ha		Výmera v okresoch v ha		Zonácia
		celková	z toho v kraji			
NP Nízke Tatry	1978/ 1997	72843	5736	Poprad	5 736	
Ochranné pásmo NP Nízke Tatry		110162	1584	Poprad	1 584	
NP PIENAP	1967/ 1996	3749	3749	Kežmarok	438	Schválená r.2004
				St. Ľubovňa	3 312	
Ochranné pásmo NP PIENAP		22444	22444	Kežmarok	22 444	
				St. Ľubovňa	6 181	
NP Poloniny	1997	29 805	29 805	Snina	29 805	
Ochranné pásmo NP Poloniny		10 975	10 975	Snina	10 975	
NP Slovenský raj	1964, 1988	19 763	5 004	Poprad	5 004	Rozpracovaná v r.2014
Ochranné pásmo NP Slovenský raj		13 011	3 883	Poprad	3 383	
TANAP	1948, 1987, 2003	73 800	30 703 48 818	Poprad	48 818	Rozpracovaná v r.2014
Ochranné pásmo TANAP		30 703	14 352	Poprad	9 197	
				Kežmarok	5 155	
CHKO Vihorlat	1973,1999	17 485	6 577	Snina	2 557	
				Humenné	4 020	
CHKO Východné Karpaty	1977,199, 2001	25 307	25 307	Snina	1 645	
				Humenné	1 922	
				Medzilaborce	13 673	
				Stropkov	482	
				Svidník	7 584	
Výmera spolu				178 232		

Zdroj: ŠOP SR

V Prešovskom kraji bolo postupne vyhlásených (okrem chránených území, ktoré boli zrušené) 179 maloplošných chránených území, z toho v okresoch Poprad 19, Bardejov 9, Humenné 12, Kežmarok 11, Levoča 11, Medzilaborce 5, Poprad 53, Sabinov 6, Snina 22, Stará Ľubovňa 11, Stropkov 1, Svidník 5, Vranov nad Topľou 14.

Z celkového počtu 179 maloplošných chránených území 91 je súčasťou veľkoplošných chránených území (národných parkov a chránených krajinných oblastí), 1 chránené územie je súkromnou prírodnou rezerváciou. Evidovaných je 690 jaskýň považovaných zo zákona za prírodné pamiatky.

Tab.3.: Maloplošné chránené územia národnej sústavy v Prešovskom kraji (stav k 01.10.2014).

Okres	ID	Názov územia	Kat. územie	Kategória chráneného územia	Plocha chrán. územia v ha	Rok vyhlásenia a rok zmeny	Predmet ochrany	Nachádza sa na území NP/OP NP/CHKO + poznámka
Bardejov	1	Becherovská tisina	Becherov	NPR	24,1300	1954, 1984, 1988	najväčší pôvodný výskyt tisu na flyši	
	2	Čergovský Minčol*	Livovská Huta (+ Kyjov (SL), Kamenica (SB))	NPR	218,9005	1986	vrcholové a svahové lúky s charakteristickou horskou kvetenou	
	3	Livovská jelšina	Livov, Lukov	PR	13,1700	1986	vzácný typ karpatských potočných jelšín	
	4	Pod Beskydom	Nižná Polianka	PR	8,4546	1988, 2004	botanicky významné slatinné lúky	
	5	Pramenisko Tople	Livovská Huta	NPR	28,6600	2002	pramenisko Tople s prirodzenými porastami jedľobučín a horských lúk v pohorí Čergov	
	6	Regetovské rašelinisko	Regetovka	NPR	2,5519	1979, 2004	zachovalý, zriedkavý biotop na starom rašelinnom podklade	
	7	Slatina pod Lieskovcom	Bardejovská Nová Ves	PR	0,7118	1979, 2004	typický slatinný biotop flyšovej oblasti	
	8	Stebnická Magura	Stebník, Zborov	NPR	184,2400	1964, 2000	pralesovitý porast Abieto-Fageta	
	9	Zborovský hradný vrch	Zborov	PR	25,5100	1926, 1988	zachovalá typická vegetácia zmiešaných lesov flyšového pásma	
Humenné	1	Čierny potok	Valaškovce	PP	2,7642	1988	skalné útvary	CHKO Vihorlat
	2	Đurova mláka	Valaškovce	PR	2,1400	1980, 1993	zazemnený prírodný kruhový výtvor typický pre vyvrelinové pohorie Vihorlat so slatinnou vegetáciou	CHKO Vihorlat
	3	Humenská	Ptičie	NPR	70,3700	1980	zachovalá xerothermná, lesostepná a lesná vegetácia	
	4	Humenský Sokol	Humenné, Ptičie, Chlmec	NPR	241,5000	1980	drieňové dubiny s dubom plstnatým so zriedkavými druhmi fauny a flóry	
	5	Chlmecká skalka**	Chlmec, (+Oreské (MI))	PR	1,1008	1988, 2004	zriedkavé teplomilné stepné vápencové spoločenstvá	
	6	Iľovnica	Adidovce	PR	8,4500	1980, 2004	dubové bučiny s waldsteiniou kuklíkovou	
	7	Jasenovská bučina	Jasenov	PR	21,4700	1993	geomorfologicky a biologicky mimoriadne cenný priestor so zachovalým komplexom lesov na extrémnom karbonátovom stanovišti Humenských vrchov	
	8	Kyjovský prales	Valaškovce-stred, Valaškovce-juh	NPR	397,4197	1974, 2007	vzácný zbytok nenarušeného pôvodného bukového porastu pralesovitého charakteru	
	9	Motrogon	Valaškovce	NPR	60,6300	1980	prírodné bukové a jaseňové javoriny s jazierkom a rašeliniskom	CHKO Vihorlat

Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj - Správa o hodnotení strategického dokumentu

	10	Postávka	Valaškovce	NPR	25,9100	1980	vedecky jedno z najzaujímavejších rašelinísk na Slovensku	CHKO Vihorlat
	11	Sninský kameň	Valaškovce	PP	5,5900	1982	erózna troska lávového prúdu	CHKO Vihorlat
	12	Vihorlat**	Kamienka, (+Jovsa (MI))	NPR	50,8900	1986	rastlinné spoločenstvá vrcholu Vihorlat	CHKO Vihorlat
Kežmarok	1	Belianske lúky	Spišská Belá	PR	89,4206	1983, 2004	fluvioglaciálne náplavy s druhovo bohatými slatinno-rašelinnými spoločenstvami	OP TANAP
	2	Beliansky potok	Spišská Belá	PP	2,5201	2012	ochrana druhu európskeho významu: mihul'a potočná (Lampetra planeri), SKUEV0332	
	3	Jazero	Osturňa	PP	14,3578	1984	výskyt plavúnika splošteného na zosuve	OP PIENAP
	4	Jezerské jazero	Jezersko	PR	2,1800	1967	odtokové jazero s výskytom mloka karpatského	OP PIENAP
	5	Kút	Huncovce	PR	11,2200	1991, 2004	ochrana celého ekosystému	OP TANAP
	6	Malé jazerá	Osturňa	PR	7,3874	1984, 1993	významné druhy flóry	OP PIENAP
	7	Mokriny*	Rakúsy, (+Tatranská Lomnica (PP))	NPR	882,8200	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
	8	Pálenica*	Lendak (+T. Lomnica (PP))	PR	291,2000	1991	ochrana celého ekosystému	OP TANAP
	9	Poš*	Stará Lesná (+Tatranská Lomnica (PP))	PR	20,8200	1991, 2004	ochrana celého ekosystému	TANAP
	10	Slavkovský jarok	Malý Slavkov	PR	2,4800	1991, 2004	vzácne a chránené druhy rastlín	OP TANAP
	11	Veľké Osturnianske jazero	Osturňa	PR	86,7300	1984, 1993	mohutnými kryhovými zosuvmi zahradené bočné údolie s výskytom vachty trojlistej	OP PIENAP
Levoča	1	Dreveník**	Spišské Podhradie, (+Žehra (SN))	NPR	101,8186	1925, 1982, 1988	najväčšie travertínové územie v SR - Drevenický kras so skalným mestom a s horskou i teplomilnou vegetáciou	
	2	Hájik	Dofany, Klčov	PR	4,1800	1988, 2004	xerothermná vegetácia so vzácnymi a ohrozenými druhmi	
	3	Jazerec	Spišský Hrhov	PP	0,8966	1990, 2006	zachovalý, nenarušený biotop rašeliniska	
	4	Jazierko na Pažiti	Spišské Podhradie	PP	0,1101	1990, 2004	občasné travertínové jazierko v travertínovom kráteri	
	5	Na Bani	Vyšný Slavkov	PR	7,8500	1988, 2004	významná lokalita vstavačovitých rastlín (12 druhov)	
	6	Ostrá hora	Spišské Podhradie	PP	29,32	1990	travertínová kopa zo systému spišskopodhradských travertínov	
	7	Podhoranské	Spišský Hrhov	PP	0,4585	1990, 2006	výnimočná lokalita z geologického a geomorfologického hľadiska, významný biotop	

Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj - Správa o hodnotení strategického dokumentu

	8	Rajtopiky	Dúbrava, Harakovce	NPR	119,6700	1982	botanicky významná lokalita s endemitom <i>Coeleria tristis</i>	
	9	Sivá Brada	Spišské Podhradie	NPR	19,5472	1979, 2004	travertínová kopa so systémom prameňov a teplomilnou a slanomilnou vegetáciou	
	10	Travertínová kopa Sobotisko	Žehra	PP	13,3200	1987	súčasť komplexu travertínových kôp okolia Spišského Podhradia	
	11	Zlatá brázda	Spišské Podhradie	PP	1,6161	1990, 2004	zachovalá ukážka lokálneho vzniku travertínu, biotop so vzácnou faunou a flórou	
Medzilaborce	1	Beskyd	Svetlice	PR	49,4400	1981	zachovalé prirodzené lesné spoločenstvá bučín, lipových bučín a bukových javorín	CHKO V.Karpaty
	2	Čertižnianske lúky	Čertižné	PR	1,3636	1979, 2004	zachované slatinno- rašelinové spoločenstvá s výskytom zriedkavých a ohrozených druhov	CHKO V.Karpaty
	3	Haburské rašelinisko	Habura	PR	1,3400	1981, 2004	zachované slatinno- rašelinové fytocenózy	CHKO V.Karpaty
	4	Jarčiská	Roškovce	PR	0,4540	1982, 2004	zriedkavé lúčne a slatinné fytocenózy	
	5	Palotská jedlina	Palota	NPR	157,1500	1982	prirodzené jedľové bučiny na severozápadných flyšových svahoch	CHKO V.Karpaty
	6	Pod Demjatou	Habura	PR	2,0400	1986, 2004	výnimočné sústredenie chránených druhov plavúňov (plavúnik sploštený) v oblasti Nízkyh Beskyd	CHKO V.Karpaty zrušené k 01.01.2014
Poprad	1	Baba	Lučivná, Sp. Teplica, Svit	PR	205,15	1988	reliktné nálezisko teplomilných rastlín	
	2	Barbolica	Vernár	PR	11,9700	1988	jedinečný vápencový masív s teplomilnou a chladnomilnou flórou	NP Slovenský raj
	3	Batizovská dolina	Starý Smokovec	NPR	523,1900	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
	4	Belianske Tatry	Tatr. Lomnica, Tatr. Kotlina, Ždiar, Tatr. Javorina	NPR	5407,6500	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
	5	Bielovodská dolina	Tatr. Javorina, Tatr. Lomnica, Štrbské Pleso	NPR	76,0200	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
	6	Blatá	Štrba	PR	37,7000	1991, 2004	ochrana celého ekosystému	OP TANAP
	7	Bor	Tatr. Javorina	PR	133,6100	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
	8	Bôrik	Mengusovce, Lučivná	PR	20,7400	1991	ochrana celého ekosystému	OP TANAP
	9	Brezina	Mengusovce, Lučivná	PR	1,1600	1991	vzácne a chránené druhy rastlín	TANAP
	10	Briežky	Gánovce	PP	1,1800	1985	travertínové pramene so slanomilnou vegetáciou	
	11	Čikovská	Tatr. Javorina	PR	6,2000	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP

Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj - Správa o hodnotení strategického dokumentu

12	Dolina Bielej vody	Tatr. Lomnica, Tatr. Javorina	NPR	3712,1400	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
13	Fľak	Tatr. Lomnica	PR	37,9300	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
14	Furkotská dolina	Štrbské Pleso	NPR	842,430	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
15	Goliasová	Tatr. Javorina, Ždiar	PR	27,2900	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
16	Gánovské travertíny	Gánovce, Filice	NPP	2,1494	1972, 1985, 2004	asi 15 m vysoká travertínová kopa - paleontologická lokalita	
17	Grapa	Tatr. Javorina	PR	40,8600	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
18	Hnilecká jelšina**	Vernár (+ Dobšiná, Stratená (RV), Telgárt (BR))	NPR	84,5900	1988	úsek rieky s výskytom chránených stromov	NP Slovenský raj
19	Hrádok nad Pavúčou dolinou	Štrbské Pleso	PR	105,1000	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
20	Hranovnická dubina	Spišské Bystré, Hranovnica	NPR	68,8100	1966, 1993	zachovaný prirodzený porast duba zimného na severnej hranici rozšírenia	
21	Hranovnické pleso	Hranovnica	PP	68,0900	1984, 2004	travertínový útvar	NP Slovenský raj
22	Javorová dolina	Tatr. Lomnica, Tatr. Javorina	NPR	2250,890	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
23	Jedliny	Tatr. Lomnica	PR	32,8900	1991, 2004	ochrana celého ekosystému	OP TANAP
24	Jelšina	Mengusovce, Batizovce, Štôla	PR	16,4300	1991, 2004	ochrana celého ekosystému	OP TANAP
25	Kôprová dolina	Štrbské Pleso	NPR	3220,920	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
26	Martalúžka**	Liptovská Teplička, (+Šumiac (BR), Telgárt (BR))	PR	154,8200	1999	skalné útvary a vegetácia	NAPANT
27	Mengusovská dolina	Štrbské Pleso	NPR	1612,960	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
28	Mlynická dolina	Štrbské Pleso	NPR	704,2900	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
29	Mokrá	Vernár	PR	60,2000	1968	zachované varianty vápencových bučín a bukových jedlín	NP Slovenský raj
30	Mokriny*	Tatr. Lomnica, (+Rakúsy (KK))	NPR	882,8200	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
31	Mraznica	St. Smokovec, Batizovce	NPR	159,8000	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
32	Pálenica*	Tatr. Lomnica, (+ Lendak (KK))	PR	291,2000	1991	ochrana celého ekosystému	OP TANAP
33	Pastierske	Štrba	PR	2,9300	1988, 2004	nálezisko chránených a ohrozených druhov rastlín	
34	Pavlová	Tatr. Javorina	PR	58,4900	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
35	Pod Čerchl'ou	Tatr. Javorina	PR	31,8200	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
36	Poš*	Tatr.Lomnica, St.Smokovec (+ St. Lesná (KK))	PR	20,8200	1991	ochrana celého ekosystému	OP TANAP
37	Pramenište	Tatranská Lomnica	NPR	45,5700	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP

Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj - Správa o hodnotení strategického dokumentu

	38	Prímovské skaly	Hôrka	PR	7,6081	1982, 2004	západne orientované svahy s reliktnými rastlinami na melafýroch, teplomilná a vysokohorská flóra	
	39	Rašelinisko	Štrbské Pleso	PR	0,3200	1991	vzácne a chránené druhy rastlín	TANAP
	40	Skalka	Tatr. Lomnica	PR	36,15	1991	ochrana celého ekosystému	OP TANAP
	41	Skalnatá dolina	Tatranská Lomnica	NPR	1069,050	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
	42	Slavkovská dolina	St. Smokovec, Tatranská Lomnica	NPR	979,0000	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
	43	Sokol**	Vernár, (+ Stratená (RV), Hrabušice SN))	NPR	700,9300	1964, 1976	kaňonovité doliny až rokliny so stenami vysokými až 300 m	NP Slovenský raj
	44	Studené doliny	St. Smokovec, Tatr. Lomnica, Tatr. Javorina	NPR	2222,4100	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
	45	Surovec	Štrbské Pleso	PR	41,7500	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
	46	Štôlska dolina	Štrbské Pleso, Starý Smokovec	NPR	739,9600	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
	47	Švábovská stráň	Švábovce, Hôrka	PR	18,2579	1993, 2004	nálezisko chránených druhov rastlín	
	48	Tichá dolina**	Štrbské Pleso (+ Pribylina (LM))	NPR	5966,6400	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
	49	Tri kopce**	Vernár (+ Hrabušice (SN))	NPR	246,2300	1984	brlbatý reliéf so zachovanými spoločenstvami kvetnatých a vápnomilných bukových lesov	NP Slovenský raj
	50	Uhliščatka	Štrbské Pleso	NPR	385,5100	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
	51	Važecká dolina	Štrbské Pleso	NPR	1185,8600	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
	52	Velická dolina	St. Smokovec, Tatr. Lomnica, Tatr. Javorina	NPR	1217,2200	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
	53	Vernárska tiesňava	Vernár	NPR	82,9400	1966, 1993	zachované porasty reliktných borovíc s bukom, smrekom a smrekovcom na vápencovom brlbatom úbočí	NP Slovenský raj
Prešov	1	Čergovská javorina	Hradisko pri Terni	NPR	10,7200	1982	zachovalé lesné spoločenstvá bukových javorín	
	2	Demjatské kopce	Demjata, Veľký Slivník	PR	8,6817	1982	svojrázne biotopy bradlového pásma	
	3	Dubová hora	Okružná	PR	61,3400	1983	typické lesné spoločnosti na vyvrelinách	
	4	Dubnícke bane	Červenica pri Prešove	CHA	6,0000	1964	staré opáľové bane s výskytom netopierov	
	5	Dunitová skalka	Sedlice	PR	0,3507	1964, 2004	jedinečný výskyt hadca a vzácných papradín	
	6	Fintické svahy	Fintice	PR	44,8700	1980, 2004	reliktná xerothermná vegetácia	

Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj - Správa o hodnotení strategického dokumentu

	7	Gímešský jarok	Drienov	NPR	20,6200	1981	lesné spoločenstvá v poľnohospodárskej krajine, štúdium sukcesie	
	8	Hrabkovské zlepenice	Hrabkov	PP	0,8719	1989, 2004	náučná hodnota geologického odkryvu bazálneho paleogénu	
	9	Kamenná Baba	Lačnov, Lipovce	NPR	128,6700	1964	reliktné rastlinné spoločenstvá a vodopády	
	10	Kapušiarsky hradný vrch	Kapušany, Fulianka	PR	18,1000	1980	významné botanické nálezisko na vulkanitoch	
	11	Kokošovská dubina	Kokošovce	NPR	20,0000	1965	Spoločenstvo „kokošovského“ duba, lesnícky výskum	
	12	Mirkovská kosatcová lúka	Žehňa	PR	1,1394	1979, 2004	nálezisko kosatca sibírskeho	
	13	Podmorský zosuv	Víťaz	PP	0,5063	1989, 2004	odkryv-styk bazálneho súvrstvia paleogénu so žulorulami tatraveporidného kryštalinika	
	14	Pusté pole	Zlatá Baňa	PR	6,2370	1983, 2004	najbohatšia lokalita ponikleca veľkokvetého	
	15	Salvatorské lúky	Šindliar, Lipovce	PR	2,6765	1980, 2004	botanicky výnimočná lokalita (jazyčník sibírsky)	
	16	Šarišský hradný vrch	Veľký Šariš	NPR	148,6384	1964	pestrosť biocenóz všetkých expozícií	
	17	Šimonka*	Zlatá Baňa, (+Zámutov, Hermanovce n/T (VV))	NPR	33,5200	1950, 1986	jedinečné lesné fytoocenózy pralesovitého charakteru	
	18	Šindliar	Šindliar	PR	7,6900	1993	ojedinelý a svojrázny biotop s chránenou faunou a flórou	
	19	Zbojnický zámok	Ruská Nová Ves	PR	8,0000	1964	teplo milné spoločenstvá na skalnom komplexe	
Sabinov	1	Bišar	Tichý Potok	PR	1,674+ OP 4,381	1979, 2004	výskyt ľalie cibulkonosnej	proces zrušovania PR ukončený. VZV do t.č. nevydaná.
	2	Bradlové pásmo	Kamenica	PP	20,1214	1989, 2004	vysoká krajinárska a biologická hodnota bradiel	
	3	Čergovský Minčol*	Kamenica (+ Kyjov (SL), Liv.Huta (BJ))	NPR	218,9005	1986	vrcholové a svahové lúky s charakteristickou horskou kvetenou	
	4	Hradová hora	Bodovce	NPR	13,4900	1981	významná lokalita čemerice purpurovej, východokarpatský charakter lesov	
	5	Valalská voda	Bajerovce	PR	14,4279	1980, 2004	najrozsiahlejšie územie s vachtou trojlistou na východnom Slovensku	
	6	Vlčia	Olejníkov	SPR	21,2400	2004	ochrana evolučných procesov v lesných porastoch a na horských lúkach Čergova	súkromná prírodná rezervácia
	1	Bahno	Zboj	PR	2,7800	1988	rašelinné ekosystémy	NP Poloniny
	2	Borsučiny	Ruský Potok, Zboj, Uličské Krivé	PR	83,7200	1993	brálne a lesné ekosystémy	NP Poloniny

Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj - Správa o hodnotení strategického dokumentu

	3	Bzaná	Kolbasov	PR	15,4600	1993, 2004	lúčne a krovinaté ekosystémy	NP Poloniny
	4	Gazdorán	Starina	PR	17,3000	1993, 2004	lúčne ekosystémy	NP Poloniny
	5	Grúnik	Stakčín	PR	4,6000	1982, 2004	zachovalé spoločenstvá bukových dúbav s východokarpatskou flórou	NP Poloniny
	6	Havešová	Kalná Roztoka, Stančínska Roztoka	NPR	171,3200	1964, 1984, 1988	pralesovité bučiny s jedľou a mohutnými javormi	NP Poloniny
	7	Hlboké	Osadné	PR	2,2800	1988	lesné ekosystémy	NP Poloniny
	8	Hostovické lúky	Hostovice	PR	4,6861	1980, 1993, 2004	nívné biocenózy na flyšovom podloží s kosatcom sibírsym	CHKO V.Karpaty
	9	Jarabá skala	Runina, Zboj	NPR	359,9400	1964, 1992	pralesovité bučiny a bukové javoriny s pestrým drevinovým zložením a zriedkavé druhy flóry, sutinové ekosystémy	NP Poloniny
	10	Pláša	Ruské	NPR	110,8000	1967, 1984, 1988	pralesová bučina s jedľou	NP Poloniny
	11	Pod Ruským	Ruské, Veľká Poľana	NPR	11,1400	1988, 2004	lúčne ekosystémy	NP Poloniny
	12	Roztoky	Hrabová Roztoka	PR	1,0300	1988, 2004	spoločenstvá s plavúňom spošteným	NP Poloniny
	13	Rožok	Uličské Krivé, Ulič	NPR	67,1300	1965	pralesovitá bučina so všetkými vývojovými fázami	NP Poloniny
	14	Ruské	Ruské	PR	1,4600	1988, 2004	slatinné ekosystémy	NP Poloniny
	15	Stinská	Zboj	NPR	90,7800	1986	lúčne a lesné ekosystémy	NP Poloniny
	16	Stinská slatina	Zboj	PR	2,7600	1988	slatinné ekosystémy	NP Poloniny
	17	Stružnická dolina	Zvala	PR	2,2400	1982, 2004	lesné ekosystémy	NP Poloniny
	18	Stužica	Nová Sedlica	NPR	761,4900	1965, 1993	komplex lesov pralesovitého charakteru	NP Poloniny
	19	Šípková	Ruské, Smolník	PR	156,3200	1993	sutinové a lúčne ekosystémy	NP Poloniny
	20	Udava	Osadné, Hostovice	PR	391,9800	1982, 2004	ochrana prirodzených procesov bukového a jedľovo-bukového lesa	NP Poloniny
	21	Ulička	Kolbasov	PP	7,2492	1994	vodné ekosystémy	NP Poloniny
	22	Uličská Ostrá	Ulič, Kolbasov	PR	25,2400	1993	lesné ekosystémy	NP Poloniny
Stará Ľubovňa	1	Čergovský Minčol*	Kyjov (+ Liv.Huta (BJ), Kamenica (SB))	NPR	218,9005	1986	vrcholové a svahové lúky s charakteristickou horskou kvetenou	
	2	Kyjovské bradielko	Kyjov	PP	0,6428	1989, 2004	esteticko-krajinárska hodnota bradla, paleontologická lokalita	
	3	Kráter (Travertínové jazierko Kráter)	Vyšné Ružbachy	PP		1996	travertínové jazierko s hĺbkou 3 m a priemerom 20 m	Vyhláškou MŽP SR č.293/1996 Z.z., zaradené do zoznamu PP

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov
Regionálneho operačného programu,
prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel,
kód výzvy: "ROP-4.1-2012/01"
a z vlastných zdrojov obstarávateľa

Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj - Správa o hodnotení strategického dokumentu

	4	Litmanovský potok	Kamienka, Jarabina, Hniezdne, Stará Ľubovňa, Litmanová	PP	14,4191	1990	potok horského typu s mimoriadne zachovalým spoločenstvom pôvodnej ichtyofauny	
	5	Lysá hora	Kyjov	PP	1,1389	1989, 2004	bohaté zastúpenie vápnomilnej flóry	
	6	Okrúhly kopec	Šarišské Jastrabie	PP	5,4883	1989, 2004	bohaté zastúpenie vápnomilnej flóry a chránených druhov	
	7	Plavečské štrkoviská	Plaveč	CHA	73,0813	1990	lokalita bobra vodného	
	8	Rebrá	Kyjov, Šarišské Jastrabie	PP	2,9871	1989, 2004	vysoko estetický krajinný fenomén, výskyt chránených druhov a ohrozených malakocenóz	
	9	Skalná ihla	Chmelnica	PP	0,1400	1989, 2004	jedinečný študijný a výskumný objekt, jurské vápencové bradlo	
	10	Slatina pri Šarišskom Jastrabí	Kyjov	PR	2,1403	1982, 2004	vzácne slatinné spoločenstvá typu Molynietum coeruleae a Caricetum davallianae	
	11	Údolské skalky	Údol	PP	0,7549	1989, 2004	bradlá s bohatou vápnomilnou flórou a paleontologické nálezisko	
Stropkov	1	Driečna	Driečna	CHA	0,3817	1990, 2004	slatinné spoločenstvá s vlhkomilnými druhmi	
Svidník	1	Dranec	Nižný Komárník	PR	34,2200	1925, 1983	karpatská kostravová bučina a jedľová bučina pralesovitého charakteru so vzácnou avifaunou	CHKO Východné Karpaty
	2	Komárnická jedlina	Nižný Komárník Príkra	NPR	74,7000	1984	pieskovcový chrbát vybiehajúci z hraničného hrebeňa s ostricovo-kostravovou typickou bučinou - trvalé lesnícke výskumné plochy	CHKO Východné Karpaty
	3	Miroľská slatina	Miroľa	PR	0,9600	1980, 2004	zachované slatinné a lúčne fytoocenózy so vzácnymi a chránenými druhmi flóry	
	4	Radomka	Giraltovce	PR	15,5402	1988,	ukážky zachovalých a botanicky významných pôvodných aluviálnych lúk flyšového územia východného Slovenska	
	5	Radomská slatina	Radoma	CHA	0,9980	1992, 2000	svojrázny biotop s vyvíjajúcou sa halofytnou vegetáciou	
Vranov nad Topľou	1	Hermanovské skaly	Hermanovce n/T.	PR	33,0700	1980	najrozsiahlejší andezitový skalný komplex Slanských vrchov	
	2	Hlinianska jelšina	Hlinné	PR	46,1500	1981	úpätné terénne zníženie s pramenišťom, zachovanými jaseňovými jelšinami a trsmi papradníka močiarného	

3	Medzianske skalky	Medzianky	CHA	4,0000	1990	významná lokalita teplomilnej a suchomilnej vegetácie na vápencových výstupoch bradlového pásma	
4	Oblík	Petrovce	NPR	90,0000	1964	mimoriadne rozmanitá biocenóza na vulkanitoch	
5	Petkovský potok	Petkovce	PP	6,7600	1990	geomorfologická a botanická lokalita s výskytom teplomilnej vegetácie a vápencovými sintrovými kaskádami v potoku	
6	Radvanovské skalky	Radvanovce	CHA	1,5238	1990	typický biotop bradlového pásma s výskytom suchomilných rastlinných spoločenstiev	
7	Skaly pod Pariakovou	Juskova Voľa	PP	60,0000	1987	vypreparované skalné útvary s mozaikou rastlinných spoločností	
8	Šimonka*	Hermanovce n/T., Zámutov, (+ Zlatá Baňa (PO))	NPR	33,5200	1950, 1986	lesné fytocenózy pralesovitého charakteru	
9	Štefanovská borina	Štefanovce	CHA	2,0400	1993	okrajové lesné stanovište s bohatou teplomilnou vegetáciou a chránenými druhmi flóry	
10	Zámutovská jelšina	Rudlov	PR	0,6600 + OP 2,321	1981	terénna zníženina napájaná prameňmi so zachovanými jaseňovými jelšinami	
11	Zámutovské skaly	Rudlov, Zámutov	PR	30,6700	1981	andezitové bralá a zachované biocenózy bučín, dubín, suťových javorín a skál	
12	Zapikan	Davidov	PP	1,0000	1993	roklina Komorského potoka	
13	Zárez Stravného potoka	Pavlovce	PP	4,0500	1994	erózný zárez potoka odrážajúci úložné pomery paleogénneho súvrstvia	
14	Žipovské mŕtve rameno	Vyšný Žipov	PP	2,2724	1990	zvyšok mŕtveho ramena Tople so zachovanými brehovými porastami	

Zdroj: ŠOP SR, OÚ Prešov, www.sopsr.sk

Vysvetlivky:

* - maloplošné chránené územie zasahujúce do viacerých okresov v Prešovskom kraji

** - maloplošné chránené územie zasahujúce do iného kraja

Súvislá európska sústava chránených území

Územia európskeho významu.

Podľa § 27 č.543/2002 Z.z. územím európskeho významu podľa tohto zákona sa rozumie územie v Slovenskej republike tvorené jednou alebo viacerými lokalitami, na ktorých sa nachádzajú biotopy európskeho významu alebo druhy európskeho významu, na ochranu ktorých sa vyhlasujú chránené územia a ktoré sú zaradené v národnom zozname týchto lokalít obstaraným ministerstvom a prerokovaným s ministerstvom pôdohospodárstva.

Národný zoznam sa priebežne aktualizuje podľa stavu ochrany biotopov európskeho významu a druhov európskeho významu, na ktorých ochranu sa vyhlasujú chránené územia alebo na základe návrhu Európskej komisie. Navrhované územie európskeho významu uvedené v národnom zozname ustanovenom podľa § 27ods. 5

sa považuje za chránené územie vyhlásené podľa zákona č.543/2002 Z.z. so stupňom ochrany, uvedenom v národnom zozname.

Pri posudzovaní vplyvov akejkoľvek činnosti na životné prostredie podľa osobitného predpisu, pri povoľovaní tejto činnosti, ako aj inej činnosti sa postupuje v súlade so stupňom ochrany navrhovaného územia európskeho významu, tak ako vo vyhlásenom chránenom území.

Navrhované územia európskeho významu schválené Európskou komisiou vyhlási vláda za chránené územie alebo zónu chráneného územia najneskôr do dvoch rokov od schválenia zoznamu Európskou komisiou.

Tab.4: Zoznam území európskeho významu (ÚEV) v Prešovskom kraji (etapy A a B) k 01.10.2014

P.č.	Por. číslo podľa výnosu a podľa doplnku	Identifikačný kód	Názov územia	Stupne ochrany podľa Výnosu (navrhovaná kategória CHÚ)	Výmera ÚEV (ha) Podľa Výnosu a uznese-nia vlády SR	Územie príslušný úvar ŠOP SR (spracovateľ dokumentácie SKUEV), Katastrálne územie (okres)
ETAPA A (územia sú zoradené podľa Výnosu MŽP SR č. 3/2004-5.1., názov území je upravený podľa Rozhodnutia Úradu geodézie, kartografie a katastra SR č.P-101/2009 z 12.1.2009)						
1.	222	SKUEV0049	Alúvium Rieky	2 (CHA)	13,08	S-CHKO Východné Karpaty N.Jablonka, V.Jablonka (HE)
2.	223	SKUEV0144	Belianske lúky	2, 4	131,43	S-TANAP, Spišská Belá (KK)
3.	224	SKUEV0333	Beliansky potok (vyhlásený ako PP v r.2012)	4	0,20	S-PIENAP Spišská Belá (KK)
4.	225	SKUEV0387	Beskyd*	2,5	5415,38	S-CHKO Východné Karpaty V.Jablonka (HE), Čabalovce, Vydraň, Ňagov, Oľšinkov, Palota, Svetlice, Výrava (ML), Osadné (SV)
5.	226	SKUEV0229	Bukovské vrchy	3,4,5	29215,13	S-NP Poloniny Dara, Hostovice, K.Roztoka, Klenová, Kolbasov, N.Sedlica, Osadné, Ostrožnica, Parihuzovce, Pčolinné, Príslop, Runina, Ruské, R.Volová, R.Potok, Smolník n/C., S.Roztoka, Stakčín, Starina n/C., Topoľa, Ulič, U.Krivé, V.Poľana, Zvala, Zboj (SV)
6.	227	SKUEV0146	Blatá	2,4,5	356,19	S-TANAP, Štrba (PP)
7.	228	SKUEV0231	Brekovský hradný vrch	2 (CHA)	26,72	S-CHKO Východné Karpaty Brekov (HE)
8.	229	SKUEV0196	Pastierske	4 (PR)	13,49	S-TANAP, Štrba (PP)
9.	230	SKUEV0332	Čergov*	2,3,5	6063,43	RCOP Prešov Fričkovce, Hertník, Kríže, Livov, Šiba (BJ), B.Potok, Hradisko (PO), Bodovce, Olejníkov, Ratvaj (SB)
10.	231	SKUEV0331	Čergovský Minčol*	2,3,4,5	4144,69	RCOP Prešov Livov, L.Huta (BJ), Hanigovce, Kamenica, Milpoš, Olejníkov (SB), Kyjov (SL)
11.	232	SKUEV0211	Daňová	2	891,34	S-CHKO Východné Karpaty Kalinov, Medzilaborce, Vydraň (ML)
12.	233	SKUEV0323	Demjatské kopce	4	8,68	RCOP Prešov Demjata, Veľký Slivník (PO)
13.	234	SKUEV0139	Gánovské slaniská	4 (CHA)	19,25	S-TANAP Hôrka, Švábovce, Hozelec (PP)
14.	235	SKUEV0005	Drieňová	2 (CHA)	21,01	S-CHKO Východné Karpaty Kamenica n.C, Kamienka (HE)
15.	236	SKUEV0110	Levočská dubina	2 (CHA)	559,25	S-NP Slovenský raj, Levoča (LE)
16.	237	SKUEV0108	Ordzovianska dubina	2 (CHA)	211,87	S-NP Slovenský raj Ordzovany, S.Podhradie, Studenec (LE)

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov
Regionálneho operačného programu,
prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel,
kód výzvy: "RCOP-4.1-2012/01"
a z vlastných zdrojov obstarávateľa

Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj - Správa o hodnotení strategického dokumentu

17.	238	SKUEV0401	Dubnícke bane*	2,4	234,75	RCOP Prešov Červenica, Zlatá Baňa (PO)
18.	239	SKUEV0048	Dukla	2,4,5	6874,27	S-CHKO Východné Karpaty Čertižné, Habura (ML), Driečna (SP), Dlhoňa, Havranec, Kečkovce, K.Bystrá, K.Porúbka, N.Komárník, Príkra, Roztoky, Šarbov, Vápeník, V.Písaná, V.Komárník (SK)
19.	240	SKUEV0330	Dunitová skalka	3,4	1,48	RCOP Prešov, Sedlice (PO)
20.	241	SKUEV0322	Fintické svahy	2,3,4,5	753,90	RCOP Prešov Fintice, Fulianka, Kapušany, Terňa, Tulčík, V.Šariš, Záhradné (PO)
21.	242	SKUEV0290	Horný tok Hornádu**	2,3	290,06	S-NP Slovenský raj Hranovnica, Kravany, S.Bystré, S.Štiavnik, Vikartovce (PP) + 2 k.ú. v okrese SNV (KE kraj)
22.	243	SKUEV0386	Hostovické lúky	2,4	13,38	S-CHKO Východné Karpaty Hostovice (SV)
23.	244	SKUEV0205	Hubková	2 (CHKO/C HA)	2796,71	S-CHKO Východné Karpaty Brestov, Humenné, Kochanovce n/L., Ľubiša, N.Ladičkovce, Ohradzany, Sopkovce, Gruzovce, S.Volová, Udavské, Veľopolie (HE)
24.	245	SKUEV0206	Humenská	2,4,5	198,92	S-CHKO Východné Karpaty Humenné, Ptíčie (HE)
25.	246	SKUEV0050	Humenský Sokol	2,3,4,5	233,48	S-CHKO Východné Karpaty Humenné, Chlmec, Jasenov, Ptíčie (HE)
26.	247	SKUEV0230	Makovica	2,4	484,53	S-CHKO Východné Karpaty Adidovce (HE)
27.	248	SKUEV0224	Jereňas	2 (CHA)	137,09	S-NP Slovenský raj, Sp.Podhradie (LE)
28.	249	SKUEV0043	Kamenná*	2 (CHA)	836,55	S-CHKO Východné Karpaty Habura, Borov, Rokytovec, Medzilaborce (ML), M.Poľana, Miková (SP)
29.	250	SKUEV0207	Kamenná Baba	2,3,5	339,98	RCOP Prešov, Lačnov, Lipovce (PO)
30.	251	SKUEV0016	Košariská	2	10,00	S-CHKO Východné Karpaty Čabalovce (ML)
31.	349	SKUEV0310	Kráľovoholské Tatry**	2,3,5	35513,27	S-NAPANT L.Teplička, Vernár, Vikartovce (PP) + 9 k.ú. v okrese Brezno (BB kraj), 5 v okrese L.Mikuláš (ZA kraj)
32.	252	SKUEV0250	Krivoštianka	2,5	707,13	S-CHKO Východné Karpaty Brekov, Chlmec, Jasenov (HE)
33.	253	SKUEV0051	Kyjevský prales	2,5	325,14	S-CHKO Východné Karpaty Valaškovce-Juh, Stred (HE)
34.	254	SKUEV0014	Lázky	2	45,25	S-CHKO Východné Karpaty Svetlice (ML)
35.	351	SKUEV0308	Machy**	2,3,4,5	305,04	S-TANAP Š.Pleso (PP) + 1 k.ú. v okr.LM (ZA kraj)
36.	255	SKUEV0335	Malé ostrunianske jazero	4,5	7,65	S-PIENAP Osturňa (KK)
37.	256	SKUEV0325	Medzianske skalky	4	10,78	RCOP Prešov, Medzianky (VT)
38.	143	SKUEV0209	Morské oko**	2,3,4,5	14962,15	S-CHKO Vihorlat Valaškovce-Sever (HE), H.Roztoka, Kolonica, Ladomirov, Snina, Stakčín, Strihovce, Z.Hámre (SV) + 13 k.ú. v okrese Sobrance (KE kraj)
39.	257	SKUEV0339	Pieninské bradlá	2 (CHA)	74,65	S-PIENAP Jarabina, Kamienka, Litmanová (SL)
40.	258	SKUEV0337	Pieniny*	2,3,4,5	1301,22	S-PIENAP Č.Klastor, Lechnica (KK), Haligovce,

Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj - Správa o hodnotení strategického dokumentu

						Kamienka, Lesnica, Strážany, V.Lipník (SL)
41.	259	SKUEV0338	Plavečské štrkoviská	4	66,24	S-PIENAP Plaveč (SL)
42.	260	SKUEV0385	Pliškov	2	85,27	S-CHKO Východné Karpaty Osadné (SV)
43.	261	SKUEV0318	Pod Bukovou	2 (CHA)	533,24	S-CHKO Východné Karpaty Roškovce (ML)
44.	262	SKUEV0011	Svetlica	2	1,93	S-CHKO Východné Karpaty Svetlice (ML)
45.	263	SKUEV0390	Pusté pole	2,3,4	90,35	S-RSOPK Prešov, Zlatá Baňa (PO)
46.	264	SKUEV0324	Radvanovské skalky	4	1,17	RCOP Prešov Radvanovce (VT)
47.	265	SKUEV0109	Rajtopíky	2,4,5	256,00	S-NP Slovenský raj Dúbrava, Harakovce (LE)
48.	266	SKUEV0232	Laborec	3 (CHA)	15,97	S-CHKO Východné Karpaty Čertižné, Habura, Borov (ML)
49.	267	SKUEV0309	Poprad	2,3,4	34,33	S-TANAP Batizovce, Mengusovce, Štôla, Poprad, Sp.Teplica, Svit (PP)
50.	268	SKUEV0336	Torysa	2 (CHA)	22,12	S-PIENAP, Blažov (KK)
51.	269	SKUEV0321	Salvátorské lúky	4	2,68	RCOP Prešov, Lipovce, Šindliar (PO)
52.	155	SKUEV112	Slovenský raj**	2,3,4,5	15696,07	S-NP Slovenský raj Hranovnica, vernár (PP) + 3 k.ú. v okrese Rožňava, 6 k.ú. v okrese SNV (KE kraj), 1 k.ú. v okrese Brezno (BB kraj)
53.	270	SKUEV0140	Spišskoteplické slatiny	4 (PR)	24,49	S-TANAP Spišská Teplica (PP)
54.	271	SKUEV0210	Stinská	3,4,5	1532,79	S-NP Poloniny N.Sedlica, Ulič, Ul.Krivé, Zboj (SV)
55.	272	SKUEV0111	Dravčianska stráň	3 (CHA)	4,71	S-NP Slovenský raj Dravce (LE)
56.	273	SKUEV0107	Spišskopodhradské stráne	3 (CHA)	51,64	S-NP Slovenský raj Jablonov, Nemešany, Sp.Podhradie (LE)
57.	274	SKUEV0320	Šindliar	4	7,69	RCOP Prešov, Šindliar (PO)
58.	275	SKUEV0307	Tatry**	2,3,4,5	61735,30	S-TANAP Lendak (KK), Štúla, S.smokovec, Š.Pleso, T.Lomnica, T.Javorina, Ždiar (PP) + 14 k.ú. okr.L.Mikuláš , 3 k.ú. okr.Tvrdošín (ZA kraj),
59.	276	SKUEV0233	Sútok Udavy s Il'ovnicou	3 (CHA)	21,55	S-CHKO Východné Karpaty Adidovce, Zubné (HE)
60.	277	SKUEV0105	Spišskopodhradské travertíny**	2,3,4,5	232,31	S-NP Slovenský raj Baldovce, S.Podhradie (LE),+ 1 k.ú. v okrese S.Nová Ves (KE kraj)
61.	278	SKUEV0063	Ublianka	2 (CHA)	45,42	S-NP Poloniny K.Roztoka, Klenová, Ubl'a (SV)
62.	279	SKUEV0234	Ulička	2,5	101,81	S-NP Poloniny Kolbasov, N.Sedlica, Topoľa, Ulič, U.Krivé, Zboj (SV)
63.	280	SKUEV0334	Veľké Osturnianske jazero	3,4,5	51,77	S-PIENAP Osturňa (KK)
64.	281	SKUEV0025	Vihorlat	2,5	296,69	S-CHKO Vihorlat Valaškovce-Juh, Valaškovce-Stred (HE)
ETAPA B (územia sú zoradené podľa doplnku schváleného uznesením vlády SR č.577/2011)						
65.	36	SKUEV1387	Beskyd	2	79,00	S-CHKO Východné Karpaty Oľšínkov (ML)
66.	37	SKUEV0759	Horný tok Chotčianky	2	2,56	RCOP v Prešove Driečna (SP)
67.	38	SKUEV0763	Horný tok Výravy	2	18,73	S-CHKO Východné Karpaty Svetlice, Výrava (ML)

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov
Regionálneho operačného programu,
prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel,
kód výzvy: "ROP-4.1-2012/01"
a z vlastných zdrojov obstarávateľa

Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj - Správa o hodnotení strategického dokumentu

68.	39	SKUEV0712	Osturniansky potok	2	8,18	S- PIENAP Osturňa, Veľká Franková (KK)
69.	40	SKUEV1337	Pieniny*	3	1389,95	S – PIENAP Haligovce, Kamienka, Lesnica, Strážany, Veľký Lipník (SL), Lechnica (KK)
70.	41	SKUEV0709	Poš*	4	34,60	S- TANAP, Stará Lesná (KK), Starý Smokovec, Tatranská Lomnica (PP)
71.	42	SKUEV0708	Primovské skaly	4	7,61	S-TANAP Hôrka pri Poprade (PP)
72.	43	SKUEV0755	Regetovské rašelinisko	4	2,73	RCOP v Prešove Regetovka (BJ)
73.	44	SKUEV0754	Stebnícka Magura	5	184,65	RCOP v Prešove Stebník, Zborov (BJ)
74.	45	SKUEV0761	Vydranka	2	8,08	S- CHKO Východné Karpaty Vydraň, Palota (ML)
75.	46	SKUEV0782	Vydrnícka slatina	2	11,37	S-TANAP, Vydrník (PP)
76.	81	SKUEV1310	Kráľovohorské Tatry**	2,3,4	70,93	S-NAPANT, Liptovská Teplička (PP), 4 k.ú. v okr.Lipt.Mikuláš (ZA kraj),

Zdroj: Výnos MŽP SR č.3/2004-5.1, uznesenie vlády SR č.577/2011, ŠOP SR, www.enviro.gov.sk

Chránené vtáčie územia.

Národný zoznam chránených vtáčích území bol schválený uznesením vlády SR č.630/2003 zo dňa 9.7.2003 a spolu s národným zoznamom území európskeho významu bol 27.4.2004 zaslaný Európskej Komisii do Bruselu. Na území Prešovského kraja bolo v zmysle uznesenia vlády SR č.630/2003 navrhnutých 7 chránených vtáčích území. V roku 2010 vláda SR svojim uznesením č.345/2010 z 25.05.2010 schválila doplnok národného zoznamu chránených vtáčích území, ktorým bol národný zoznam rozšírený o 5 návrhov chránených vtáčích území a dve územia z pôvodného zoznamu boli vypustené. Národný zoznam CHVÚ v SR tak obsahuje 41 území.

V priebehu rokov 2008 až 2012 prišlo v Prešovskom kraji k prerokovaniu návrhov CHVÚ a následne i k vyhláseniu všetkých 10 CHVÚ, ktoré sa nachádzajú resp. zasahujú do Prešovského kraja.

**Tab.5 : Zoznam vyhlásených chránených vtáčích území (CHVÚ) v Prešovskom kraji
(stav k 01.10.2014)**

Por. číslo CHVÚ	Názov CHVÚ	Výskyt v kraji/v okrese/v k.ú./	Vyhláška MŽP SR	Výmera CHVÚ /ha/	
				Celková	V kraji
SKCHVU 002	Bukovské vrchy	PO kraj, okres Snina	č.25/2008 zo 07.01.2008	40 932,42	40 932,42
SKCHVU 011	Laborecká vrchovina	PO kraj, okresy Snina, Humenné, Medzilaborce, Stropkov, Svidník	č.438/2009 zo 17.09.2009	102 813,91	102 813,91
SKCHVU 018	Nízke Tatry	PO, BB, ZA a KE kraj, okres Poprad (k.ú. L.Teplička, Vikartovce, Vernár)	č.189/2010 zo 16.04.2010	98 168,52	9 757,0
SKCHVU 025	Slanské vrchy	PO, KE kraj, Okresy Prešov, Vranov nad Topľou	č.193/2010 zo 16.04.2010	60 247, 42	29 942,0
SKCHVU 030	Tatry	PO , ZA kraj, okres Poprad (k.ú. Štrbské Pleso, T.Lomnica, T.Javorina, Ždiar)	č. 4/2011 z 22.12.2010	54 611,29	cca 25 000
SKCHVU 035	Vihorlatské vrchy	PO, KE kraj, okres Humenné, Snina	č.195/2010 zo 16.04.2010	48 286,26	14 512,91
SKCHVU 036	Volovské vrchy	PO, KE kraj, okres Prešov (k.ú.Hrabkov,Klenov, Miklušovce, Sedlice)	č.196/2010 zo 16.04.2010	121 420,65	2 051
SKCHVU	Levočské vrchy	PO kraj	č.434/2012	50 082,55	50 082, 55

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov Regionálneho operačného programu, prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel, kód výzvy: "ROP-4.1-2012/201" a z vlastných zdrojov obstarávateľa

Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj - Správa o hodnotení strategického dokumentu

051		okres Levoča, Sabinov, Kežmarok (k.ú. Ihľany, Kežmarok, Kr.Ves, Ľubica, VO Javorina), St.Ľubovňa (Forbasy, Hniezdne, Kolačkov, Lomnička, N.Ružbachy, N.Ľubovňa, Podolíneč),	z 19.12.2012		
SKCHVU 052	Čergov	PO kraj okres Prešov, Sabinov, Levoča, S.Ľubovňa, (k.ú. Čirč, Kyjov, Ľubotín, Obručné, Ruská Voľa n/P, Šar.Jastrabie)	č. 28/2011 z 01.02.2011	35 849,71	35 849,71
SKCHVU 053	Slovenský raj	PO, KE, BB kraj okres Poprad (k.ú. Hranovnica, Sp.Bystré, Sp.Štiavnik, Vernár)	č. 3/2011 z 22.12.2010	25 243,00	cca

Územia v Prešovskom kraji chránené podľa medzinárodných dohovorov.

Dohovor UNESCO o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva (World Heritage).

Lokality zapísané do Zoznamu svetového prírodného dedičstva na území PSK:

Karpatské bukové pralesy staré Slovenska a Ukrajiny a Staré bukové lesy Nemecka (vyhlásené v roku 2007 a rozšírené v roku 2011), od roku 2011 trilaterálne územie pozostávajúce z viacerých lokalít na území Ukrajiny, Slovenska a Nemecka. Na území Slovenska má jadrová zóna pozostávajúca zo 4 sublokalít - Havešová, Rožok, Stuzica-Bukovské vrchy a Vihorlat výmeru 5 766 ha (podľa textu nomináčného projektu).

Lokality navrhované do Zoznamu svetového prírodného dedičstva na území Prešovského kraja:

- Doliny mezozoika Západných Karpát (12 dolín z územia SR, v Prešovskom kraji Prielom Dunajca v PIENAPE a dolina Sokol v NP Slovenský raj)
- Prírodné rezervácie Tatier
- Mykoflóra Bukovských vrchov

Medzinárodná dohoda UNESCO o ochrane významných prírodných krás v rámci programu „Človek a biosféra“ (MaB).

- Biosférická rezervácia Tatry (vyhlásená v roku 1993 spoločne s Poľskou časťou Tatranského národného parku, výmera spolu: 113221 ha, z toho jadrová zóna – 49 633 ha),
- Medzinárodná biosférická rezervácia Východné Karpaty (vyhlásená vo februári 1993 ako bilaterálna rezervácia medzi SR a PR a v roku 2008 vyhlásená ako trilaterálna rezervácia medzi SR, PR a Ukrajinou). Ide o prvú trilaterálnu biosférickú rezerváciu na svete s plochou 208 089 ha (z toho poľská časť zaberá 52,25%, slovenská časť 19,59% a ukrajinská časť 28,16%) a zahŕňa 6 veľkoplošných chránených území. Na území Slovenska zahŕňa Národný park Poloniny, na území Poľska Park Krajobrazowy Doliny Sanu, Bieszczadzski Park Narodowy a Ciśnieńsko - Wetliński Park Krajobrazowy a na území Ukrajiny zahŕňa Užanskij nacionalnij pryrodnij park a Nadsanskij regionalnij landsaftnij park.

Bilaterálne chránené územia Slovenska s Poľskom.

- Pieninský národný park a Pieniński park narodowy
- CHKO Východné Karpaty – Jaśliski Park Krajobrazowy
- NP Poloniny – Ciśnieńsko-Wetliński Park Krajobrazowy a Bieszczadzski Park Narodowy.

Dohovor o ochrane mokradí majúcich medzinárodný význam (Ramsarský dohovor).

Na území Prešovského kraja nie je vyhlásená Ramsarská lokalita medzinárodného významu. Jedna lokalita –

NPR Sívá Brada, je navrhovaná na zaradenie medzi Ramsarské lokality.

V priloženej tabuľke je uvedený výber najvýznamnejších mokradí nachádzajúcich sa na území Prešovského kraja v skupinách „národné významné mokrade“ a „regionálne významné mokrade“.

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov
Regionálneho operačného programu,
prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel,
kód výzvy: "ROP-4.1-4-2012/01"
a z vlastných zdrojov obstarávateľa

Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj - Správa o hodnotení strategického dokumentu

Tab.6: Národné významné mokrade (N) a regionálne významné mokrade (R) na území Prešovského kraja (rok 2000)

Názov mokrade (kategória CHÚ)	Názov obce	Okres	Plocha v ha	Kategória
okres Bardejov				
Livovská jelšina (PR)	Livov, Lukov	BJ	13,17	R
Mokré lúky pod Pálenicou – Cigeľka	Cigeľka	BJ	9,00	R
Pod Beskydom (PR)	Nižná Polianka	BJ	8,45	R
Regetovské rašelinisko (NPR)	Regetovka	BJ	2,55	N
okres Kežmarok				
Slavkovský jarok, 1,5 km Z od obce Stráne p.T. (PR)	Malý Slavkov	KK	2,48	R
Belianske lúky (PR)	Spišská Belá	KK	89,25	N
Rašelinisko Krivý kút	Spišská Belá	KK	32,00	N
Kút, cca 1 km SZ od Strání pod Tatrami (PR)	Huncovce	KK	11,22	N
okres Levoča				
Hradská lúka	Baldovce	LE	40,00	R
Bicír	Dravce, Dlhé Stráže, Iliašovce, Levoča	LE	6,00	R
Rašelinisko Sihot' (Sihot' - smer Vyšný Slavkov)	Polanovce	LE	2,50	R
Podhoranské (PP)	Spišský Hrhov	LE	0,46	R
Jazerec (PP)	Spišský Hrhov	LE	0,31	R
Slatina (medzi Dúbravou a Slatvinou)	Dúbrava	LE	0,30	R
Jazierko na pažiti (PP)	Spišské Podhradie	LE	0,11	R
Branisko - "recentný travertín"	Polanovce	LE	0,06	R
okres Medzilaborce				
Mokré lúky pod Čertižným (PR)	Čertižné	ML	1,36	R
Jarčiská (PR)	Roškovce	ML	0,45	R
Haburské rašelinisko (PR)	Habura	ML	1,34	N
okres Poprad				
Poš, cca 1 km Z od obce Stará Lesná (PP)	Stará Lesná, Starý Smokovec	PP	20,82	R
Pastierske (PR)	Štrba	PP	2,93	R
Brezina, cca 500 m Z od žel. st. Vyšné Hágy (PR)	Starý Smokovec	PP	1,16	R
Rašelinisko cca 100 m V od Štrbského plesa (PR)	Starý Smokovec	PP	0,32	R
okres Prešov				
Mokrade v nive Torysy	Veľký Šariš	PO	12,00	R
Salvatorské lúky (PR)	Šindliar, Lipovce	PO	2,6765	N
okres Sabinov				
Rožkovanské rybníky pri Lipanoch	Lipany	SB	23,00	R
okres Snina				
Vodárenská nádrž Starina	Stakčín	SV	281,00	R
Ulička (PP)	Kolbasov	SV	12,00	R
Sihla	Stakčín	SV	11,00	R
Kolbasovské lúky	Kolbasov	SV	8,00	R
Bahno (PR)	Zboj	SV	2,10	R

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov
Regionálneho operačného programu,
prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel,
kód výzvy: "ROP-4.1-2012/01"
a z vlastných zdrojov obstarávateľa

Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj - Správa o hodnotení strategického dokumentu

Hypkania	Zemplínske Hámre	SV	2,09	R
Kotlík	Zemplínske Hámre	SV	1,03	R
Stinská slatina (PR)	Zboj	SV	0,92	R
Udavská slatina	Osadné	SV	0,50	R
Ďurova mláka	Zemplínske Hámre	SV	0,27	R
Hostovické lúky (PR)	Hostovice	SV	11,58	N
Slatiny pod Soliščom	Stakčín	SV	7,20	N
Podstavka	Zemplínske Hámre	SV	25,91	N
okres Stará Ľubovňa				
Plaveč - Podpílie slepé rameno	Plaveč	SL	12,00	R
Vengelský rybník	Stará Ľubovňa	SL	10,00	R
Andrejovka	Orlov	SL	1,00	R
Plavečské štrkoviská (CHA)	Ľubotín, Plaveč	SL	150,00	N
okres Stropkov				
Vodná nádrž Domaša - sever	Lomné	SP	200,00	R
Driečna (CHA)	Vladiča	SP	0,50	R
okres Svidník				
Radomka (PR)	Giraltovce, Matovce	SK	15,54	R
Lúky nad Vyšnou Písanou	Vyšná Písaná	SK	15,00	R
Rakovčik	Rakovčik, Beňadikovce	SK	10,00	R
Kuchtovce – alúvium pot. Mostovka	Kečkovce	SK	10,00	R
Rašelinisko Belejovce	Belejovce, Kečkovce	SK	5,00	R
Lúky v Šivárnej	Nižný Komárnik	SK	3,00	R
Miroľská slatina (PR)	Miroľa	SK	0,96	R
Slatina pri Šarišskom Štiavniku (CHA)	Radoma	SK	0,80	R
okres Vranov nad Topľou				
Malá Domaša	Malá Domaša, Slovenská Kajňa	VT	105,00	R
Hlinianská jelšina (PR)	Hlinné	VT	12,00	R
Zárez Stravného potoka (PP)	Pavlovce	VT	4,05	R
Žipovské mŕtve rameno (PP)	Vyšný Žipov	VT	2,27	R
Kelčianska jelšina	Nová Kelča	VT	1,00	R
Zámutovská jelšina (PR)	Rudlov	VT	0,66	R
Stavenec-Čierna mláka	Pavlovce	VT	0,04	R
Veľká Domaša	Kvakovce, Holčíkovce až Lomné	VT	1 422,00	N
Petkovský potok (PP)	Petkovce	VT	6,76	N

Zdroj: KEP VÚC PSK

Všeobecne cyklotrasy (až na niektoré výnimočné prípady) nie sú činiteľom významného negatívneho vplyvu na integritu územia.

Jednotlivé konkrétne plány a zámery rozvoja VOD s predpokladom ovplyvňovania alebo ovplyvňujúce územia súvislej európskej sústavy chránených území (Natura 2000) budú podliehať procesu hodnotenia podľa čl. 6.3 a 6.4 smernice Rady 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín, vychádzajúc z § 28 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov v spojitosti s ustanoveniami zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Odporúča sa hodnotenie vplyvov na územia súvislej európskej sústavy chránených území riešiť podľa Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy NATURA 2000 v Slovenskej republike, ŠOP SR 2014 (ktorá sleduje tzv. primerané posúdenie vplyvov plánov a projektov na územia sústavy NATURA 2000).

To ale neznamená, že všetky plány a zámery nadväzujúce na kontakt s územím NATURA 2000 budú automaticky odmietnuté; výsledok bude závisieť od primeraného posúdenia a od relevancie splnenia stanovených podmienok, zameraných na elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu negatívnych vplyvov.

Schvaľovaniu budú podliehať nielen chránené územia sústavy NATURA 2000, ale aj ostatná krajina v súvislosti s vplyvmi na národnú sieť chránených území, na chránené územia vyhlásené podľa osobitných predpisov, na chránené územia vyhlásené podľa medzinárodných dohovorov a na prvky územného systému ekologickej stability, napríklad podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, vodného zákona, zákona o lesoch, banského zákona a i.

Primerané posúdenie strategického dokumentu: Generel dopravenej infraštruktúry Prešovského kraja podľa vyššie uvedenej metodiky obsahuje príloha tejto správy o hodnotení.

Primerané posúdenie je jedným z troch nástrojov vyžadovaných smernicou o biotopoch na ochranu sústavy Natura 2000:

- Prvý – proaktívny, je definovaný článkom 4 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (ďalej len „smernica o vtákoch“) a článkom 6.1 smernice o biotopoch, kde je upravená povinnosť prijať potrebné ochranné opatrenia pre územia sústavy Natura 2000.
- Druhý – preventívny, je definovaný článkom 6.2 smernice o biotopoch; určuje potrebu prijatia primeraných krokov, ktoré zabránia poškodzovaniu biotopov a rušeniu druhov, pre ktoré boli územia vyhlásené.
- Tretí – reaktívny, je vlastné primerané posúdenie (podľa článku 6.3) a prípadný následný postup aplikovaný pri plánoch/projektoch, ktoré môžu mať významný vplyv na územia sústavy Natura 2000 (podľa článku 6.4 – hodnotenie alternatívnych riešení, kompenzačné opatrenia).

3. Charakteristika životného prostredia vrátane zdravia v oblastiach, ktoré budú významne ovplyvnené

Navrhované zámery rozvoja dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj sú rozmiestnené na celom území kraja.

Vplyvy dopravnej prevádzky (primárne i sekundárne) na zdravie obyvateľov výrazne ovplyvňujú dopravnú záťaž a umiestňovanie dopravnej infraštruktúry v osídlenom území.

3.1. Dopravné zaťaženie - environmentálna regionalizácia

Environmentálne problémy v širšom zmysle slova a teda i problematika súvisiaca s vplyvmi na zdravie obyvateľov úzko súvisí s intenzitou dopravy.

Najvýraznejšie sa vplyvy dopravy na životné prostredie v našich podmienkach prejavujú v cestnej doprave. Podľa údajov EEA Kodaň sa cestná doprava zúčastňuje na 17,5 % celkových emisiách skleníkových plynov v Európe a emisie z nej sa od roku 1990 do roku 2009 zvýšili o 23 %.

Nielen intenzita cestnej dopravy, ale aj stav komunikácii vplýva cez svoju výkonnosť (schopnosť komunikácie uniesť dopravné zaťaženie) na životné prostredie a zdravie obyvateľov.

Environmentálne členenie Slovenska aktuálne vyjadruje Environmentálna regionalizácia SR, ktorú spracovala SAŽP v roku 2010. Vznikla z analýz stavu zaťaženia zložiek životného prostredia a pôsobenia rizikových faktorov v regiónoch Slovenska. Výstupom analýz je environmentálna regionalizácia SR a vyjadrenie stupňa environmentálnej kvality územia, čo sa týka kvality životného prostredia ako jedného z ukazovateľov.

Kvalita životného prostredia.

Územie Prešovského kraja v prevažnej miere leží v prostredí vysokej kvality, v údoliach väčších riek v prostredí vyhovujúcom, v niektorých sídlach a menších aglomeráciách pozdĺž riek v prostredí menej narušenom. Zvlášť sú vyčlenené okrsky kvality; sídlo Prešov a jeho bližšie okolie leží v okrsku so značne narušeným prostredím.

Zdroj: SAŽP 2010, 5 bodová stupnica kvality ŽP: prostredie vysokej kvality – vyhovujúce – menej narušené – narušené – silno narušené.

Tab.7: Podiel jednotlivých stupňov environmentálnej kvality krajiny v Prešovskom kraji v roku 2005

Kraj	Plocha v km ²					Plocha v %				
	1. stupeň	2. stupeň	3. stupeň	4. stupeň	5. stupeň	1. stupeň	2. stupeň	3. stupeň	4. stupeň	5. stupeň
Bardejov	700,54	168,62	57,19	9,53	0,00	74,85	18,02	6,11	1,02	0,00
Humenné	190,14	311,38	195,82	56,92	0,00	25,21	41,28	25,96	7,55	0,00
Kežmarok	756,54	80,74	2,04	0,00	0,00	90,14	9,62	0,24	0,00	0,00

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov
Regionálneho operačného programu,
prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel,
kód výzvy: "ROP-4.1-2012/01"
a z vlastných zdrojov obstarávateľa

Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj - Správa o hodnotení strategického dokumentu

Levoča	163,89	97,73	86,60	8,94	0,00	45,89	27,36	24,25	2,50	0,00
Medzilaborce	285,92	121,46	19,96	0,00	0,00	66,91	28,42	4,67	0,00	0,00
Poprad	1 066,28	56,57	0,00	0,00	0,00	94,96	5,04	0,00	0,00	0,00
Prešov	165,21	310,52	217,57	157,55	83,60	17,68	33,23	23,28	16,86	8,95
Sabinov	343,08	80,66	53,66	5,44	0,00	71,05	16,70	11,11	1,13	0,00
Snina	571,14	145,48	74,15	13,01	0,00	71,06	18,10	9,23	1,62	0,00
St. Ľubovňa	488,51	125,23	10,01	0,00	0,00	78,32	20,08	1,60	0,00	0,00
Stropkov	220,97	146,48	21,32	0,00	0,00	56,84	37,68	5,48	0,00	0,00
Svidník	341,30	163,72	40,21	3,71	0,00	62,17	29,83	7,33	0,68	0,00
Vranov n. T.	126,30	197,28	195,91	162,96	86,83	16,42	25,65	25,47	21,18	11,29

Zdroj SAŽP

Prevzaté z ÚPN VÚC Prešovského kraja

3.2. Oblasti riadenia kvality ovzdušia

Územnú zaťaženosť emisiami možno charakterizovať na základe oblastí riadenia kvality ovzdušia.

Od roku 2003 je v platnosti vyhláška MŽP SR č. 705/2002 Z.z. o kvalite ovzdušia, ktorou sa vykonáva zákon o ochrane ovzdušia. Táto vyhláška okrem iného stanovuje limitné hodnoty, termíny ich dosiahnutia, medze tolerancie, priemerované obdobia a cieľové hodnoty vybraných znečisťujúcich látok. Taktiež uvádza zoznam aglomerácií a zón, na ktoré sa člení územie Slovenskej republiky z hľadiska sledovania, hodnotenia a riadenia kvality ovzdušia.

V § 9 ods. 1 vyhlášky sa stanovujú oblasti vyžadujúce osobitnú ochranu ovzdušia, všeobecne sú to

- oblasti riadenia kvality ovzdušia,
- vymedzené časti zón alebo aglomerácií o rozlohe najmenej 50 km², ak sa v nich vyskytujú pachové znečisťujúce látky v koncentráciách, ktoré zneprijemňujú život obyvateľstvu,
- národné parky, chránené krajinné oblasti,
- kúpeľné miesta.

4. Environmentálne problémy vrátane zdravotných problémov, ktoré sú relevantné z hľadiska strategického dokumentu

4.1. Všeobecné environmentálne problémy a zdravie

Doprava je jedným z určujúcich činiteľov sociálneho a ekonomického života štátu. Na druhej strane negatívne vplyva na životné prostredie (a jeho základňu – prírodné prostredie) a zdravie.

Nárast individuálnej automobilovej dopravy na úkor verejnej osobnej dopravy a presun výkonov nákladnej dopravy zo železničnej na cestnú dopravu predstavuje veľkú záťaž v životnom prostredí, vedie k upchávaniu na hlavných dopravných ťahoch a v mestách, kde sa koncentruje obyvateľstvo a jeho produkčné aktivity.

Znížené prepravné objemy verejnej osobnej dopravy vedú ku kolapsom dopravy, čoho dôsledkom sú časové a ekonomické straty. Tento vývoj v doprave prispieva k čoraz väčšiemu zaťažovaniu životného prostredia a obytných zón emisiami škodlivých látok a hlukom z dopravnej prevádzky (Zdroj: Správa o hodnotení SD: Strateg. plán rozvoja a údržby ciest II. a III. triedy, VÚD 2014).

Z hľadiska dlhodobej udržateľnosti dopravného systému a jeho environmentálneho nastavenia je žiaduce posilnenie postavenia predovšetkým železničnej osobnej dopravy a multimodálnej dopravy. Toto sa dá dosiahnuť presunom vhodných druhov preprav z cestnej dopravy na nedostatočne využívanú železničnú dopravu, resp. multimodálnu dopravu. Tým by sa dosiahol environmentálny efekt v súvislosti s odľahčením preťažených cestných komunikácií, vrátane zníženia nehodovosti, upchávania úsekov hlavných cestných ťahov, rýchleho opotrebovania ciest a techniky, vysokej závislosti na fosílnych palivách, dopadov na životné prostredie. Všeobecne doprava na zdravotný stav obyvateľstva vplyva negatívne predovšetkým z hluku, z emisií znečisťujúcich látok, hluku a z hľadiska nehodovosti.

Hluk.

Z hľadiska bezprostredného vnímaného pôsobenia je najvýznamnejším faktorom hluk z dopravy. Dopĺňajú na to územia lokalizované tesne pri exponovaných dopravných trasách.

Odborné zdravotné pramene udávajú hranicu 65 dB, pri ktorej začína trpieť vegetatívny nervový systém.

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov Regionálneho operačného programu, prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel, kód výzvy: "ROP-4.1-2012/01" a z vlastných zdrojov obstarávateľa

Kritériami zaťaženia hlukom sa zaoberá vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorá stanovuje podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na ich objektivizáciu v životnom prostredí. Vyhláška vo vonkajšom priestore v obytnom území v okolí diaľnic, ciest I. a II. triedy, miestnych komunikácií s hromadnou dopravou, železničných dráh, letísk stanovuje najvyššie prípustné ekvivalentné hladiny hluku:

Cez deň (6,00 – 18,00) pre pozemnú a vodnú dopravu, železničnú a leteckú zhodne 60 dB.

Večer (18,00 – 22,00) pre všetky druhy dopravy zhodne 60 dB.

V noci (22,00 – 6,00) pre pozemnú a vodnú dopravu 50 dB, železničnú 55 dB, leteckú 50 dB.

Emisie.

Výfukové plyny z motorových vozidiel obsahujú viac stoviek chemických látok v rôznych koncentráciách, s rôznymi účinkami na zdravie (niektoré majú karcinogénne účinky), niektoré sú nebezpečné už v stopových množstvách.

Naviac vplyvmi dopravy motorových vozidiel sa do ovzdušia a teda do dýchacích orgánov obyvateľstva dostávajú rôznorodé prachové častice, negatívne pôsobiace na dýchacie a potom aj na iné orgány ľudského tela (prach z trenia z vozovky, z brzdových obložení a i.).

Limitné koncentrácie znečisťujúcich látok v ovzduší stanovuje vyhláška MPŽPRR SR č. 360/2010 Z.z. o kvalite ovzdušia.

Pri plnej prevádzke dopravy vystupujú do popredia viaceré environmentálne problémy, ktoré je potrebné riešiť ešte v predprojektovej príprave a počas projektovania, čiastočne aj počas výstavby (záleží na kvalite predprojektovej prípravy a projektovania) a čiastočne aj počas prevádzky.

Vypracovaná Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre PSK pri dodržaní platnej legislatívy a zohľadnení podmienok hodnotenia vplyvov na verejné zdravie nepredstavuje negatívny vplyv na verejné zdravie. Cieľom KDVZ PSK je optimalizácia VOD prepojenia jednotlivých druhov dopravy a následne tvorba integrovaných systémov verejnej dopravy. Realizáciou vypracovaného dokumentu by malo dôjsť k zlepšeniu zdravotného stavu obyvateľov Prešovského samosprávneho kraja.

Významné environmentálne problémy súvisiace s prevádzkou dopravy vo verejnom záujme.

Významné environmentálne problémy súvisiace s výstavbou dopravnej infraštruktúry.

- záber poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov, s ktorým súvisí zánik alebo redukcia biotopov,
- fragmentácia krajiny a bariérový efekt.
- ovplyvňovanie chránených území národnej siete a európskej sústavy chránených území,
- iniciovanie prenikania invázných druhov rastlín, prípadne živočíchov,
- ovplyvnenie vodných zdrojov,
- vplyvy na zdravie a pohodu života.

Významné environmentálne problémy súvisiace s prevádzkou dopravnej infraštruktúry.

- spotreba prírodných zdrojov – energií,
- znečisťovanie ovzdušia,
- produkcia emisií skleníkových plynov,
- tvorba hluku (synergický a kumulatívny účinok súvisiaci so znečisťovaním ovzdušia),
- stály bariérový efekt pre migračné koridory vo fragmentovanej krajine.

Špecifické environmentálne problémy cestnej dopravy.

- vysoký podiel emisií znečisťujúcich látok z cestnej dopravy,
- ohrozenie dopravnej infraštruktúry, s tým súvisiaca doprava, geodynamickými javmi (predovšetkým zosuvmi).

Bariérový efekt dopravných stavieb sa zvyšuje v súvislosti so zvýšením intenzity dopravy a zvýšenej prejazdovej rýchlosti. Dochádza tým k riziku kolízii zverí s motorovými vozidlami pri lokálnej migrácii za potravou a teda k fyzickému úbytku jedincov. Relatívne často sú usmrcované zajac, chrček, hraboš, lasica, jež, jelenia a srnčia zver, sviňa divá, vydra, bobor, medveď. Najčastejšie dochádza ku kolíziám živočíchov s automobilmi v miestach križovania migračných koridorov.

K najčastejším kolíziám predovšetkým väčších druhov cicavcov s motorovými vozidlami dochádza v úsekoch ciest v lesných komplexoch, v mozaikovitých komplexoch lúk a lesných porastov.

Známe je usmrcovanie veľkého množstva obojživelníkov pravidelne migrujúcich v reprodukčnom období zo zimovísk do vodných nádrží a prírodných mokradí (predovšetkým ropúch a skokanov). Bez špeciálnych technických opatrení (podchody, navádzacie steny a pod.) sú straty pre miestne populácie likvidčné.

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov
Regionálneho operačného programu,
prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel,
kod výzvy: "ROP-4.1-2012/01"
a z vlastných zdrojov obstarávateľa

Na kondíciu a zdravý vývoj voľne žijúcich živočíchov stresovo pôsobia hluk z dopravy, svetelné efekty. Najmä na bezstavovce a rastlinné druhy nepriaznivo pôsobia exhaláty z dopravy, prašnosť prostredia, posypávanie ciest v zimnom období neinertnými posypovými materiálmi.

Hlukové a svetelné zaťaženie okolia ciest bude pôsobiť rušivo na voľne žijúce živočíchy. Prejavuje sa stresový vplyv dopravného ruchu na kondíciu a reprodukčný potenciál živočíšnych druhov. Pozorovateľné sú zmeny správania pod vplyvom stresu. Medzi ďalšie negatíva ovplyvňujúce rastové a vývinové procesy rastlinných a živočíšnych druhov patria exhaláty z dopravy, prašnosť prostredia, chemické látky z posypových solí.

5. Environmentálne ciele vrátane zdravotných cieľov zistených na medzinárodnej, národnej a inej úrovni, ktoré sú relevantné z hľadiska strategického dokumentu, ako aj to, ako sa zohľadnili počas prípravy strategického dokumentu

Strategické dokumenty EÚ a SR v častiach týkajúcich sa ochrany a tvorby životného prostredia a zdravia sú podkladom rámca pre hodnotenie vplyvov strategického dokumentu. Okrem dopravnej obsluhy ide predovšetkým o zdravotný stav obyvateľov, o ochranu ovzdušia, ochranu obyvateľov pred hlukom a inými rizikovými faktormi a ochranu prírody.

5.1. Strategické dokumenty Európskej únie

Na vytváraní rámca súčasnej politiky EÚ v uvedenej oblasti sa podieľajú predovšetkým dokumenty:

- Európa 2020: Stratégia pre inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast (2010),
- Biela kniha - Plán jednotného európskeho dopravného priestoru - vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému efektívne využívajúceho zdroje (2011).
- Biela kniha - Adaptácia na zmenu klímy: Európsky rámec opatrení.
- Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020 (*An EU biodiversity strategy to 2020*).

Európa 2020: Stratégia pre inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast (2010).

Stratégiu prijali v roku 2010. Vytýčila si cieľ vymaniť sa z krízy a pripraviť hospodárstvo Európskej únie na nasledujúce desaťročie. Jeden z kľúčových cieľov na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu, týkajúceho sa odvetvia hospodárstva a dopravy je cieľ „20/20/20“, predovšetkým zameraný na dopady zmeny klímy: znížiť emisie skleníkových plynov o minimálne 20 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990; zvýšiť podiel obnoviteľných zdrojov energie na konečnej spotrebe energie o 20 % a zvýšiť energetickú účinnosť o 20%.

Z cieľov vyplývajú pre členské štáty v oblasti dopravy tieto úlohy:

- vyvinúť inteligentné, dokonalejšie a plne prepojené infraštruktúry v oblasti dopravy a energetiky a využívať v plnej miere informačné a komunikačné technológie,
- zabezpečiť v rámci základnej siete EÚ koordinované vykonávanie projektov v oblasti infraštruktúry, ktoré významne prispievajú k efektívnosti celého systému dopravy EÚ,
- zamerať sa na mestský rozmer dopravy, ktorý výrazne prispieva k dopravnému preťaženiu a produkcii emisií.

V rámci stratégie hlavnou iniciatívou je iniciatíva „Európa efektívne využívajúca zdroje“, ktorej cieľom je vytvoriť rámec pre politiky na podporu posunu smerom k nízkouhlíkovému a zdrojovo efektívnemu hospodárstvu.

V súlade s uvedenou hlavnou iniciatívou je zásadným cieľom európskej dopravnej politiky pomôcť vytvoriť systém, ktorý podporuje európsky hospodársky pokrok, posilňuje konkurencieschopnosť a ponúka vysoko kvalitné služby mobility, pričom efektívnejšie využíva zdroje. V praxi je potrebné, aby doprava využívala menej energie a navyše ju získavala z ekologickejších zdrojov, aby lepšie využívala modernú infraštruktúru a znižovala svoj negatívny vplyv na životné prostredie a zásadné prírodné zdroje, akými sú voda, pôda a ekosystémy. Obmedzenie mobility pritom nie je riešením.

Biela kniha - Plán jednotného európskeho dopravného priestoru - vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému efektívne využívajúceho zdroje (2011).

Biela kniha s výhľadom do roku 2050 obsahuje 40 iniciatív na dosiahnutie konkurencieschopného dopravného systému efektívne využívajúceho zdroje. Do popredia kladie potrebu zjednotenia dopravných systémov východnej a západnej časti Európy a tiež potrebu znižovania závislosti od ropy.

Víziou je dosiahnutie 60 % zníženia emisií skleníkových plynov v kontexte rozrastajúcej sa dopravy a podpory mobility.

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov Regionálneho operačného programu, prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel, kód výzvy: "ROP-4.1-2012/01" a z vlastných zdrojov obstarávateľa

Biela kniha - Adaptácia na zmenu klímy: Európsky rámec opatrení.

Biela kniha stanovuje rámec na zmiernenie možných dôsledkov zmeny klímy na EÚ. Na riešenie problémov so zmenou klímy je potrebné aplikovať dva spôsoby reagovania; V rámci tzv. zmierňovacích opatrení je potrebné znížiť naše emisie skleníkových plynov a v rámci adaptačných opatrení okrem zvládnuť nevyhnutné následky.

V súvislosti s požiadavkami na zvýšenie odolnosti existujúcej dopravnej infraštruktúry je potrebná spoločná a koordinovaná koncepcia, podľa ktorej projekty v oblasti infraštruktúry, ktoré sú financované z prostriedkov EÚ, by mali zohľadňovať aspekt odolnosti voči zmene klímy.

Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020 (An EU biodiversity strategy to 2020)

S rozvojom dopravnej infraštruktúry bezprostredne súvisí hlavný cieľ stratégie: Zastaviť zhoršovanie stavu všetkých druhov a biotopov, na ktoré sa vzťahujú právne predpisy EÚ o prírode a dosiahnuť výrazné a merateľné zlepšenie ich stavu do roku 2020, aby v porovnaní so súčasnými posúdeniami: 1. o 100 % viac posúdení biotopov a o 50 % viac posúdení druhov v rámci smernice o biotopoch vykazovalo zlepšený stav ochrany; a 2. o 50% viac posúdení druhov v rámci smernice o vtákoch vykazovalo bezpečný alebo zlepšený stav.

5.2. Strategické dokumenty a legislatíva na národnej úrovni

Na vytváraní rámca súčasnej politiky EÚ v uvedenej oblasti sa podieľajú predovšetkým dokumenty:

Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky (1993) 21 (schválená uznesením NR SR č. 339/1993 a uzneseniami vlády SR č. 619/1993, 894/1993 a 531/1994).

Vo vzťahu k doprave sú z politiky v súčasnosti relevantné tieto zásady:

- zmodernizovanie dopravy, zníženie jej negatívnych vplyvov na ŽP od ľahčením niektorých zaťažených komunikácií;
- zníženie emisií v súlade s medzinárodnými dohovormi;
- širšie uplatnenie pohonných látok a druhov dopravy neznečisťujúcich životné prostredie (napr. plyn, elektrina, bezolovnatý benzín);
- zavedenie opatrení na podporu zadržiavania vody a spomalenie odtoku najmä z povodí deficitných oblastí;
- zníženie vplyvu hluku, zdraviu škodlivých žiarení, vibrácií, elektromagnetického poľa a tepelného znečistenia na ľudí na prípustnú mieru;
- zastavenie procesu znižovania biologickej rôznorodosti, vypracovanie a realizácia záchranných programov vybraných ohrozených druhov fauny a flóry; vypracovanie Národnej stratégie ochrany biodiverzity, udržanie a zlepšenie stavu osobitne chránených území.

Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike

Základným smerovaním, víziou cyklostratégie je uznanie cyklistickej dopravy ako rovnocenného druhu dopravy a jej integrácia s ostatnými druhmi dopravy, ako aj zlepšenie vnímania cyklistov ako plnohodnotných účastníkov cestnej premávky.

Súčasťou vízie je tiež výrazné posilnenie cykloturistiky ako dôležitého segmentu cestovného ruchu s veľkým potenciálom najmä pre vidiecke oblasti, ich rozvoj, zvýšenie zamestnanosti a konkurencieschopnosti, teda ich trvalo udržateľný rozvoj.

V súlade so základnou víziou Cyklostratégie a v snahe priblížiť sa okolitým európskym krajinám je potrebné urobiť všetko potrebné pre to, aby sme do roku 2020 dosiahli 10 % - ný podiel cyklistickej dopravy na celkovej dĺžke dopravnej práce.

Pri tvorbe environmentálnych cieľov strategického dokumentu a posudzovaní v rámci SEA boli zohľadnené **d ďalšie národné strategické dokumenty:**

- zásady štátnej pôdnej politiky, 2001(schválené uznesením vlády SR č. 1141/2001);
- aktualizovaná surovinová politika SR pre oblasť nerastných surovín, 2004 (schválená uznesením vlády SR č. 722/2004);
- koncepcia vodohospodárskej politiky SR do roku 2015 (2006);
- vodný plán Slovenska, 2009 (záväzná časť Vodného plánu schválená nariadením vlády SR č. 279/2011 Z. z.);
- stratégia pre redukciiu PM10, 2012 (schválená uznesením vlády SR č. 77/2013);

- národná stratégia ochrany biodiverzity na Slovensku, 1997 (schválená uznesením vlády SR č. 231/1997);
- národný environmentálny akčný program II., (NEAP II, 1999);
- koncepcia ochrany prírody a krajiny, 2006 (schválená uznesením vlády SR č. 471/2006);
- aktualizovaný Program starostlivosti o mokrade Slovenska na roky 2008 - 2014 (schválený uznesením vlády SR č. 848/ 2007);
- aktualizovaný akčný plán pre implementáciu Národnej stratégie ochrany biodiverzity na Slovensku pre roky 2003 - 2010 (schválený uznesením vlády SR č. 1209/2002);
- aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity pre roky 2012 - 2020 (návrh);
- národný program reforiem 2013;

IV. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu vrátane zdravia

1. Pravdepodobne významné environmentálne vplyvy na životné prostredie a vplyvy na zdravie

V Prešovskom kraji sú hodnotené plány a zámery rozvoja verejnej osobnej dopravy. Až na výnimky hodnotené prognózované projekty by nemali mať zásadný vplyv, pretože sú plánované väčšinou na existujúcich telesách cestných komunikácií, a teda by nemali výrazne zasahovať do okolitej prírody. Podobne sa to týka aj železničnej osobnej dopravy.

Táto časť je venovaná identifikácii potenciálnych vplyvov dopravy na rozhodujúce zložky, resp. prvky životného prostredia:

- vplyv na obyvateľstvo (osídlené územie)
- vplyv na zdravie ľudí
- vplyv na horninové prostredie
- vplyv na ložiská nerastných surovín
- vplyv na ovzdušie
- vplyv na klímatické pomery
- vplyv na pôdu
- vplyv na vodné pomery
- vplyv na biotu
- vplyv na biodiverzitu
- vplyv na chránené územia
- vplyv na krajinu – územný systém ekologickej stability
- vplyv na krajinu – kultúrne a historické hodnoty

Cieľom analýzy je identifikovať významné vplyvy, ktoré sú rozhodujúce pre posudzovanie na úrovni strategického dokumentu a komplexne ich vyhodnotiť. Súčasťou hodnotenia sú charakterové skupiny vplyvov, v ktorých je identifikovaný charakter vplyvu podľa kritérií:

- vplyv primárny, sekundárny
- vplyv kumulatívny
- vplyv synergický
- vplyv dočasný, trvalý
- vplyv pozitívny, negatívny, indiferentný
- vplyv zmierniteľný, obtiažne zmierniteľný, nezmierniteľný
- menej významný, významný – s možnou väzbou na možnosti zmierniteľnosti, t.j. na uplatnenie postupov, metód a spôsobov, ktoré sú adekvátne zmeniť významné vplyvy na menej významné.

1.1. Vplyvy na rozhodujúce problémové okruhy zložiek a prvkov životného prostredia

Vplyvy na horninové prostredie (vrátane geodynamických javov):

Vplyv prevádzky – nulový.

Vplyvy na ovzdušie:

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov
Regionálneho operačného programu,
prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel,
kód výzvy: "ROP-4.1-2012/201"
a z vlastných zdrojov obstarávateľa

Vplyv prevádzky – primárny, kumulatívny, trvalý, negatívny, obtiažne zmierniteľný až zmierniteľný, významný.

Vplyvy na klimatické pomery:

Vplyv prevádzky – primárny, kumulatívny a synergický, trvalý, negatívny, obtiažne zmierniteľný, významný.

Vplyvy na pôdu:

Vplyv prevádzky – trvalý, negatívny, zmierniteľný, menej významný.

Vplyvy na vodné pomery:

Vplyv prevádzky – sekundárny, kumulatívny, synergický, trvalý, negatívny, zmierniteľný, menej významný až významný.

Vplyvy na biotu - flóru, faunu, biotopy:

Vplyv prevádzky – primárny i sekundárny, trvalý, negatívny, zmierniteľný až obtiažne zmierniteľný, významný.

Vplyvy na biodiverzitu:

Vplyv prevádzky – primárny, trvalý, negatívny, zmierniteľný, významný.

1.2. Vplyvy na rozhodujúce problémové okruhy chránených území národnej siete a siete NATURA 2000

Vplyvy na chránené územia - (chránené územia a chránené objekty národnej siete, súvislá európska sústava chránených území, územia a objekty chránené podľa medzinárodných dohôd a územia chránené podľa národných osobitných predpisov):

Vplyv prevádzky (za predpokladu, že doprava nevchádza do chráneného územia, ale je trasovaná vedľa vo vzdialenosti, dovoľujúcej ovplyvňovanie) – primárny, kumulatívny, synergický, trvalý, negatívny, zmierniteľný, menej významný až významný.

Vplyv prevádzky (za predpokladu, že doprava vchádza do chráneného územia) – primárny, kumulatívny, trvalý, negatívny, nezmierniteľný až obtiažne zmierniteľný, významný.

Vplyvy na krajinu – územný systém ekologickej stability:

Vplyv prevádzky – primárny, trvalý, negatívny, zmierniteľný, menej významný až významný (podľa povahy a funkcie prvku ÚSES).

Vplyvy na krajinu – kultúrne a historické hodnoty

Vplyv prevádzky – sekundárny, trvalý, negatívny (alebo indiferentný), zmierniteľný, menej významný až významný.

2. Vplyvy strategického dokumentu v okresoch ako východisko opatrení na odvrátenie, zníženie alebo zmiernenie negatívnych vplyvov

Nižšie uvádzame výber zámerov (plánov a projektov) zo zoznamu v kapitole III. Odporúčania na str. 90 v Koncepte návrhu – Územnej prognóze Generelu dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja, ENVIO Prešov, máj 2015.

Zo zoznamu sú extrahované zábery (plány a projekty) v kontakte s chránenými územiami, ktoré určitým spôsobom a v určitom rozsahu budú alebo pravdepodobne budú ovplyvňovať predovšetkým chránené územia európskej sústavy chránených území (t.j. územia európskeho významu, zóny území európskeho významu a chránené vtáčie územia), ale aj chránené územia národnej siete, prípadne územia chránené podľa osobitných predpisov.

Jednotlivé aktivity sú prevzaté z Konceptu Územnej prognózy Koncepcie dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský kraj, ISPO Prešov, júl 2015, z kapitoly III. Odporúčania. Odporúčania sa týkajú viacerých druhov dopravy (i statickej) – cestnej, železničnej, multimodálnej, cyklistickej a cykloturistickej.

Z hľadiska možného ovplyvňovania životného prostredia vo vzťahu k európskej sústave chránených území v Prešovskom kraji ťažiskové druhy dopravy sú cestná a železničná.

Realizácia projektov môže ovplyvniť faunu, flóru a biotopy v dotknutom území a jeho okolí. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy môžu byť kvalifikované ako primárne, sekundárne a terciárne.

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov Regionálneho operačného programu, prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel, kód výzvy: "ROP-4.1-2012/01" a z vlastných zdrojov obstarávateľa

Primárne vplyvy pôsobia priamo na chránené územia (zánik biotopu alebo jeho časti, výrub drevín s ochrannou funkciou, usmrtenie živočíchov neschopných úniku).

Sekundárne vplyvy pôsobia počas prevádzky nepriamo na chránené územia (napr. usmrčovanie živočíchov pri kolíziách, fragmentácia biotopov, obmedzenie migrácie, znečistenie posypovými materiálmi, výfukovými plynmi, hlukom, svetlom, zmena vodného režimu, mikroklimy).

Terciárne vplyvy pôsobiace počas prevádzky (penikanie nepôvodných invázných druhov do okolia, rozvoj sídiel, technickej infraštruktúry, priemyslu, rekreácie na úkor prírodného prostredia, v dopravne sprístupnených oblastiach).

Priamym vplyvom je deštrukcia až fyzická likvidácia biotopov. Tento vplyv nie je zmierniteľný.

Prevádzkou dochádza tiež k fragmentácii krajiny a biotopov, k vzniku bariér pre migrujúce voľne žijúce živočíchy. Bariérový efekt znižuje priechodnosť krajiny a zapríčiňuje zmeny živočíšnych spoločenstiev, vytváranie metapopulácií, znižuje biologickú diverzitu a zvyšuje riziko vymretia miestnej populácie ohrozeného druhu, prípadne druhu ako takého. Druhy živočíchov v rámci týchto malých a izolovaných areálov majú obmedzené potravinové zdroje, výber partnerov a podmienky pre pohyb. U malých a izolovaných populácií môže dochádzať k príbuzenskému kríženiu a vyhynutiu. Takto sú ohrozené veľké cicavce. Menšie cicavce, resp. ich populácie majú väčšie možnosti na pohyb, vyhľadávanie potravy, vyhľadávanie partnerov a lepšie podmienky pre rozmnožovanie a výchovu mláďat. Navyše drobné cicavce prekonávajú bariéry cez priepasty.

Pravdepodobne významné environmentálne vplyvy na zdravie

Vplyvy na obyvateľstvo (osídlené územie:)

Vplyv prevádzky – primárny a sekundárny, kumulatívny, synergický, trvalý, pozitívny i negatívny, zmierniteľný, významný.

Vplyvy na zdravie ľudí:

Vplyv prevádzky – primárny a sekundárny, kumulatívny, synergický, trvalý, pozitívny i negatívny, zmierniteľný, významný.

Predpokladané vplyvy posudzovaného návrhu na zdravie dotknutej populácie

Nakoľko nie sú k dispozícii potrebné materiály /hlukové a rozptylové štúdie/ tak predpokladané vplyvy na zdravie vychádzajú iba z teoretických podkladov. Hluková záťaž by podľa predložených podkladov mala byť nižšia ako je v súčasnosti, prípadne by mala byť v súlade s platnou legislatívou obdobne je to pri vibráciách. Pri chemických faktoroch z dopravy by nemali mať vplyv na zhoršenie zdravotného stavu. Znečistenie vody, pôdy, vplyv elektromagnetického poľa a ionizujúceho žiarenia sa nepreukázalo. Psychologické a sociologické vplyvy by mali byť skôr pozitívne.

Odporúčania a návrh opatrení na zmiernenie nepriaznivých vplyvov na verejné zdravie

Výsledky hodnotenia vplyvov na verejné zdravie nepreukázali možné negatívne vplyvy na zdravie obyvateľov. Keďže sa vychádza z teoretických podkladov skutočné potvrdenie tohto záveru bude potrebné riešiť počas umiestňovania a realizácie jednotlivých dopravných trás. Krátkodobé zhoršenie vplyvov na zdravie je možné predpokladať pri samotnej realizácii dopravných trás.

Návrh na monitorovanie vplyvov na verejné zdravie

V prípade trasovania verejnej osobnej dopravy v blízkosti obytnej zástavby je potrebné do povolení a podmienok dokladov včleniť požiadavky na ochranu pred hlukom, vibráciami a prachom z dopravy. Zároveň je potrebné zhodnotiť dopad hluku z dynamickej a statickej dopravy na zdravie ľudí.

Záverečné zhrnutie Stručné a zrozumiteľné zhrnutie hodnotenia vplyvov na verejné zdravie

Vypracovaná Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre PSK pri dodržaní platnej legislatívy a zohľadnení podmienok tohto hodnotenia nepredstavuje negatívny vplyv na verejné zdravie. Cieľom KDVZ PSK je optimalizácia využívania existujúcich dopravných trás, dobudovanie cyklociest a cyklotrás. Realizáciou vypracovaného dokumentu by malo dôjsť k zlepšeniu zdravotného stavu obyvateľov Prešovského samosprávneho kraja.

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov
Regionálneho operačného programu,
prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel,
kod výzvy: "RO-4.1-2012/2013"
a z vlastných zdrojov obstarávateľa

Pri hodnotení vplyvu na verejné zdravie bola využitá dokumentácia „Správa o hodnotení dopadov na zdravie“, ktorá bola spracovaná RNDr. Štefanom Kurucom, MPH, oprávnenou osobou (Osved čenie o odbornej spôsobilosti na Hodnotenie dopadov na verejné zdravie č.: OOD/2241/2013 zo dňa: 19.03.2013)

Pravdepodobnosť pôsobenia významných environmentálnych vplyvov je vzhľadom na charakter a rozsah strategického dokumentu identifikovaná vo všeobecnejšej úrovni, detailnejšia a konkrétna identifikácia (tiež v rozsahu pravdepodobnosti) je možná a objaví sa pri hodnotení už v etape prípravy toho ktorého konkrétného projektu, uvedeného v tomto strategickom dokumente.

V. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

1. Opatrenia na odvrátenie, zníženie alebo zmiernenie prípadných významných negatívnych vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia, ktoré by mohli vyplývať z realizácie strategického dokumentu

Stav cestnej infraštruktúry Prešovského samosprávneho kraja (ďalej len PSK) sa vyznačuje relatívne vysokou hustotou ciest, ktorá je využívaná VOD. Stupeň urbanizácie ukazuje, že viac ako polovica obyvateľstva býva na vidieku a mali by mať zabezpečený prístup k VOD.

V prípade rozvinutia prepravy na Ukrajinu je potrebné dobudovať prístup na hraničný priechod Ubl'a. Postupne tiež zvyšovať štandard vybraných ciest zahrnutých do budovania infraštruktúry pre rozvoj cestovného ruchu a zabezpečiť v budúcnosti prístup k dobudovaným častiam D1 a R4.

Okrem priemyslu je v kraji vysoko rozvinutý cestovný ruch (ročne viac ako 600 tisíc návštevníkov). K najviac navštevovaným regiónom patria Vysoké Tatry, okresy Bardejov, Kežmarok, Levoča, Prešov a Stará Ľubovňa. Aj z tohto dôvodu je potrebné dostatočné zabezpečenie spojenia VOD. Význam VOD je zdôraznený v kraji aj tým, že obce okresov Stropkov a Svidník nie sú napojené na železničnú dopravu. Okrem toho v územnej prognóze Koncepcie dopravy vo verejnom záujme je snaha z hľadiska dopravy prepojením zbaviť tzv. koncové obce následkov istej izolovanosti.

Tieto argumenty sú východiskové pre navrhované opatrenia na prevenciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie:

1.1. Opatrenia na prevenciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

1. Pre hodnotenie vplyvu navrhovaných zmien strategického dokumentu na ŽP navrhujeme nasledovné kritériá:
 - hodnotenia vplyvu návrhu zmeny na chránené územia národnej siete a siete NATURA 2000
 - hodnotenia vplyvu na medzinárodnú a nadregionálnu sieť nemotorovej dopravy a cyklotrás
 - hodnotenia na medzinárodnú a nadregionálnu sieť cestnej dopravy vo vzťahu k hlavným a vedľajším dopravným osiam
 - hodnotenia na medzinárodnú a nadregionálnu sieť železničnej dopravy
2. V návrhu KDVZ PSK navrhujeme definovať priority jednotlivých druhov dopravy v nasledovnej postupnosti:
 - Železničná doprava
 - Cestná doprava
 - Cyklistická doprava
 - Letecká doprava
 - Vodná doprava
3. V územiach, zhodujúcich sa s lokalizáciou environmentálne citlivých území (národná sieť chránených území, chránené stromy, prírodné pamiatky chránené priamo zo zákona, súvislá európska sústava chránených území, nadradené prvky územného systému ekologickej stability, chránené územia podľa osobitných predpisov) prioritne preferovať aspekty ochrany prírody.
4. zohľadňovať požiadavky Rámцovej smernice o vodách, plánov manažmentu čiastkových povodí a zákona o vodách.

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov
Regionálneho operačného programu,
prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel,
kod výzvy: "ROP-4.1-2012/201"

5. Pri navrhovaní VOD rešpektovať podmienky ochrany vôd v stanovených chránených vodohospodárskych oblastiach, ochranných pásmach vodárenských zdrojov a ochranných pásmach prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojoch minerálnych vôd, minimalizovať strety s vodohospodársky významnými územiami a zabezpečiť ich ochranu.
6. Na ochranu vzácnych a ohrozených druhov a ich biotopov, biotopov európskeho i národného významu realizovať v rámci projektov predovšetkým tieto opatrenia:
 - V rámci vymedzovania koridorov VOD hľadať optimálne trasy s ohľadom na výskyt cenných biotopov a chránených druhov rastlín a živočíchov.
 - Oplotiť trasy v miestach kontaktu či blízkosti s lesnými komplexmi so zvýšenou pravdepodobnosťou migrácie so súčasným riešením zabezpečenia migračných trás.
 - Premosťovanie hydrických biokoridorov riešiť tak, aby boli technicky aj etologicky priechodné pre živočíchy migrujúce pozdĺž vodných tokov (predovšetkým vydra riečna, bobor vodný).
 - Priehľadné protihlukové steny zabezpečiť opatreniami proti kolíziám s vtákmi spôsobom zabezpečujúcim vizuálne vnímanie avifauny.
 - Počas prípravy a realizácie projektov zabezpečiť ich environmentálne riadenie.
 - Realizovať monitoring životného prostredia vo vzťahu k VOD. Monitorovať výskyt inváznych rastlín pozdĺž trás, pri zistení výskytu zabezpečiť ich likvidáciu v iniciačnom štádiu a neskoršou systematickou likvidáciou.

V prípade cyklotrás, predovšetkým v chránených vtáčích územiach, je potrebné v budúcnosti počítať aj s možnými sezónnymi uzávermi alebo dočasným presmerovaním z dôvodu hniezdovania vybraných druhov vtákov európskeho i národného významu alebo aj iných teraz nedefinovaných dôvodov (ak tak určí príslušný úrad štátnej správy).

V nadväznosti na schvaľovacie procesy jednotlivých konkrétnych akcií pre v územiach súvislej európskej sústavy chránených území (Natura 2000) bude potrebné zabezpečiť proces hodnotenia podľa čl. 6.3 a 6.4 smernice Rady 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín, vychádzajúc z § 28 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov v spojitosti s ustanoveniami zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Odporúča sa hodnotenie vplyvov na územia súvislej európskej sústavy chránených území riešiť podľa Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy NATURA 2000 v Slovenskej republike, ŠOP SR 2014 (ktorá sleduje tzv. primerané posúdenie vplyvov plánov a projektov na územia sústavy NATURA 2000).

VI. Dôvody pre výber zvažovaných alternatív a popis toho, ako bolo vykonané vyhodnotenie vrátane ťažkostí s poskytovaním potrebných informácií

Správa o hodnotení strategického dokumentu konštatuje, že v niektorých konkrétnych plánoch riešenia VOD sa dostatočne nezohľadnili strategické dokumenty týkajúce sa jednotlivých oblastí životného prostredia, uvedené v kap. III.5. tejto správy. Vyplýva to nepriamo napríklad aj zo stanovísk ku konceptu KDVZ PSK Okresného úradu, odboru starostlivosti o ŽP, oddelenia ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia a odborných organizácií ochrany prírody Štátnej ochrany prírody Banská Bystrica (správ národných parkov a chránených krajinných oblastí).

Okrem nulového variantu, t.j. v prípade, ak by sa hodnotený strategický dokument nerealizoval, je v koncepte Územnej prognózy Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj, ISPO spol. s r.o. Prešov, júl 2015 riešená problematika v dvoch variantoch.

Variant č.1 obsahuje zámery, plány a projekty, ktorých zaradenie do navrhovaného strategického dokumentu sú výsledkom požiadaviek na riešenie, ktoré vyplývajú z prieskumov a rozborov, prerokovaného a odsúhlaseného zadania, prehľadu pripomienok z prerokovania zadania poskytnutého obstarávateľom. V koncepte sú v primeranej miere zapracované relevantné výstupy zo strategických dokumentov, obstarávaných PSK (najmä ÚPN PSK, PHSR PSK, PRV).

Variant č.2 je zameraný na plány, projekty, na ktoré nemali spracovatelia vyhranený názor, variantne riešia niektoré problémy vo VOD.

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov Regionálneho operačného programu, prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel, kód výzvy: "ROP-4.1-2012/01" a z vlastných zdrojov obstarávateľa

Varianty č. 1. a č. 2. vyplynuli z požiadavky na rozsah riešenia konceptu návrhu, z prerokovacieho procesu zadania a z riešenia územnej prognózy, po zhodnotení všetkých súvislostí. Priamo súvisia s možnosťami priestorového usporiadania a funkčného využitia územia PSK, prognóz vývoja vnútroregionálnych a mimoregionálnych dopravných súvislostí všetkých druhov na medzinárodných, republikových, nadregionálnych a regionálnych úrovniach.

Po vyhodnotení oboch variantov sme dospeli k záveru, že v železničnej doprave doporučujeme oba varianty, v cyklistickej doprave doporučujeme variant 1. (prepojenie EUROVELO podľa hlavného výkresu – variant 1)

Z posudzovania variantných riešení z aspektov ochrany životného prostredia – ochrany obyvateľstva a zdravia, negatívneho pôsobenia na európsky i národné významné biotopy, na biotopy európsky i národné významných druhov rastlín a živočíchov, na migračné trasy a na prvky územného systému ekologickej stability, na chránené územia európskej sústavy chránených území a chránených území národnej siete a na chránené územia vyhlásené podľa osobitných predpisov, vyplývajú tieto závery:

Variant č.1 s ohľadom na rozsah a početnosť zámerov, plánov a projektov vyvolá potrebu vysporiadania sa na úrovni právnych predpisov so spoločenskou nutnosťou realizovania strategického dokumentu na jednej strane a s realizáciou trvalo udržateľného rozvoja, vrátane ochrany prírodných hodnôt na strane druhej. Územie PSK je veľmi rôznorodé. Z hľadiska rastu či poklesu populácie, západná časť kraja signalizuje do návrhového roku 2040 značný nárast, čo bude vyžadovať výrazné posilnenie VOD v tomto území. (okresy Poprad, Kežmarok, Sabinov, Prešov, Stará Ľubovňa a Vranov n/T). V severovýchodnej časti kraja dochádza k vyludňovaniu a výraznému starnutiu populácie. Aj napriek tomu je nutné zabezpečiť verejnú dopravu pre tieto časti kraja, aj v územiach chránených národnou i európskou sieťou ochrany prírody. Na posilnenie verejnej dopravy pred individuálnou sú pri železničných staniciach navrhované terminály multimodálnej dopravy, ktoré umožnia využívanie viacerých druhov dopravy. Zároveň sú v týchto územiach navrhované nové strážené parkoviská alebo rozšírenie existujúcich parkovísk nielen pre automobily ale aj pre nemotorovú dopravu a bicykle.

Variant č.1 v niektorých prípadoch môže zasahovať do integrity chránených území európskej siete (napr. CHVÚ Levočské vrchy, Bukovské hory atď.) a území, ktoré sú zároveň aj veľkoplošnými chránenými územiami národnej siete (TANAP, PIENAP, CHKO Vihorlat, NP Poloniny a ďalšie), najmä návrhmi využívania nových ciest a prepojení pre VOD a následnou fragmentáciou území s negatívnymi dôsledkami na biodiverzitu a krajinný obraz.

Variant č. 2 sa sústreďuje okrem návrhov a plánov optimalizácie VOD, ktoré sú z rôznych príčin v súčasnosti viac menej odmietané. Tento variant uvažuje s využívaním navrhovaných tratí železničnej dopravy, rozšírenie tratí TEŽ (Tatranská Lomnica – Ždiar, Tatranská Lomnica – Spišská Belá a Kežmarok - Vrbov) a navrhované trate ŽSR (Bardejov – Svidník – Stropkov – Domaša – Vranov n/T a Stropkov – Medzilaborce). Z toho hľadiska viac atakuje životné prostredie (nielen prírodné, ale aj zdravie obyvateľstva). Jeho akceptovanie však rieši vo výraznejšej miere VOD do budúcnosti, hlavne v prípade elektrifikácie navrhovaných tratí.

Za optimálny variant považujeme prepojenie variantu č. 1 a variantu č. 2 hlavne v oblasti využívania železničných tratí.

Z konštatovania miery a kvality vplyvu oboch variantných riešení na životné prostredie vyplýva potreba vytvorenia optimálneho variantu na základe vzájomného prieniku plánov oboch variantov s vylúčením tých plánov, ktoré budú mať jednoznačne významný negatívny vplyv na predmety ochrany (biotopy a druhy európskeho významu, integritu európskej siete chránených území i národnej siete najmä veľkoplošných území a na krajinu, jej hodnoty a obraz).

Podstatná je skutočnosť, že strategický dokument poskytuje výhľadovo rámec riešenia VOD pre plánované obdobie, v konkrétnych prípadoch budú väčšinou plány a projekty hodnotené podľa čl. 6.3 a 6.4 smernice Rady 92/43/EHS v nadväznosti na implementáciu v našich právnych normách (zákon o ochrane prírody a zákon EIA/SEA), teda budú prechádzať procesom EIA, v rámci ktorého budú podrobené aj variantnému posudzovaniu. Práve tento „detailný“ proces bude rozhodujúci a smerodajný.

Schvaľovaniu budú podliehať nielen chránené územia sústavy NATURA 2000, ale aj ostatná krajina v súvislosti s vplyvmi na národnú sieť chránených území, na chránené územia vyhlásené podľa osobitných predpisov, na chránené územia vyhlásené podľa medzinárodných dohovorov a na prvky územného systému ekologickej stability, napríklad podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, vodného zákona, zákona o lesoch, banského zákona a i.

Záver:

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov Regionálneho operačného programu, prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel, kód výzvy: "ROP-4.1-2012/01" a z vlastných zdrojov obstarávateľa

Správa o hodnotení strategického dokumentu Koncepcia dopravy vo verejnom záujme Prešovského kraja odporúča v cestnej a železničnej doprave akceptovať tu priamo neriešený optimálny variant, t.j. plány a zámery variantu č.1, prípadne variantu č.2, ktoré nebudú mať významný negatívny vplyv na predmety ochrany chránených území (čo je predmetom posudzovania už konkrétnych plánov a zámerov).

V rámci cyklistickej dopravy navrhovanej cyklotrasy medzinárodného významu EuroVelo 11 navrhované varianty č.1 a č.2 sú z hľadiska vplyvu na životné prostredie viacmenej rovnocenné, z hľadiska atraktívnosti sa odporúča variant č.1.

Strategický dokument – „Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj“ ako celok je možné s pripomienkami s c h v á l i ť, Jednotlivé zámery alebo projekty, ak sa pri konkrétnych posudzovaniach preukáže ich významný negatívny vplyv na územia sústavy NATURA 2000, je potrebné vylúčiť, resp. hľadať vhodnejší variant.

VII. Návrh monitorovania enviromentálnych vplyvov vrátane vplyvov na zdravie

V balíku opatrení strategického dokumentu súvisiacich s dopadmi na životné prostredie a obyvateľstvo je aj monitoring životného prostredia.

Hodnotenie vplyvu VOD na životné prostredie sa v SR vykonáva prostredníctvom vyhodnocovania indikátorov a spracovávaní sektorových hodnotiacich správ na úrovni Európskej únie, zastrešovaného aktivitami Európskej Environmentálnej Agentúry (EEA), Organizáciou pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj (OECD) a Štatistickým úradom Európskeho spoločenstva (EUROSTAT).

Tento postup navrhujeme aplikovať aj na monitorovanie plnenia environmentálnych cieľov stanovených v rámci posudzovania strategického dokumentu na úrovni Prešovského kraja.

Na sledovanie navrhujeme tieto indikátory (upravené na podmienky Prešovského kraja):

- Dĺžka železničných dopravných trás v PSK
- Počet dopravných nehôd a počet usmrtených a zranených osôb VOD v dôsledku dopravnej premávky
- Environmentálna efektívnosť verejnej osobnej dopravy
- Objemy a výkony prepravy osôb a nákladov, podľa dopravných módov, vrátane verejnej osobnej dopravy
- Del'ba prepravnej práce osobnej a nákladnej dopravy
- Obsadenosť vozidiel v cestnej osobnej verejnej doprave
- Konečná spotreba energie a palív v sektore VOD
- Emisie základných znečisťujúcich látok z VOD
- Emisie skleníkových plynov z VOD
- Expozícia obyvateľstva hlukom z VOD
- Odpady z VOD

Pretože v rámci monitorovania chýba monitoring týkajúci sa chránených častí prírody a chránených druhov, navrhujeme monitoring rozšíriť o tieto indikátory:

- Podiel dopravy na mortalite chránených druhov živočíchov všeobecne
- Podiel dopravy na mortalite chránených druhov vtákov vo vzťahu k chráneným vtáčím územiám
- Križovanie VOD s migračnými cestami živočíchov
- Podstatné vplyvy VOD na chránené územia NATURA 2000 a národnej siete
- Vplyvy VOD na územný systém ekologickej stability

VIII. Pravdepodobné významné cezhraničné vplyvy vrátane vplyvov na zdravie

Sieť komunikácií na území Prešovského kraja, ktorá je využívaná VOD hodnoteného strategického dokumentu, disponuje medzinárodnou dimenziou na regionálnej úrovni; niektoré dopravné stavby zaradené do predbežného zoznamu sa budú priamo dotýkať hraničných priestorov a budú končiť v prihraničných oblastiach.

Realizácia projektu je financovaná z prostriedkov
Regionálneho operačného programu,
prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel,
kód výzvy: "ROP-4.1-2012/201"
a z vlastných zdrojov obstarávateľa

Vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice sa predpokladajú v priestoroch, kde sa dopravná infraštruktúra spája s infraštruktúrou Poľska a Ukrajiny. Budovanie a udržiavanie kvalitnej dopravnej infraštruktúry na území kraja môže spôsobiť vplyvy na území susediaceho štátu predovšetkým v súvislosti so zvýšením intenzity dopravy, spojenou so zvýšením tvorby emisií, hluku a zosilnením bariérového efektu. Napriek tomu sa **nepredpokladajú významné cezhraničné vplyvy**.

IX. Netechnické zhrnutie poskytnutých informácií

1. Zhrnutie poskytnutých informácií

Pre Slovenskú republiku sa v rámci programového obdobia rokov 2014 - 2020 otvorili nové možnosti prístupu k čerpaniu finančných prostriedkov z fondov EÚ, prístup k fondom je samozrejme podmienený.

Pre sektor dopravy bola zo strany EK stanovená podmienka zabezpečiť komplexné plány rozvoja dopravnej infraštruktúry, ktoré majú vychádzať z dôsledných analýz potrieb v sektore a následnej identifikácie problémových a potenciálnych faktorov rozvoja, ktorých realizácia významným spôsobom prispieje k zlepšeniu existujúceho stavu, či už z dopravného hľadiska, hospodárskeho, environmentálneho alebo ich kombináciou.

Výsledkom splnenia podmienok EK je aj Strategický plán rozvoja regionálnej infraštruktúry SR, ktorý predstavuje strategický dokument strednodobého charakteru v oblasti rozvoja dopravnej infraštruktúry.

Víziou rozvoja VOD na regionálnej úrovni je dosiahnuť také vlastnosti VOD, ktorá umožní vytvoriť integrovaný systém dopravy vo verejnom záujme v rámci celého východného Slovenska a zároveň bude svojimi vlastnosťami využívať vnútorný potenciál kraja, to znamená, že doprava vo verejnom záujme musí byť bezpečná a dostupná pre najohrozenejšie skupiny cestujúcich; interoperabilná, pre rôzne druhy dopravy; inteligentná, poskytujúca informácie cestujúcim; kapacitná, schopná zabezpečiť plynulosť dopravy pri vysokej intenzite dopravy a trvalo udržateľná, zaisťujúca environmentálnu, ekonomickú a sociálnu udržateľnosť ekonomického rozvoja.

Aj v Prešovskom kraji by rozvoj dopravnej infraštruktúry mal posilniť regionálnu pohyblivosť a znížiť dopravné zaťaženie v husto obývaných územiach kraja budovaním napojení na sieť TEN-T a medzinárodnú cestnú sieť. Zároveň sa očakávajú rekonštrukcie ciest II. a III. triedy, zabezpečujúcich prepojenia centier cestovného ruchu, priemyselných zón, centier osídlenia a podporujúcich cezhraničnú spoluprácu Euroregiónov.

Medzi priority patrí aj zvýšenie bezpečnosti dopravy modernizáciou úsekov ciest II. a III. triedy.

Rozvoj regionálnej infraštruktúry zohráva významnú úlohu v sociálnom a ekonomickom rozvoji kraja, avšak na druhej strane prináša so sebou negatíva vo vzťahu k životnému prostrediu a zdraviu. Hodnotený dokument je strategickým dokumentom s krajským dosahom, ktorý podlieha posúdeniu vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Hlavným zmyslom strategického environmentálneho hodnotenia (SEA) je posúdenie súladu cieľov strategického dokumentu s environmentálnymi cieľmi stanovenými pre daný sektor. Východiskom pre stanovenie environmentálnych cieľov je o.i. analýza súčasných environmentálnych problémov súvisiacich s VOD.

Posúdenie vplyvov strategického dokumentu identifikuje potenciálne problémové oblasti a významné negatívne vplyvy, ktoré je potrebné vziať do úvahy pri stanovovaní priorit rozvoja VOD.

2. Plnenie podmienok vydaného rozsahu hodnotenia

Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie vydal 16.júna 2015 rozsah hodnotenia strategického dokumentu – územnej prognózy „Generel dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja“, určený podľa § 8 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Správa o hodnotení akceptuje všetky „špecifické požiadavky“ deklarované v rozsahu hodnotenia, t.z. požiadavky uvedené v odseku 2.2. pod označením 2.2.1. až 2.2.10.

X. Informácia o ekonomickej náročnosti

(ak to charakter a rozsah strategického dokumentu umožňuje)

Charakter a rozsah strategického dokumentu neumožňujú podať informáciu o ekonomickej náročnosti, pretože sa jedná o výhľadový dokument bez jasne vymedzených konkrétností plánov a zámerov a ich reálnej uskutočniteľnosti.